

చైతన్య మాసపత్రిక

chaitanyamaanavi

సంపుటి : 13

సంచిక : 5

అమరావతి,

మే, 2018

44 పేజీలు

10 రూ॥లు

లైంగికదాడులో వీడరు

జార్జండ్లో బాలికపై
అత్యాచారం-సజీవ దహనం

ఆగని అత్యాచారాలు
ఒకే రోజు ఐదు ఘటనలు
అలస్యంగా వెలుగులోకి

అత్యాచారాలపై ఆగ్రహజ్వాల

ఇద్దరు బాలికలపై అత్యాచార యత్నం
అలస్యంగా వెలుగులోకి - ఆక్రాంతి కేసు నమోదు

యుపిలో కొనసాగుతున్న అపూయిత్యాలు

దాచేటల్లలో
దారుణం

విద్యార్థినిపై అధ్యాపకుడి అత్యాచారయత్నం

అత్యాచారాలపై
ఆగ్రహజ్వాల

- ఉన్నాలో, కడపా ఘటనలపై నిరసనం వెల్లువ
- కేళమెటలోతోందంటూ బారిష్టర్ నిరసనాగ్రహం
- సిబిఐకి ఉన్నాలో కేసు... టిఎస్ ఎన్ఎస్పీపై ఎగ్రహం

ఒడిషాలో
నాలుగేళ్ల చిన్నారులపై లైంగికదాడి
ఎవరైనా వెతికే చుపేస్తామని

పైశాచికత్వంపై
ప్రజాగ్రహం

కడపా, ఉన్నాలో ఘటనలపై కేళ బాబ్ల నిరసన
న్యాయం చేయాలంటూ ప్రధాని దూకే బెదిరింపు లేదు

దేశవ్యాప్తంగా ఆగని అపూయిత్యాలు
• హర్యానాలో పైడ బారిష్టర్ పిలుపు

అసీఫాను కాను... అరుణోద్యమాన్ని...

నెల్లూరు

భీమవర : విశాఖ

విశాఖ ఎల్.బి.సి ఆధ్వర్యంలో...

విశాఖ, కాకాని సగర్

అరకు గిరి బాలల నేత్రం

ఒంగోలు - బాలల శిబిరం

కర్నూలు చిల్డ్రన్ క్లబ్

కార్మాన్న ద్వారా అవగాహన : వి.సి.సి.

ఆసిఫా అత్యాచారం, హత్య పై దేశంలోనూ, విదేశాలలోనూ నిరసనలు పెల్లుబుకాయి. లండన్ జనం “మోడీ నాట్ విల్ కమ్” అన్నారు. ఒక వెనుకబడిన సంచారతెగకు భూములు దక్కుకుండా చేసేందుకు ఆసిఫాను బలి చేశారు. ఆ బిడ్డకు మత్తు మందులిచ్చి, దేవాలయంలోదాచి, బండతో తల పైమోడీ!! ఎందుకింత దారుణంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు? దాచేపల్లిలో 2వ తరగతి చదివే పసిబిడ్డ, కాకినాడలో సెల్ ఫోన్ దృశ్యాలతో ప్రేరేపతులైన బాలల అత్యాచారం.. ఎన్నెన్నో!

ఈ అత్యాచారాల పెరుగుదలలో అసహజ లైంగికదృశ్యాలు ఇంటర్నెట్ ప్రభావమెంత? మద్యం మత్తుతో చెలరేగే దుండగులెందరు? ఆడపిల్లను అంగడిబోమ్మగా మార్చిన వ్యాపార ప్రకటనల పాత్ర ఎంత? ఆడపిల్ల ఇష్టా ఇష్టాల గురించి నిముషమైనా ఆలోచించని పురుషాధిపత్యపు మనువాదభావజాల ప్రభావమెంత? ఎం.పిలు, ఎంఎల్ఎ లు గవర్నర్లు, ఆడపిల్లలను భోగ వస్తువులను చేసే పెద్దమనుషుల పాత్ర ఎంత? నేరస్తులకు అండగా నిలిచే పోలీసులు, నాయకుల మాటేమిటి?

గుర్మిత్ బాబా, ఆశారాం బాపులాంటివారు నమ్మించి భక్తులను ఇదే ముక్తి అని నమ్మిస్తుంటే నిజమేనని నమ్మే మూఢత్వం! ఆ మూఢత్వాన్ని పెంచే పాలకులు వీరి భాగమెంత?

ప్రభుత్వాలే అందాలపోటీలకు మద్దతు దారులు టూరిజాన్ని ప్రోత్సహించడం పేరిట, విదేశీ పరిశ్రమలను రాబట్టటం పేరిట పబ్ సంస్కృతిని ప్రవేశపెడుతున్నారు. చీర్ గర్ల్స్, పబ్ డాన్సర్లను ప్రోత్సహిస్తున్నారు. యువతీ యువకుల మధ్య మానసిక అనుబంధంతో కూడిన ప్రేమకు, శరీరవాంఛలకు లోబడి స్వేచ్ఛను దుర్వినియోగం చేసే తీరుకు తేడాను ఆలోచించనంతగా ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా, పోర్నెచిత్రాలు ఈ రోజు యువతను ప్రభావితం చేస్తున్నాయి.

“కాస్టింగ్ కౌచ్” పేరిట నీ అవసరం తీరాలంటే నా అవసరం తీర్చమనే దౌర్భాగ్యం సినీరంగంలో మాత్రమే కాదు. అన్ని చోట్లా ప్రబలింది. న్యాయమూర్తులు రాజకీయ నాయకులు, పత్రికాధిపతులు, బ్యూరో క్రాట్స్ అన్ని చోట్లా ఈ జబ్బు విస్తరించింది. శ్రీరెడ్డి లాంటి వాళ్ళ ఘాటైన నిరసన తెరచాటున జరిగే దాన్ని తెరముందుకు తెచ్చింది.

మధుర, రమీజాబీ, నిర్భయ, ఆసిఫా లాంటి వారిపై జరిగిన ఘోరాలతో ప్రజాగ్రహం మూలంగా పాలకులు చట్టాలు చేయాల్సి వచ్చింది. వర్మ కమీషన్ ఈ అంశాలను పరిశీలించి అనేక సూచనలు చేసింది. అయినా అత్యాచారాలు ఆగటం లేదంటే మూలాల నిర్మూలన మీద పాలకులకు ఇష్టం లేకపోవడమే. అంతేకాదు ఏ అసమానత తమ లాభాలకు, తమ అధికారానికి పునాదిగా ఉందో దాని మీద చావు దెబ్బ వేయాల్సి ఉంటుంది. తమ ఆనందాలను లాభాలను వదులుకోవటానికి వారు సిద్ధమా?

అందుకే మాటలు తప్ప చేతలు శూన్యం. ఎ.పి.లో 900 బాలికల కేసుల్లో ఒక్క కేసులో మాత్రమే శిక్ష పడిందంటే మన ప్రభుత్వ పనికి దర్పణం. సఖి కేంద్రాల నిర్వహణకు నిదులుండవు. పోలీసులు తక్షణం స్పందించకపోయినా, సాక్షులను నాశనం చేసినా చర్యలుండవు. పాలక పక్షనాయకులు రాజీలు చేయడంలో, బాధితుల నోరుమూయించడంలో, వినకపోతే చంపించడంలో ముందుంటారు. ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టు పేరుకు మాత్రమే. అత్యాచారాలకు సంబంధించి లక్ష కేసులు పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. పోస్కో చట్టం కింద 4 లక్షల కేసులు పెండింగ్ లో ఉన్నాయి. వాటిని విచారించే యంత్రాంగం ఏది? పాలకుల చొక్కా పట్టుకుని నిలదీస్తే తప్ప ఏ ఘటనలోనూ న్యాయం దొరకదు. మన రాష్ట్రంలో గత సం॥ (2016) కంటే ఈ సం॥రం (2017)లో మహిళలకు సంబంధించిన నేరాలు 12,900 నుండి 13,500కు పెరిగాయి. పోలీసులు తగిన విధంగా శ్రద్ధతీసుకుంటే అత్యధిక శాతం కేసులను నివారించగలమని ఎ.పి డిజిపి ప్రకటించారు.

ఇద్దరు రాష్ట్ర మంత్రులు మహిళలను అగౌరవ పర్చినందుకు, మరి ఒక ఎంఎల్ఎ అత్యాచార కేసును ఎదుర్కొంటున్నారు. ఇటీవల వియత్నాంలో మహిళల గురించి బిబిసి వార్తా కథనం ప్రచురించింది. ఆ దేశంలో ప్రజలకు “రేప్” అనే పదంకూడా తెలియదంటే చాలా మందికి ఆశ్చర్యం కలగవచ్చు. సోయూ, తూర్పు జర్మనీ, క్యూబా తదితర సోషలిస్టు దేశాలలో అత్యాచారాలకు తావులేదంటే అందుకు కారణం స్త్రీ పురుష సమానత్వాన్ని నమ్మడం. ఆచరణలో అమల్లో పెట్టేప్రయత్నం చేయడం.

స్త్రీని లైంగిక వస్తువుగా మార్చి వ్యాపారం చేస్తున్న దుష్ఫలితాలు ఇవి. ఈ మహిళల మాంసం మీద జరుగుతున్న వ్యాపారాన్ని అరికట్టడానికి ఈ ప్రభుత్వాలు, పాలకులు సిద్ధమా?

భూములు కబ్జాని అడ్డుకుంటే మహిళలపై కీచకులయ్యేవారిపై చర్యలుండాలి. ఆడది మగవాడి కోసమే సృష్టించబడిందన్న మతవాద, భావజాలాన్ని తిరస్కరించాలి. ఈ దేశం హిందువులదని, ముస్లింలు, క్రిష్టియన్లు, ఆస్తికులకు చెందిన వారిని అణచివేసేందుకు “రేప్”ని ఒక సాధనంగా ఉపయోగించాలన్న ఆర్ఎస్ఎస్ సిద్ధాంత కర్తల బోధనలను ప్రశ్నించాలి.

విద్యలో స్త్రీ పురుషుల సమానత్వాన్ని బోధించేపాఠ్యాంశాలను చేర్చాలి. అందుకనుగుణంగా పనిలో నిర్ణయాధికారంలో ప్రజాస్వామిక పద్ధతులను కుటుంబంలోనూ, సమాజంలోనూ నిర్మించుకోవాలని, అసహజలైంగిక దృశ్యాల ప్రసారాలపై నియంత్రణ ఉండాలి. పోలీసు శాఖను ప్రక్షాళన చేసి నిష్పక్షదర్శాన్ని సత్వరన్యాయం అమలు కావాలి. వర్మకమీషన్ సిఫార్సుల అమలుకు పూనుకోవాలి. నీతిలేని నేతలను నిలవేద్దాం. చట్టాల అమలుకు పూనుకుందాం. అత్యారాధాలు లేని సమాజ స్థావనతో భాగస్వాములవుదాం.

ఎదుగుతున్న వారికి చేయి
అందించు అప్పుడే నీ ఎదుగుదలు
ఇంకొకరు సహాయం చేస్తారు.

చైతన్య మాసవి

ఈ సంచికలో

అడ్వయిజరీ బోర్డు

వేములపల్లి సత్యవతి
డాక్టర్ బి. విజయభారతి
డాక్టర్ శిలాలోలిత

విద్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ మహిళాసంఘం

చిరునామా :

విద్యా రాష్ట్ర కార్యాలయం,
3/4 బి. కె.బి.భవన్, వడ్డేశ్వరం
బైపాస్ రోడ్, తాడేపల్లి మండలం,
గుంటూరు జిల్లా.

ఫోన్, 9490098620

chaitanyamanavi@gmail.com

fb : aidwaap

Blog : aidwaap@blogspot.com

సంపాదకులు

డి.రమాదేవి

సంపాదక వర్గం

కె. స్వరూపరాణి

బి. ప్రభావతి

మేనేజర్: కె. శారద

ప్రజాశక్తి ప్రింటర్స్ & పబ్లిషర్స్

ప్రైవేట్ లిమిటెడ్

పోస్టల్ చందా

సంవత్సరానికి రూ: 130/-

విడి ప్రతి వెల రూ: 10/-

మోటూరు ఉదయం ట్రస్ట్ ఆఫీస్

మారుతీనగర్, ప్రకాశరావు వీధి,

చుట్టు గుంట సెంటర్, విజయవాడ.

వ్యాసం

చరిత్ర

అవగాహన

సమకాలీనం

సీరియల్

వ్యాసం

చట్టాలు

సంస్కరణ

సీరియల్

సైన్స్

సామాజికం

కథ

చారిత్రాత్మకం

పుస్తక సమీక్ష

కేస్ స్టడీ

టెలి సీరియల్

సినిమా సమీక్ష

ఉద్యమవార్తలు

వ్యధల వెనుక కథలు - కె. ఉషారాణి 5

చేజారిన స్వర్గం - తోలేటి జగన్మోహన్.....8

జన్ ఏకతా జన్ అధికార్ ఆందోళనలు - ఎస్. పుణ్యవతి.....11

కంటితుడుపు చర్యలు చాలా..? - కె. నాగమణి.....13

మధ్యయుగాల నాటి పశ్చిమ వర్జినియాలోకి మళ్ళీ : - మరో అమ్మ..14

ఈ స్వేచ్ఛ స్వేచ్ఛేనా..?: - వాడ్రేపు వీరలక్ష్మి 15

చేదు నిజం : - గోపాల్ 17

జెన్నీ సహచర్యంలో మార్బ్ : ప్రసాద్ 20

వీరేశలింగం పంతులు : - వేములపల్లి సత్యవతి 22

జనగాం జ్యోతిష్కుడు : - కాంతారావు కోపలై 24

అమ్మమ్మ కల : - కంచనపల్లి ద్వారకానాథ్ 25

పేగు బంధం: - ఎం. ప్రగతి 28

కిసాన్ లాంగ్ మార్చ్ లో మహిళల ప్రముఖ సారధ్యం : - విజ్ఞ కృష్ణన్..30

ఇంత దారుణమైన పరిస్థితులుండేవని మీకు తెలుసా? : - ప్రకాష్ 33

అమ్మో...! మొగుడే యముడు : - కె. శారద 34

లా ఎస్ క్లవా బ్లాంకా(తెల్ల బానిస) : - కాళిదాసు పురుషోత్తం....36

రంగస్థలం - ఒ.కృష్ణవేణి 38

ఉద్యమాలబాటలో 39

పత్రికలో విభిన్న అంశాలపై వస్తున్న వ్యాసాలు రచయితల అభిప్రాయాలు
మాత్రమే. అందులో పేర్కొన్న అన్ని అంశాలతో మానవి సంపాదక వర్గం
ఏకీభవిస్తుందని భావించవలదు.
- ఎడిటర్

వ్యధల వెనుక కథలు

మొన్నటి నిర్భయ ఉదంతంతో భారత సభ్యసమాజం క్రోధాగ్నితో రగిలిపోతే నేటి ఆసిఫా ఉదంతంతో కన్నీటితో కరిగిపోయింది. నిర్భయ తరువాత ఇటువంటి ఉదంతాలు మళ్ళీమళ్ళీ జరగకూడదని అనుకుంటుండగా అవి ఆగిన దాఖలాలు లేకపోగా రోజూ దేశంలో ఎక్కడో ఒక చోట దారుణాలు జరగడం వింటూనే ఉన్నాం, చూస్తూనే ఉన్నాం. ఎంతోమంది నిర్భయలు, ఆసిఫాలు కళ్ళ ముందే కరిగిపోతున్నారు. రాలిపోతున్నారు. కొవ్వొత్తుల ర్యాలీలు, దిష్టిబొమ్మల దహనాలు సాగిపోతున్నాయి. పాలకులకి అవన్నీ ఎనుబోతు పై వాన చందంగా ఉన్నాయి. సిగ్గాశరం, అభిమానం అంటే ఏమిటో తెలిస్తేనేగా! అప్పటికి ఇప్పటికి తేడా, ఓ కొత్త పోకడ - బాధితుల పక్షాన కనీసం మాట్లాడాల్సిన పాలకులు బాధించిన వాడి పక్షాన చేరడం. నిస్సిగ్గుగా సమర్థించడం. పైగా దానికో మతం రంగు పులమడం. ఇంకా ముందుకెళ్లి రోహిత్యంగులకు ముడిపెట్టడం. తాటి చెట్టు ఎందుకెక్కావు అంటే దూడ గడ్డి కోసం అన్నాడుట..! వెనకటికి ఇలాంటి ఒక మేధావి. వాస్తవాలు కప్పిపెట్టేందుకు కేసులు తారుమారు చేయడం. ఏళ్లకేళ్లు దేకించడం. న్యాయాధిపతులను మార్చడం. కొనడం. అమ్ముడుపోని వారిని హతమార్చడం. సామదాన భేద దండోపాయాలు ఉపయోగించడం ఇప్పుడు పరిపాటైంది.

చట్టం తన పని తాను చేసుకు పోతుందన్నది ఒకప్పుటి మాట. చట్టం చుట్టాల పని చేసిపెడుతుందన్నది నేటి మాట. ఈ సినిమాలన్నిటి వెనక ఒకే దర్శకుడు. మనువు. హిందూత్వకు జీవనాడి

అయిన ఆయన 'ధర్మ శాస్త్రం'. స్త్రీలను పూజించిన చోటే దైవం ఉండే చోటంటూనే, కామానికి నిలువెత్తు రూపం స్త్రీ అని కూడా అన్నాడు. మొదటి వాక్యం ఉటంకింపులకు పరిమితం అయితే రెండోది మనువాదుల మొదళ్లలో ముద్రించబడింది. హిందుత్వవాదులకు స్త్రీ కామరూపంలోనే కనిపిస్తోంది. రెండేళ్ల పని పాపైన్యా, పండుముసలైనా ఒక హింసాత్మక సంఘటనకు వ్యతిరేకంగా దేశం గగ్గోలు పెడితే తప్పని పరిస్థితుల్లో ఓ చట్టం చేసో ఓ 'మనిషి'కి శిక్ష వేసో చేతులు

దులుపుకుంటున్నారు నేటి పాలకులు. కానీ మూలాలను పెకిలించనిదే దేశానికి ఈ జాడ్యం వదలదు.

స్త్రీని రెండవ పౌరురాలిగా చూడడం ఈ దేశ సాంప్రదాయంలో ఒక భాగం. శీలవతి, గుణవతి, సహనవతి అంటే అర్థం - ఎదురు మాట్లాడకపోవడం. అసలు ప్రశ్నించకపోవడం. భర్త అతని వైపు కుటుంబం చేసే అకృత్యాలను మౌనంగా సహించడం. మనకు ఉదాహరణలుగా చెప్పేది సీత, సావిత్రి, ద్రౌపది, అనసూయల గురించి. భారతదేశం పేరుకు కారణమైన

చట్టం తన పని తాను చేసుకు పోతుందన్నది ఒకప్పుటి మాట. చట్టం చుట్టాల పని చేసిపెడుతుందన్నది నేటి మాట. ఈ సినిమాలన్నిటి వెనక ఒకే దర్శకుడు. మనువు. హిందూత్వకు జీవనాడి అయిన ఆయన 'ధర్మ శాస్త్రం'. స్త్రీలను పూజించిన చోటే దైవం ఉండే చోటంటూనే, కామానికి నిలువెత్తు రూపం స్త్రీ అని కూడా అన్నాడు. మొదటి వాక్యం ఉటంకింపులకు పరిమితం అయితే రెండోది మనువాదుల మొదళ్లలో ముద్రించబడింది. హిందుత్వ వాదులకు స్త్రీ కామరూపంలోనే కనిపిస్తోంది. రెండేళ్ల పని పాపైన్యా, పండుముసలైనా ఒక హింసాత్మక సంఘటనకు వ్యతిరేకంగా దేశం గగ్గోలు పెడితే తప్పని పరిస్థితుల్లో ఓ చట్టం చేసో ఓ 'మనిషి'కి శిక్ష వేసో చేతులు దులుపు కుంటున్నారు నేటి పాలకులు. కానీ మూలాలను పెకిలించనిదే దేశానికి ఈ జాడ్యం వదలదు.

దుష్కర్మమును శకుంతలను గాంధర్వ వివాహం చేసుకుని మర్చిపోయాడు ! అందుకు కారణం ముని శాపం. ఈ శాపాలు మగవారికి ఎప్పుడూ అండగా వస్తాయి ! ఇప్పుడూ మనకిలాంటి పుణ్యపురుషులు కనిపించడం లేదా ?

నిండు చూలాలిని ఒక చాకలి అన్న మాటను అడ్డం పెట్టుకుని అడవులకి పంపినందుకు కారణం 'శీలం'. ధర్మాన్ని రక్షించడం ఆ రాజు కర్తవ్యం మరి ! నిండు కొలువులో ఐదుగురు భర్తలు ఉండగా నిస్సహాయంగా తలవంచి నిలవాల్సి రావడం సహనం ! నిజానికి సీతైనా, శకుంతలైనా తమను భర్తలు వదిలించుకున్నా ఎంతో తెగువతో బాధ్యతతో సమాజం సహకారంతో పిల్లలను 'బాధ్యతాయుతమైన' పిల్లలుగా తీర్చిదిద్దారు. అయితే అదే ఆదర్శంగా ఉండాలని నేటి మనువాద సమాజం ఇప్పటికీ స్త్రీలను డిమాండ్ చేస్తోంది. స్త్రీలూ అలాగే ఉండాలి ! తమకంటూ కోరికలు ఉండకూడదు. స్త్రీ స్వతంత్రంగా ఉండాలనుకుంటే అహంకారి అవుతుంది. వారికి స్వయంగా నచ్చిన వసులు, వ్యాపకాలు ఉండకూడదు. తిరుగుబోతు అవుతుంది. ఆలోచనలు ఉండకూడదు. జాణ అవుతుంది. వారి మొదటి, చివరి బాధ్యతలు కుటుంబపోషణ, పిల్లల పెంపకం, అత్తా మామల సేవలు. ఇవే అత్యధిక న్యాయమూర్తుల ఆలోచనలు. రక్షకభటుల ఆలోచనలు. ప్రజాప్రతినిధుల ఆలోచనలు కూడా ఒక స్త్రీ ఎప్పటికైనా ఒకరి సొత్తు. వేమన సూక్తి గుర్తు చేసుకుంటారు. 'న స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి' అని మననం చేసుకుంటుంటారు. స్త్రీ ఒక భోగ వస్తువు. ఒకరి అధీనంలో ఉండే సొత్తు మాత్రమే. అందుకే ఆమెకు

'న స్త్రీ స్వాతంత్ర్య మర్హతి' అని మననం చేసుకుంటుంటారు. స్త్రీ ఒక భోగ వస్తువు. ఒకరి అధీనంలో ఉండే సొత్తు మాత్రమే. అందుకే ఆమెకు జీవిత భాగస్వామిని ఎంచుకునే హక్కు లేదు. మతం మార్చుకునే హక్కు లేదు. ఆమె కేవలం సొత్తు గనకే ఆ సొత్తు పై యజమానికి అన్నిరకాలా హక్కులు ఉంటాయి. యజమాని మంచి వాడైతే అంటే ఆమె ఆలోచనలకూ అనుగుణమైన వాడైతే ఆమెలాగా బతగ్గలదు లేదా ఆమె తనను తాను పక్కన పెట్టుకుని యజమానికనుగుణంగా బతకాలి. ఇదే నేటి పెళ్లి తంతు.

జీవిత భాగస్వామిని ఎంచుకునే హక్కు లేదు. మతం మార్చుకునే హక్కు లేదు. ఆమె కేవలం సొత్తు గనకే ఆ సొత్తు పై యజమానికి అన్నిరకాలా హక్కులు ఉంటాయి. యజమాని మంచివాడైతే అంటే ఆమె ఆలోచనలకూ అనుగుణమైన వాడైతే ఆమెలాగా బతగ్గలదు లేదా ఆమె తనను తాను పక్కన పెట్టుకుని యజమానికనుగుణంగా బతకాలి. ఇదే నేటి పెళ్లి తంతు. పైగా ఇటువంటి బతుకు కోసం ఎదురు చెల్లింపులు ! నిజానికి ఏ వ్యాపారంలోనైనా కొనుగోలుదారుడికి హక్కులు ఉంటాయి. కానీ ఈ 'బానిస' వ్యాపారంలో ఇక్కడ మాత్రమే అందుకు విరుద్ధంగా జరుగుతుంది ! బానిసను కూడా ఆనాడు డబ్బిచ్చి కొనేవారు. కానీ ఈ నాటి భారతదేశంలో స్త్రీ తాను అమ్ముడుపోడానికి ఎదురు డబ్బివ్వాలి తన శీలం కాపాడుకోడానికి ! కుక్కలు చింపిన విస్తరిలా తన జీవితం మారకుండా జాగ్రత్త పడడానికి ! మృగరాజుల నుండి రక్షించుకోడానికి ! పుణ్యపురుషుల వారసులకు ఇందులో తప్పు కూడా కనిపించదు. ఏంతో కొంత

వదుల్చుకుని రక్షించే బాధ్యత నుంచి కొంత మంది తప్పుకుంటే మంచిదన్న భావన సొత్తు గనకే ఈనాడు తండ్రులు కూడా ఆడపిల్లలను ఏ వెరపు లేకుండా చెరుస్తున్నారు తన సొత్తు తనిష్టం. వేరే వారికి ఇవ్వవచ్చు. తనైనా అనుభవించవచ్చు. వారికిష్టమైనట్టు ఎందుకు వాడుకోకూడదని ప్రశ్నిస్తున్నారు కూడా !

ఈ మితవాద భావజాలం కాపాడ బడుతోంది, పోషించబడుతోంది. అనేక సాంస్కృతిక రూపాలలో అభివృద్ధి కూడా చేయబడుతోంది. ఆర్థిక వ్యవస్థ కుంటుపడుతున్న కొద్దీ తిరోగమన భావజాలం విస్తరిస్తోంది. ఇరవై ఏళ్ళ కింద లేని పండగలు, పబ్బాలు ఎన్నో ఈనాడు పెద్ద ఎత్తున జరుగుతున్నాయి. విద్యను పిల్లలకు అందుబాటులో ఉంచని ప్రభుత్వాలు సంక్రాంతి సంబరాలకు వనరుల కేటాయింపులు చేస్తోంది. ఇదివరకు ఇంట్లో నాలుగు గోడల మధ్య భక్తి ప్రధానంగా చేసుకునే వినాయక చవితికి ఇప్పుడు 'గణపతి బప్పా మోరియా అంటూ కొత్త వినాదాలతో డేరాలోకి పాకింది ఆడంబరాల హోలీ, రాఖి, అక్షయ తృతీయ ఇప్పుడిక మన పండగలే ! శ్రావణమాస వ్రతాలు టీటీడీ నిర్వహిస్తోంది లేదా కనకదుర్గ గుడి నిర్వహిస్తుంది. మహిళకు ఒక్కొక్కరికి కొంత ఖర్చయినా మహిళ రెండో పౌరురాలన్న భావన, ఒద్దిక, వినయం అన్న పేర్లతో పురుషుల అజమాయిషీని ఒప్పుకోవాలన్న భావాలూ ఇందువలన పదిలం. ప్రశ్నించే తత్వం క్రమంగా వెనక్కు నెట్టబడుతోంది. శీలం పాతివ్రత్యం పవిత్రత ఆడవారికే కేటాయించబడ్డాయి. ఇప్పటికీ అదే ధోరణి కొనసాగుతోంది. వాస్తవంలో సొంతకాళ్ళ మీదే నిలబడాల్సి వస్తుంది గాని

మానసికంగా తండ్రో, అన్నదమ్ముడో, భర్తొ ఉండాలని ఒక మిథ్యాభావం ఒక అభద్రత సృష్టించి తద్వారా స్త్రీ ఎప్పటికైనా ఒకరిపై ఆధారపడి మాత్రమే బతకగలదన్న భ్రమ కల్పించి ఆ రకంగా తమ అదుపులో పెట్టునే ప్రయత్నం చేస్తున్నది నేటి పితృస్వామ్య సమాజం.

మరో వైపు సాంకేతిక పరిజ్ఞానంతో కుంచించుకుపోయిన నేటి ప్రపంచం మహిళలకు అనేక అవకాశాలు, తమ సమర్థతను నిరూపించుకునే, ఉపయోగించుకునే అవకాశాలను కల్పిస్తోంది. వారు అనేక విషయాలను తెలుసుకుంటున్నారు. సమాజ ఉత్పత్తిలో భాగస్వాములయ్యేందుకు కృషి చేస్తున్నారు. ముందుకెళుతున్నారు. తల్లిదండ్రుల మద్దతు పొందుతున్నారు. ఒకే విజయం సాధించడానికి మగవారికన్నా మహిళలకు మూడు రేట్లు ఎక్కువ కష్టపడాల్సి వచ్చినా మహిళలు వెనకాడడం

లేదు. సహజంగానే వాళ్లలో ఆత్మవిశ్వాసం పెరుగుతుంది. ఎదో ఒక సందర్భంలోనైనా ప్రశ్నించే తత్వం పెరుగుతుంది. ద్రౌపది కూడా 'తా నోడి నన్నోడైనా నన్నోడి తనోడేనా' అని ప్రశ్నించింది కదా! అలాగే సీత కూడా మళ్ళీ పరీక్షంటే భూదేవిని చేరుకుంది కదా! తమ అసమ్మతిని ధిక్కారాన్ని తెలియ చేసారుకదా! ఇదే మనుధర్మ శాస్త్రం గట్టిగ నమ్మే మగవారు భరించలేకపోతున్నారు. తమ ఆధిపత్యానికి పడుతున్న చిల్లులకు చెదిరిపోతున్నారు. ఆ ఆధిపత్యం చేజారిపోకుండా కాపాడుకోడానికి ఎంతటి నీచానికైనా దిగజారుతున్నారు. అందుకని ఈ అకృత్యాలను కేవలం లైంగిక వాంఛగా చూడకూడదు. ఇది లైంగిక వాంఛే అయితే ఓ చట్టం సరిపోతుంది. కానీ ఇదొక తిరోగమ ఆధిపత్య భావజాల ప్రదర్శన. ఇది సమాజంలో లోతుగా వేళ్లానికుని

ఉండడమే కాదు విస్తరించే ప్రయత్నం చేస్తోంది. అనేక రూపాల్లో అన్ని మూలాలను వ్యాపించి సంప్రదాయం ఆచారాలు నమ్మకాలు అనే పేర్లతో అడుగడుగునా దిగబడి బలపడుతోంది. ఇందుకు పాలకుల ప్రోత్సాహం పోషణ ఉన్నది.

దీనిని ఎదుర్కొనేందుకు చట్టాలు సరిపోవు. సమూల మార్పులకు సామాజిక ఉద్యమాలు కావాలి. ప్రశ్నించే తత్వాన్ని అలవరచుకునే ప్రయత్నాలు కావాలి. ఆధిపత్యాన్ని ప్రశ్నించాలి. అశాస్త్రీయ అలవాట్లను సంప్రదాయాలను ప్రశ్నించాలి. మూఢత్వాన్ని ప్రశ్నించాలి. నేర్చుకున్న విద్య ఆచరణలో విబేధిస్తే ప్రశ్నించాలి. ఈ రకమైన శాస్త్రీయ అవగాహనతో చైతన్యంతో కూడిన సామాజిక ఉద్యమాలే ఓ నిర్భయ ఓ ఆసిఫా మళ్ళీ మళ్ళీ బలిఅవకుండా కాపాడతాయి.

వెలిగే దీపమా ఇంట వెలుగునిచ్చే తేజమా....

నీతోనే మొదలు కదా అరుణోదయమైనా....

ఏనాటి నుంచో ఆరని జ్యోతివైనావు

అందరిని ఒక్కచోటే చేర్చుకున్నావు

ప్రతిదినమూ పల్లవించే రాగమైనావు

మోడుబారని చెట్టై వసంతానికి చిగురిస్తావు

బండెడు చాకిరీతో బరువెక్కిన గుండెతో

కళ్ళలోనే కన్నీరంతా అదిమిపట్టి

అందరికీ అండదండగా ఉంటున్నావు

ఏరోజైనా నీకు కంటినిండా కునుకైనాలేదు

కంటికి రెప్పలా కాపు కాసేపు

ఒంటరి పయనంతో ఒరిగిపోని ధైర్యం నీది

ఓటమే ఎరగని ధీరత్వం నీది

చరిత్ర లిఖించని చరితే నీది

నీకు వందనం 'అమ్మా' నీకు వందనం!

(మదర్స్ డే శుభాకాంక్షలతో)

- కుంచె చింతాలక్ష్మీనారాయణ

9908830477

లిఖించని చరితే నీది ..!

చేజాలిన స్వర్గం

(స్టాలిన్ యుగంలో సోవియట్ రష్యా సోషలిస్టు నిర్మాణంలో ఏ విజయాలు సాధించిందో కార్మికులు తెలుసుకుని ఆ విజయాల నుంచి ఉత్తేజం పొంది అటువంటి వ్యవస్థ నిర్మాణానికి ఈ మేడే నాడు పునరంకితం కావాలి. సోషలిస్టు వ్యవస్థ సోవియట్ ప్రజలకు, ముఖ్యంగా కార్మికులకు, ఏం మేలు చేసిందో ఈ క్రింది వ్యాసం వివరిస్తోంది సోషలిస్టు వ్యవస్థలో కార్మికుల జీవితాలను మన దేశంలో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో కార్మికుల జీవితాలను పోల్చి చూస్తే సోషలిస్టు వ్యవస్థ కోసం ఎందుకు కార్మిక వర్గం పోరాడాలో స్పష్టమవుతుంది.

“.....పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో కార్మికుడిని భయం నీడలా వెన్నాడుతూ ఉంటుంది. ఉద్యోగం ఎప్పుడు ఉంటుందో, ఎప్పుడు ఊడుతుందో తెలియని అనిశ్చిత పరిస్థితి కార్మికుడిని కుంగదీస్తుంది. వేల మంది తోటి కార్మికులతో పోటీ పడుతూ, ఫాక్టరీ గేటు దగ్గర పనికోసం పడిగాపులు

వదాల్చిన స్థితి కార్మికుడిని వివశుడిని చేస్తుంది. నిరుద్యోగిగా అతను ఎంతో కాలం బతకలేడు. నాలుగు వారాలు పని లేకుండా ఉంటే అతను పొదుపు చేసినదంతా ఎగిరిపోతుంది. నిరుద్యోగ భయం, ఆర్థికమాంద్యం భయం, దారిద్ర్య భయం, అనారోగ్య భయం, వార్ధక్యంలో దిక్కులేని చావు చావాల్సి వస్తుందన్న భయం-అతని జీవితమంతా భయంతోనే గడుస్తుంది. ఈ భయం లేకుండా సోవియట్ కార్మికులు జీవించారు. అక్కడ తేనె, పాలనదులు ప్రవహించలేదు, కాని కార్మికుల జీవన పరిస్థితి చాలా మెరుగైంది. భవిష్యత్తులో ఇంకా మెరుగవుతుందన్న ఆశ ఉంది. 1931 తర్వాత నిరుద్యోగం అన్నది లేకుండా అందరికీ ఉద్యోగాలు దొరకసాగాయి. ఉద్యోగం, ఉచిత వైద్యం, పరిమితి లేకుండా అనారోగ్యపు వేతనం, వృద్ధాప్యపు పెన్షన్లు- కార్మికులు రేపు గురించి భయపడకుండా చేశాయి. విప్లవానంతరం, 1922లో 8 గంటల పనిదినం అమలులోకి వచ్చింది.

14-16 సంవత్సరాల పిల్లలు తప్పనిసరి పరిస్థితులలో తప్ప పని చెయ్యకూడదు. ఒకవేళ పని చెయ్యాల్సి వస్తే, వారి పని దినం నాలుగు గంటలకు మించదు. 16-18 సంవత్సరాల యువకుల పని దినం 6 గంటలు. ప్రమాదకర ప్రదేశాల్లోనూ, గనుల్లోనూ, విద్యా సంస్థలలోనూ, ఆఫీసుల్లోనూ పనిదినం 6 గంటలు. అత్యవసర పరిస్థితులలో తప్ప ఓవర్ టైం నిషేధించబడింది. 1913లో 10-11 గంటల సగటు పనిదినం ఉంటే 1934లో 6.6 గంటల సగటు పనిదినం ఉంది. కొంతకాలం సోవియట్ పరిశ్రమలలో 6 దినాల వారం (5 రోజుల పని, ఒక దినం విశ్రాంతి) అమలులో ఉండేది. రోజుకు 7 గంటల పని. 1940లో, యుద్ధ మేఘాలు కమ్ముతున్నప్పుడు, 7 రోజుల పని వారం (6 రోజుల పని, ఒక రోజు విశ్రాంతి) అమలులోకి వచ్చింది. 1926లో కార్మికుల నిజ వేతనాలు, మొదటి ప్రపంచ యుద్ధ ప్రారంభ సమయానికంటే (అంటే 1913తో పోల్చి చూసినప్పుడు) 15 శాతం ఎక్కువ. 1932లో మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక పూర్తైనప్పుడు రెట్టింపు అయ్యాయి. రెండో పంచవర్ష ప్రణాళికా కాలంలో మళ్ళీ రెట్టింపయ్యాయి (1929లో పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థ ఆర్థిక మాంద్యంలో చిక్కుకున్నప్పుడు, ఆకలి దశాబ్దం అని పేరుపడ్డ 30వ దశాబ్దంలో, కేపిటలిస్టు దేశాలలో కోట్లమంది నిరుద్యోగులై, ఆకలితో అల్లాడి పోయారు. హిట్లర్ జర్మనీలో, 1929తో పోల్చి చూసినప్పుడు, 1937లో నిజవేతనాలు 21 శాతం క్షీణించాయి). రష్యాలో చేసిన పని పరిమాణం, నాణ్యతల మీద ఆధారపడి వేతనాలు నిర్ణయించే విధానం అమలులో ఉండేది. సోవియట్ వేతన విధానం, పనిచేసే

అందరికీ కనీస జీవన ప్రమాణాలను గ్యారంటీ చేసేది. వేతనాలకు సంబంధించి మరో విషయం ఇక్కడ గుర్తుంచుకోవాలి. సోషలిజాన్ని వ్యతిరేకించే వారు, కార్మికుడు పని చేసినా, చెయ్యకపోయినా, జీతాలిస్తుంటే, కార్మికులు ఎందుకు పని చేస్తారని ప్రశ్నిస్తారు. ఇది పూర్తిగా అపోహ, దుష్ప్రచారం మాత్రమే. సైద్ధాంతికంగానూ, ఆచరణలోనూ, అందరికీ ఒకే రకమైన వేతనాలు అనేది స్థానినిస్టు రష్యాలో లేదు. పని చేసే ప్రతీ వ్యక్తి కనీస అవసరాలు తీరే విధంగానూ, తన నైపుణ్యాన్ని అభివృద్ధి చేసుకుని ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేసే వ్యక్తికి అధికంగానూ, వేతనాలు చెల్లించే పద్ధతి ఉండేది. నైపుణ్యం, అర్హతలూ పెంచుకుని, అధికంగా ఉత్పత్తి చేసే కార్మికులు, అధిక వేతనాలు సంపాదించి, తమ జీవన ప్రమాణాలను మెరుగు పరుచుకునే అవకాశం ఉండేది. కార్మిక సంక్షేమ కార్యక్రమాలను దుర్వినియోగం చేసే సోమరిపోతులను అదుపులో ఉంచడానికి క్రమశిక్షణ ఉండేది. వేతనాలకు సంబంధించి మరో ముఖ్యమైన విషయమే మిటంటే, స్త్రీ పురుష కార్మికులకు సమాన వేతనాలు. ఆ కాలంలో రష్యాని సందర్శించిన ప్రతీ వారూ స్త్రీ పురుషులకు ఇలా సమాన వేతనాలివ్వడాన్ని వేనోళ్ళ కొనియాడారు.

1931 తర్వాత రష్యాలో నిరుద్యోగం పూర్తిగా అదృశ్యమైంది. జీవన వ్యయం తగ్గింది. కార్మికులకు అవసరమైనవి ఉచితంగా గాని, తక్కువ ధరలకు కాని లభ్యమయ్యేవి. 1926లో ఇంటి అద్దె, కరెంటు, ఇంటిని వేడిగా ఉంచడానికి (శీతల దేశాలలో ఇంటిని వేడిగా ఉంచడానికి ఇంధనం కావాలి) అయ్యే ఖర్చు, కుటుంబ బడ్జెట్లో 3-4 శాతం మించి ఉండేది కాదు. 1934-37లలో బ్రెడ్ ధర, వెన్న ధర, సగం తగ్గాయి. మాంసం ధర 63 శాతం, పంచదార ధర 73 శాతం

తగ్గాయి. కార్మికుల్లో నల్ల రొట్టె (చవకరకం రొట్టె) వినియోగం 1930లో 100 అనుకుంటే 1939లో 71 శాతానికి తగ్గింది. అదే కాలంలో, కార్మికుల్లో గోధుమ రొట్టె (మేలు రకం రొట్టె) వినియోగం 176 శాతం పెరిగింది. ఇతర ఆహార పదార్థాలలో వినియోగం-గుడ్లు 208 శాతం, వెన్న 301 శాతం, మాంసం 500 శాతం పెరిగింది. పోషకాహారం లభ్యం కావడం వలన సోవియట్ యువకుల దేహదారుధ్యం కూడా పెరిగింది. 1927లో కంటే 1933లో సోవియట్ యువకుల సగటు రొమ్ము చుట్టుకొలత అంగుళం పెరిగింది. బరువు 5 పౌండ్ల కంటే ఎక్కువ పెరిగింది. పొడుగు ఒకటి నుంచి ఒకటిన్నర అంగుళాలవరకూ పెరిగింది. 1913లో జారిస్టు రష్యాలో మరణాల సంఖ్య కంటే 1937లో మరణాల సంఖ్య 40 శాతం తక్కువ. 1911-13లో శిశు మరణాలు 1000కి 266 ఉంటే 1922-26లకు 178కి, 1941 సంవత్సరానికి 138కు తగ్గింది. 1917-1939ల మధ్య క్షయ వ్యాధి 83 శాతం తగ్గింది. కార్మికుల సంక్షేమ కార్యక్రమాలు ప్రపంచంలో ఏ దేశంలో కన్నా మెరుగ్గా ఉండేవి. కనీసం అయిదున్నర నెలలు పని చేసిన వారికి, 15 రోజులు పూర్తి వేతనంతో సెలవు, ప్రమాదక పరిశ్రమలలో పని చేసేవారికీ, 18 సంవత్సరాల లోపు యువకులకూ, ఒక నెల సెలవు లభించేవి. కార్మికులకు బీమా సదుపాయం ఉచితం. జీతం నుంచి ఏమీ కోత ఉండేది కాదు. ఈ పథకమంతా కార్మికులే నిర్వహించేవారు. కార్మికులు తాత్కాలికంగా పని చెయ్యలేని పరిస్థితుల్లో వారి సర్వీసుని బట్టి వారికి వేతనం చెల్లించబడేది. ట్రేడ్ యూనియన్ సభ్యుడై, కనీసం 2 సంవత్సరాల సర్వీసు ఉన్న కార్మికులకు 50 శాతం, 2-3 సంవత్సరాల సర్వీసుంటే 60 శాతం, 3-6

సంవత్సరాల సర్వీసుంటే 80 శాతం, 6 సంవత్సరాల సర్వీసు దాటితే పూర్తి వేతనం లభ్యమయ్యేది. బొగ్గు గనుల్లో, కార్మికులకు రెండు సంవత్సరాల లోపు సర్వీసుంటే 60 శాతం, రెండు సంవత్సరాలుంటే పూర్తి వేతనం దొరికేది. అనారోగ్యం కాని, ప్రమాదాలు కాని, శాశ్వతంగా అవిటి వాళ్ళను చేస్తే, కార్మికులకు పెన్షన్ దొరికేది. ప్రమాదం వలన కాని, పారిశ్రామిక అనారోగ్యాల వలన కాని, కార్మికుడు పని చెయ్యలేని పరిస్థితిలో ఉంటే, అతనికి పూర్తి వేతనం దొరుకుతుంది. ఇతర కారణాల వల్లనైతే 66 శాతం లభించేది. 60 ఏళ్ళ పురుషులకూ, 55 సంవత్సరాల స్త్రీలకూ, వృద్ధాప్యపు పెన్షన్ దొరికేది. పని చేసిన ప్రదేశాన్ని బట్టి పెన్షన్ దొరికేది. ప్రమాదకరమైన ప్రదేశాల్లోనూ, భూగర్భంలోనూ, పని చేసిన వారికి సగటు వేతనంలో 60 శాతం, తేలికపాటి పరిశ్రమల్లో పని చేసిన వారికి 50 శాతం దొరికేది. పెన్షనర్లు పని చేయాలనుకుంటే, వేతనాలతో పాటు పూర్తి పెన్షన్ దొరికేది. కుటుంబాన్ని పోషించే వ్యక్తి చనిపోతే, అతని మీద ఆధారపడిన వారికి, పరిస్థితులను బట్టి, వేతనంలో సగం నుంచి మూడు వంతులు వరకూ పెన్షన్ దొరికేది. ఈ పెన్షన్ విషయంలో స్త్రీ పురుష వివక్ష లేదు. సోవియట్ కార్మికులకు విశ్రాంతి గృహాలలోనూ, సేనిటోరియాలలోనూ, వసతి తీసుకునే ఏర్పాటు ఉండేది. 1928లో 5,11,000 మంది కార్మికులు ఈ సౌకర్యాన్ని వినియోగించుకుంటే, 1940లో 30 లక్షల మంది వినియోగించుకున్నారు. విప్లవానికి ముందు భూస్వాములకు చెందిన భవనాలు, విప్లవానంతరం కార్మికుల విశ్రాంతి మందిరాలుగా మారాయి. అవి కాక విప్లవం తర్వాత అనేక విశ్రాంతి గృహాల నిర్మాణం జరిగింది. 1929లో ఆర్థిక

మాంద్యానికి ముందు, పెట్టుబడి దారీ ప్రపంచంలో ఉత్పత్తి శిఖరానికి చేరుకున్న తరుణంలో, సోవియట్ పరిశ్రమల ఉత్పత్తి, ప్రపంచ ఉత్పత్తిలో 3.8 శాతం ఉంది. 1932లో 11 శాతానికి, 1936 లో 15.2 శాతానికి పెరిగింది. పెట్టుబడిదారీ దేశాల ఉత్పత్తి, 1929 కంటే 1937 నాటికి 3.5 శాతం మాత్రమే పెరిగింది. 1929తో పోల్చి చూసినప్పుడు, 1937లో సోవియట్ పారిశ్రామిక ఉత్పత్తి మొత్తం 371 శాతం, ఆధునిక భారీ పరిశ్రమల ఉత్పత్తి 428 శాతం, పెరిగింది. 1933 మే నెలలో ఒక బ్రిటిష్ కార్మికవర్గ ప్రతినిధి వర్గం సోవియట్ యూనియన్ పర్యటించింది. ఈ ప్రతినిధి వర్గంలో ఇంజనీర్లు, ఉక్కు మిల్లు కార్మికులు, రైల్వే కార్మికులు, ఇతర కార్మికులూ ఉన్నారు. ఈ ప్రతినిధి వర్గం తమ పర్యటన గురించి ఇలా పేర్కొంది - '.....మేము ఏం చూశాం? నిర్మాణంలో మునిగిన దేశాన్ని చూశాం. కొన్ని పెద్ద ఫ్యాక్టరీలు పూర్తయి పని చేస్తున్నాయి, కొన్ని పూర్తవుతున్నాయి. ప్రతీచోటా, ఆరోగ్యానందాలతో, ఈ దేశానికి తాము అధిపతులమనీ, ఈ దేశాన్ని నడిపించాల్సిన బాధ్యత తమదనే స్పృహతో, ఉత్సాహంతో ప్రజలు పని చెయ్యడం చూశాం. వాల్టర్ రూథర్ అనే అమెరికన్ ట్రేడ్ యూనియన్ లీడర్ తన యవ్వనంలో రష్యా పర్యటించి ఇలా రాశాడు - '.....రష్యాలో అద్భుతాలు చూస్తున్నాం, అనుభవిస్తున్నాం. అత్యంత వెనుకబడిన దేశం, శాస్త్రపురోగతితో, నూతన భావాలతో, ఆధునిక దేశంగా అతి వేగంగా మారడం చూస్తున్నాం. సోషలిజం పుస్తకాల్లోంచి జీవితంలోకి ప్రయాణించడం చూస్తున్నాం. ఇటువంటివి చూస్తున్నప్పుడు ఎవరికి ఉత్సాహం కలుగదు?' అన్నాడు (అతను తరువాత కమ్యూనిస్టు వ్యతిరేకిగా మారాడు. అది వేరే సంగతి).....

.....స్త్రీ పురుషుడి మీదా, పిల్లలు

తల్లిదండ్రుల మీదా, ఆధారపడి ఉండిన పరిస్థితి, నేటి వివాహ వ్యవస్థకు పునాది అంటుంది. స్త్రీ సంమార్గ స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యాలు అనుభవించాలంటే, ఈ రెండు విషయాలలోనూ పరిస్థితి మారాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తిస్తుంది. మార్క్సిస్టులు అనుసరించే స్త్రీ విముక్తి పంథా, ఆచరణ శూన్యమైన బూర్జువా ఫెమినిస్టుల శుష్క నినాదాల పంథా కాదు-శాస్త్రీయమైనది. సామాజిక జీవితంలో స్త్రీ చురుకుగా పని చేసే పరిస్థితులను కల్పించి, ఈ రంగంలో ఆమెకు అడ్డుపడుతున్న పరిస్థితులను తొలగించడం ద్వారా మాత్రమే స్త్రీ పురోగతి సాధ్యమవుతుంది అని కమ్యూనిస్టులు మొదటి నుంచీ గుర్తించారు. ఆ దిశగా కృషి చేసి అద్భుతమైన ఫలితాలు సాధించారు. జారిస్టు రష్యాలో స్త్రీల అణచివేత ఎక్కువగా ఉండేది. అణకువగా లేని భార్యలను కొట్టడాన్ని చర్చి ప్రోత్సహించేది. తూర్పున ముస్లిం ప్రాంతాలలో, వివాహ సమయంలో పెళ్లికొడుకులకు (పెళ్లాలను కొట్టడానికి) కొరడాలు బహుమానంగా ఇచ్చేవారు. ఉజ్బెకిస్తాన్, తజికిస్తాన్ లో వరదా సంప్రదాయం ఉండేది. ఒక నూతన

సమాజాన్ని నిర్మించాలంటే, స్త్రీలను ఇలా అణచి వేసే సమాజాన్ని మార్చాలనే అవగాహన విప్లవ నాయకత్వానికి మొదటి నుంచీ ఉంది. స్త్రీలను తక్కువ చేసే చట్టాలూ, సంప్రదాయాలూ నిర్మూలించ దానికి సోషలిస్టు ప్రభుత్వం కృషి చేసింది....సోవియట్ రాజ్యాంగంలో ఆర్టికల్ 122, పురుషులతో పాటు స్త్రీలకు ఆర్థిక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక, సామాజిక రంగాలన్నింటిలోనూ సమాన హక్కులు ఇచ్చింది. సహకార క్షేత్రాల్లో వ్యవసాయ కార్మికులుగా, మేనేజర్లుగా, అనేకమంది స్త్రీలు పురుషులతో పాటు సమానంగా పని చేస్తుండేవారు. 1938లో కార్మికుల్లో 42 శాతం స్త్రీలే. అంతవరకూ స్త్రీలు ప్రవేశించని అనేక పరిశ్రమలలో వారికి ప్రవేశం దొరికింది. పురుషులతో పాటు అన్ని విద్యాసంస్థల్లోనూ ప్రవేశించే అవకాశం స్త్రీలకు ఉండేది. 1938లో 1,40,000 మంది స్త్రీలు మెటల్ వర్కింగ్ పరిశ్రమలో ఇంజనీర్లుగానూ, టెక్నీషియన్లు గానూ పని చేస్తుండేవారు. సోవియట్ యూనియన్ లో డాక్టర్లలో సగానికి పైగా (70,000) స్త్రీలే.

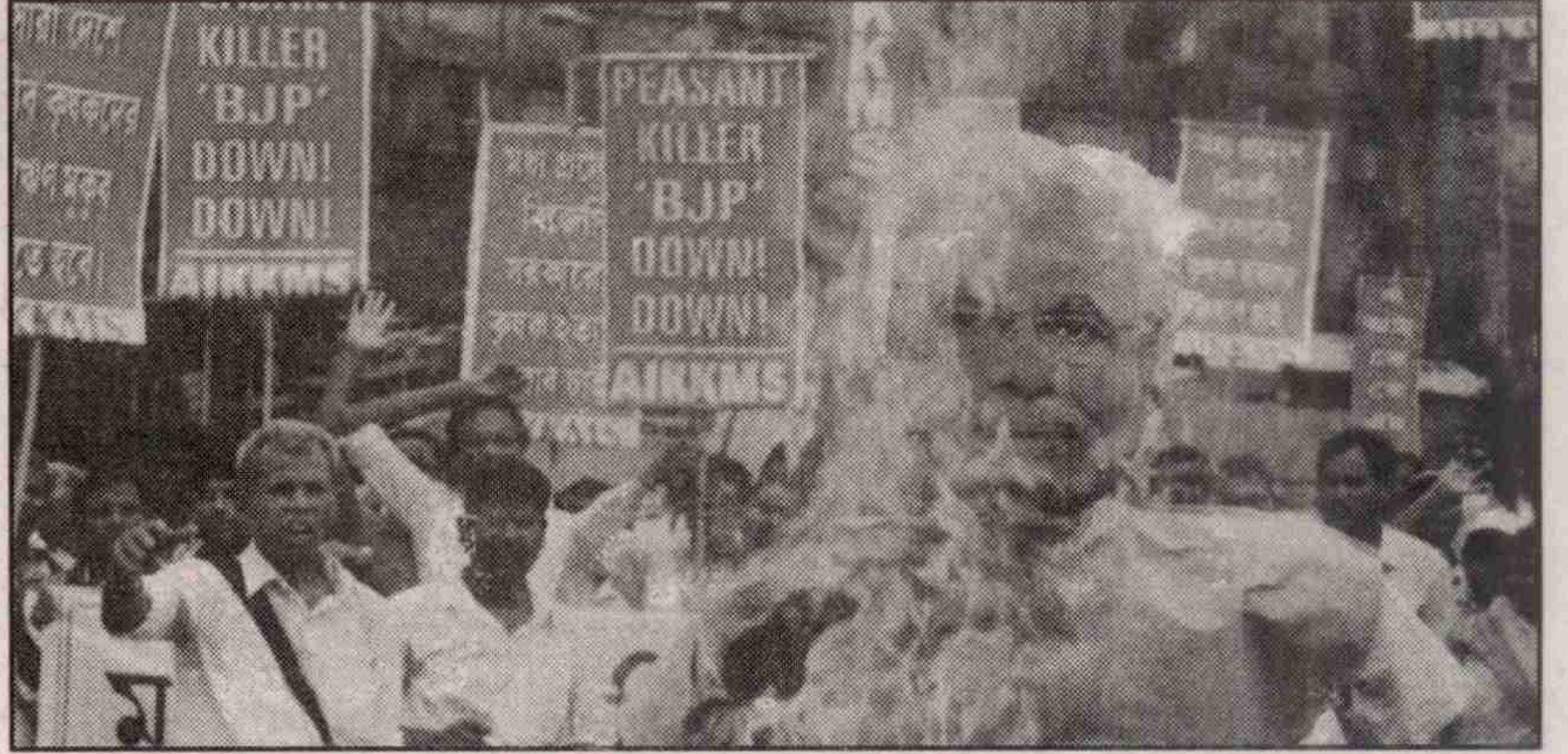

జన్ ఏకతా జన్ అధికార్ ఆందోళనలు సారథ్యంలో మే 23 ప్రదర్శనలు

మోడీ సర్కార్ అధికార పగ్గాలు చేపట్టి మే 26కి నాలుగేళ్లు నిండుతాయ్. అందరి రాజకీయ నాయకుల్లాగే మోడీ గారు ఎన్నికల ముందు అరచేతిలో స్వర్గం చూపెట్టారు. రోజులు గడిచే కొద్దీ మనకు ముఖాలు కనబడుతున్నాయ్. మళ్లీ సంవత్సరానికి ఎన్నికలకు సిద్ధమవుతున్నారు. కొత్త వాగ్దానాలు కొత్త ఎత్తుగడలు మొదలు. ఐతే మన సంగతేంటి..? చూస్తూ ఉరుకుందామా..? ఒక్కసారి గతాన్ని ఎన్నికల ముందు, ఎన్నికల తరువాత జరిగిన కథను గుర్తుచేసుకుందాం. అందరం మాట్లాడుకుందాం. ప్రజల్ని వెర్రి వెంగళపులుగా చేసి ఆడించాలని చూసే పాలకులకు బుద్ధి చెప్పగల శక్తి, చేప, చైతన్యం మనుకున్నాయని నిరూపించాలి. అప్పుడే పాలకుల ఆటలు కట్టేది. ఎవరైనా అధికారంలో ఉండనీ..

ప్రజాచైతన్యానికి ధిక్కార స్వరానికి, సంఘటిత శక్తికి ఒక రూపాన్నిచ్చే వేదిక ఒకటి ఏర్పడింది. ఒకరొకరుగా ఉండి చేయగలిగేదేం లేదు. అసాధ్యాన్ని సుసాధ్యం చేయగల శక్తి ప్రజల సంఘటిత శక్తి మాత్రమే. అదే “జన్ ఏకతా జన్ అధికార్” ఆందోళన. వాగులు, వంకలు కలిసి మహానది రూపం ధరించినట్లే దేశంలోని 106కి పైగా సంఘాలు, సంస్థలూ కలిసి “జన్ ఏకతా జన్ అధికార్” ఆందోళనగా ఏర్పడ్డాయి. వీటిల్లో వామపక్ష సంఘాలు, సామాజిక, స్వచ్ఛంద సంస్థలు ప్రజలకు మంచి జరగాలని కోరుకునే వ్యక్తులు, కర్షక, కార్మిక, మహిళా, విద్యార్థి సంఘాలు అనేకం

కలిసి ఉన్నాయి. ఈ సంస్థ కన్నీనర్లుగా వామపక్ష, కర్షక, కార్మిక నేతలు శ్రీయుతులు హన్నన్ముల్లా, అమర్జిత్ కౌర్లు ఉన్నారు

ఈ సంస్థ ఆధ్వర్యంలో 2017 సెప్టెంబర్ 18న న్యూఢిల్లీలో మౌలాంకర్ హాల్లో వందలాది మంది ఔత్సాహికులతో సదస్సు జరిపి భవిష్యత్ కార్యాచరణ ప్రకటించింది. సంస్థ రోజువారీ కార్యక్రమాల నిర్వహణకు ఒక కార్యవర్గాన్ని కూడా ఏర్పాటుచేసుకుంది. ప్రముఖ కార్మిక, కర్షక నేతలతో పాటు మహిళా, విద్యార్థి, యువజన నేతలు ప్రకాష్ కారత్ వంటి సామాజిక ఉద్యమ నేతలు నాయకులుగా ఉన్నారు. మనందరికీ సీఐటీయూ అఖిల భారత అధ్యక్షురాలు డా॥కా॥ హేమలత, ఐదవ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి మరియు ధావలే, మహిళా సమాఖ్య ప్రధాన కార్యదర్శి ఉన్నారు. కేంద్రంలో సరేంద్రమోడీ ప్రభుత్వం అధికారంలోకి వచ్చింది లగాయత్తు ప్రజలకు మేలు చేయడమేమో గాని, కీడు చేయడంలో అగ్రభాగాన ఉన్నారు. అధికారానికి వస్తే 2కోట్ల ఉద్యోగాలిస్తామన్నారు. కాని 2లక్షల

ఉద్యోగాలు కూడా కల్పించలేదు. ఉద్యోగం పురుష లక్షణమనేది ఒకనాటి మాట. కాని స్త్రీ పురుష బేధం లేకుండా గౌరవంగా బతకడానికి ఉద్యోగాల వేటలో పడే ఈ రోజుల్లో ఉన్న ఐటీ ఉద్యోగాలు కూడా ఊడిపోతున్నాయ్. ధరలు చూడబోతే చుక్కలంటుతున్నాయ్. అంతర్జాతీయంగా

పెట్రోల్ ధరలు తగ్గుతుంటే మనకు మాత్రం గ్యాస్, పెట్రోల్ మంట మండుతున్నాయ్. అంబానీ గారి రిలయెన్స్ కి లాభాలు గడించిపెడుతున్నాయ్. తాటి చెట్టు ఎందుకు ఎక్కావంటే దూడ మేతకన్నట్లు నల్లధనం బయటపెట్టడానికి నోట్లు రద్దు చేశామన్నారు. జనజీవితాన్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేశారు. జనధన్ అకౌంట్ లో రూ.15 లక్షలు ? జనం ఆశపడ్డారు. రూ.15లు కూడా పడలేదు. నల్ల కుబేరులు దొరికారా అంటే అదీ లేదు. మొత్తం నల్లడబ్బు తెల్లగా మారి బ్యాంకులకు చేరింది. ఆడవాళ్ల చీర మడతల్లో, పోపులపెట్టెల్లో దాచుకున్న డబ్బు చిత్తుకాగితాల్లోకి చేరింది. ఆపదలో ఆదుకుంటాయని పొదుపు డబ్బు బ్యాంకులో

దాచుకుందామంటే అవి ఎప్పుడు దివాళా తీస్తాయో తెలీదు. ఇంట్లో దాచుకుంటే నరేంద్రమోడీ పాలు, బ్యాంకులు దాచుదామంటే నీరవ్ మోడీ పాలు. బ్యాంకులకు వేల కోట్లు ఎగనామం పెట్టిన నీరవ్ మోడీ విజయ్ మాల్వాలూ విదేశాల్లో చక్కర్లు కొడుతుంటే మన వాళ్లు తమాషా చూస్తున్నారు. ప్రజల పరిస్థితి చూస్తే పనిలేదు. ఉన్న పనికి వేతనం లేదు. అంగన్ వాడీ వంటి స్కీం వర్కర్లకు ఉద్యోగులుగా గుర్తింపు లేదు.

అన్నదాత రైతన్నల తిప్పలు ఇన్నీ అన్నీ కావు. వ్యవసాయమంటేనే విసిగి వేసారి పోతున్నారు. ఎలాగోలా తిప్పలు పడి పంట పండిస్తే గిట్టుబాటు ధర రాదు. గతంలో ఆకలికి చచ్చేవారేమో కాని ఇప్పుడు అంతకన్నా ఎక్కువగా అప్పులు తీర్చలేక ఆత్మహత్యలు చేసుకుని చచ్చేవాళ్ల సంఖ్య పెరుగుతోంది. మహిళల పరిస్థితి మరి అన్యాయంగా ఉంది. ఎప్పుడు ఎవరి మీద ఏ అఘాయిత్యం జరుగుతుందో తెలియని

తాటి చెట్టు ఎందుకు ఎక్కావంటే దూడ మేతకన్నట్లు నల్లధనం బయటపెట్టడానికి నోట్లు రద్దు చేశామన్నారు. జనజీవితాన్ని ఉక్కిరిబిక్కిరి చేశారు. జనధన్ అకౌంట్ లో రూ.15 లక్షలు ? జనం ఆశపడ్డారు. రూ.15లు కూడా పడలేదు. నల్ల కుబేరులు దొరికారా అంటే అదీ లేదు. మొత్తం నల్లదబ్బు తెల్లగా మారి బ్యాంకులకు చేరింది. ఆడవాళ్ల చీర మడతల్లో, పోపులపెట్టెల్లో దాచుకున్న దబ్బు చిత్తుకాగితాల్లోకి చేరింది. ఆపదలో ఆదుకుంటాయని పొదుపు దబ్బు బ్యాంకులో దాచుకుందామంటే అవి ఎప్పుడు దివాళా తీస్తాయో తెలీదు. ఇంట్లో దాచుకుంటే నరేంద్రమోడీ పాలు, బ్యాంకులు దాచుదామంటే నీరవ్ మోడీ పాలు.

స్థితి. ఎనిమిది నెలల పసిబిడ్డ మీద కూడా అఘాయిత్యాలు చేస్తున్నారు. “బేటీ బచావో బేటీ పడావో” నినాదాలు ఏమయ్యాయో..? కథువా బాలిక ఘటన మతోన్మాదానికి పరాకాష్ట. మత విద్వేషాలు రెచ్చగొట్టిన ఫలితం అన్నెంపున్నెం ఎరుగని పసిబిడ్డల్ని కూడా బలి తీసుకుంటున్నాయ్. దళితుల మీద దాడులు, విద్యార్థుల మీద దాడులు, యూనివర్సిటీ విద్యార్థినుల పట్ల ప్రాఫెసర్ల వేధింపులు, ప్రశ్నించిన గౌరీ లంకేశ్, కల్బుర్గి వంటి మేధావుల హత్యలు అనాగరిక

సమాజాన్ని తలపిస్తోంది మోడీ సర్కార్. అందుకే కలిసి కట్టగట్టుకుని ప్రశ్నించాలి. మే 26కు మోడీ పాలనకు 4ఏళ్లు. అంతకు ముందే మే 23వ తేదీ అన్ని రాష్ట్ర రాజధానుల్లో దేశ రాజధాని ఢిల్లీలో ప్రజాసమూహాలతో ప్రజాప్రదర్శనలు నిర్వహించాలి. అంతకు కొన్నిరోజుల ముందే విస్తృత ప్రచారం చేయాలి. మోడీ సర్కారు మోసాలను, వైఫల్యాలను ఎండ గట్టాలి. ప్రజావ్యతిరేకతను తెలియజేయాలి. అదే మన జన్ ఏకతా, జన్ అధికార్ ఆందోళన పిలుపు.

“గెలుపంటే...”

గెలుపంటే...

పడిపోయేటోట్టి చూసి పగలబడి నవ్వడం
ఓడినవాడి పై గేలిచూపులు రువ్వడమూ కాదు...
నలవరించే గాయానికి నీ చేతలు
లేపనమద్దే చేతులై మొలకెత్తాలి
కారుణ్యం మరచిన కాంక్రీటు

జనారణ్యాన పగిలిన మనసులకై
కాసెంత దయాద్రుతా హృదయాంకు
రానివై చిగురించాలి...
పలుకరించే పరాజయానికి
అవలోకనా స్వీకృతివై
భీష్మారాణి... సత్కారమలై స్వీకరించే
వివేకాన్ని వికసింపజేయాలి !
గేలిచేసిన నోళ్ళకి

గెలుపు రణనినాదమై గుండెసడి వినిపించాలి
గెలుపంటే...

ఆసరా కోల్పోయిన జీవిత పార్శ్వపు కొనలను
అనుభసారపు అంతిమ కనుకొలకులతో
అభివ్యక్తించడం !

చిదిమేయబడ్డ చీకటి బతుకుల్లో
చిరుదీపం వెలిగించే చిరుతారకవై
మానసాకాశాన్ని మైమరపించడం
ప్రతీకారపు సెగల పై మమకారపు
జల్లులను కురిపించడం
ఓటమిలోనూ గెలిచేవారి విజయాన్ని
స్వాగతించడం !

కంటితుడుపు చర్యలు చాలా..??

అందరూ హమ్మయ్యా.. ! అని ఊపిరి పీల్చుకుంటున్నారు. ఇన్నాళ్లకు (అయ్యో కాదు తొందరగానే) బాల్యాన్ని పీల్చిపిప్పి చేసి పసిమొగ్గలను అమానుషంగా ఛిద్రం చేసే పైశాచికత్వంపై అమానుష లైంగిక నేరస్తులపై ప్రభుత్వం కొత్త చట్టాలను తీసుకొచ్చి నైతిక బాధ్యత నెరవేర్చుకుంది. ఇవ్వాలే ప్రభుత్వం ప్రకటించిన ప్రత్యేక ఆర్డినెన్స్ ద్వారా యుక్త వయస్సు రాని బాలికల పైన, పసిపాపల పైన అత్యాచారాలు చేసే నేరస్తులకు కఠిన జీవిత ఖైదు, మరణశిక్ష విధించే అవకాశం కల్పించింది. ఇంకా చిన్నారులపై మానభంగం కేసుల దర్యాప్తులపై కాలపరిమితిని రెండు నెలలకు మించరాదని సూచించింది. మంచిదే..!

ఇప్పటికైనా ప్రభుత్వం స్పందించి ఒట్టి మాటలే కాకుండా కార్యాచరణ చూపించింది. కాని ఇదేమాత్రం సరిపోదు. ఒక కొత్త ఆర్డినెన్స్ తీసుకొస్తే సరిపోదు. నిర్భయ చట్టం వచ్చాక ఏమార్పు వచ్చింది. నిర్భయ చట్టం కింద ఎన్ని కేసులు నమోదయ్యాయి. అందులో ఎన్ని కోర్టు దాకా వచ్చాయ్. ఈ చట్టం వచ్చాక దేశంలో మానభంగాలు సామూహిక అత్యాచారాలు తగ్గాయా..? ప్రతీ రోజూ పేవర్ తెరిస్తే ఇవే కదా కనిపిస్తున్నాయ్. కథువాలో పసిపాపపై జరిగిన దారుణ కాండ మరిచిపోకుండానే సూరత్ లో 11 ఏళ్ల బాలికపై అంతకన్నా సామూహిక అత్యాచారం చిన్నారి ఒంటి మీద దారుణంగా చెప్పరాని 86 గాయాలున్నాయి. కాకపోతే ఆ బాలిక ఎవరు...? అత్యాచారా ఘాతుకానికి పాల్పడిన వారు ఎవరు..? అనే విషయం ఇంకా బయటికి రాలేదు. అందుకేనేమో ఇంకా ఏ పార్టీ వారూ స్పందించడం లేదు. ఏ మతానికి చెందిన వారైనా, ఏ వర్గానికి చెందిన వారైనా గ్రామీణ ప్రాంతానికి చెందిన వారైనా

వట్టణవాసులైనా, ఇల్లా వాకిలీ లేని అభాగ్యులైనా, వలస కుటుంబాలైనా, ఆదివాసీలైనా, వారి కుమార్తెలు సామూహిక అత్యాచారాలకు, హత్యలకు గురవుతున్నారు. శత్రు వర్గానికి చెందిన వారైనా, నేరస్తుల వర్గానికి చెందిన వారైనా, అందరూ ఆడపిల్లలే. అందరికీ సామాజిక భద్రత, మానప్రాణ రక్షణ నమానంగా అందుబాటులోకి రావాలి. అందుకోసం కొత్త చట్టాలు తెచ్చి చేతులు దులుపుకుంటే సరిపోదు. ప్రభుత్వ యంత్రాంగానికి రాజకీయ నాయకులకు సామాజిక బాధ్యత, రాజకీయ నిబద్ధత లేని నాడు ఎన్ని చట్టాలు వచ్చినా అది కేవలం కంటితుడుపు చర్యలే. అసలు నేరస్తులు కోర్టు పరిధి దాకా వస్తే నే కదా కేసులు కాలదోషం పట్టిపోకుండా ఉంటుంది, చట్టాలు ఉపయోగపడతాయి. నేటి సమాజంలో జరుగుతున్నది ఏమిటి..? కథువా, ఉన్నవ్ కేసుల్లో జరిగిందేమిటి..? సామాన్య మానవులకు, బడుగు వర్గాలకు న్యాయ పోరాటానికి మొట్టమొదటి అడుగు ఫోలీస్ స్టేషన్ మెట్టు, ఎఫ్ఐఆర్, పోలీసులే కేసు నమోదు చేసుకోవడానికి నిరాకరిస్తే న్యాయవాదులు అడ్డుపడితే బలవంతులు సాక్షులను తారుమారు చేస్తే మీడియా పలు రకాలుగా ఊహగానాలకు ప్రాణం పోస్తే ఇంక న్యాయం జరిగే అవకాశం ఏది..?

ఒక వర్గం వారు ఇంకొక వర్గం పైన గాని, ఒక మతస్తులు ఇంకొక మతస్తులపై కాని, కక్ష సాధింపు చర్యల్లో భాగంగా పసిపాపను రోజుల తరబడి అత్యాచారానికి గురిచేశారు. చివరికి కిరాతకంగా చంపేశారు. ఈ హత్యకు గురికాబడింది పసిపాప అనే విషయాన్ని పక్కనబెట్టి మత కక్ష చర్యగానే పరిగణిస్తూ ఎన్ని వివాదాలు, ఎన్ని రాజకీయ ఎత్తుగడలు కేసును వక్కదారి పట్టిస్తున్నాయ్..? అసలు స్త్రీలను ఒక

కమ్యూనిటీగా రాజకీయ ప్రయోజనాల కోసం ఉపయోగించుకోవడం స్త్రీలను అవమానించి రాజకీయ ప్రయోజనాల ను సాధించుకోవడం పురాణ కాలం నుంచీ వస్తున్న జాడ్యమే. ఇప్పుడు ఈ మరణహోమంలో పసిపాపలు కూడా సమిధులయ్యారు. మత, కుల సాధింపులకు అత్యాచారమే సరైన చర్యగా భావించే భావదారిద్ర్యం సమాజంలో విపరీతంగా ప్రబలడం వల్ల నేరప్రవృత్తి పెరిగి మనుషుల్లో మానవత్వం నశించింది. ఎంతటి కఠినమైన నేరాలైనా చేయడానికి వెనుకాడని నీచప్రవృత్తి తమకనుకూలంగా మలుచుకోగల రాజకీయ, సామాజిక, మత, క్షుద్ర శక్తులు కరాళ సృత్యం చేస్తున్నాయ్. ఈ ప్రమాదాన్ని సత్వరమే గుర్తించి భగ్నం చేయగలిగే సామాజిక చైతన్యం లోపిస్తే మన దేశ సంస్కృతి అదఃపాతాళానికి కుంగిపోతుంది. పోలీసు వ్యవస్థ, న్యాయవ్యవస్థ, ప్రభుత్వ యంత్రాంగం మూడూ కూడగట్టుకుని రక్షణ కవచంలా సమన్వయంతో వ్యవహరించాలి. అప్పుడే న్యాయమూ, రక్షణ అందుబాటులో కొస్తుంది. న్యాయాన్ని పక్కదారి పట్టించి, తాత్కాలికం చేసి, కేసుల్ని నీరుగారించి, నేరస్తులకు కొమ్ముగాచే నైతిక హీనత సమసి పోవాలి. ఈ సరికొత్త ఆర్డినెన్స్ పరిధిలో 16 ఏళ్ల బాలికపై అత్యాచారం కేసులో, ఆశారాం బాపుకు కఠిన జీవిత ఖైదు విధించడం హర్షిందగ్గదే ఐనా ఈ జడ్జిమెంట్ ఇంకా స్పెషల్ కోర్టు వారిది మాత్రమే. ఇది అమలు జరగాలంటే న్యాయపరంగా ఇంకా చాలా మెట్లు ఉన్నాయ్. ఈ సెక్షన్ కేసులో శిక్ష ఒక పబ్లిసిటీ కేసు మాత్రమే కాదని ఆశించాలి. నవ సమాజం రావాలంటే సామాజిక, రాజకీయ చైతన్యం కలిగిన సామాజిక కార్యకర్తలు నిరంతరం పాటుపడాలి.

మధ్యయుగాల నాటి

పశ్చిమ వర్జీనియాలోకి మళ్లీ...

గత 23 సంవత్సరాలుగా నేను పశ్చిమ వర్జీనియాలో ఉంటున్నాను. అక్కడి గని యజమానులకు కార్మికులకు మధ్య నిరంతరంగా జరుగుతున్న ఘర్షణలలో పాలుపంచుకుంటూనే ఉన్నాను. ఈ ఘర్షణలు అత్యంత చేదు అనుభవాలు మిగిల్చాయి. గనిలో పని అత్యంత దుర్భరమైన పని. గని కార్మికుడు నిశ్శబ్దమైన భూమి లోతుల నుంచి పూర్తిగా అలసి పైకి వస్తాడు.

పని తరువాత నిద్ర, నిద్ర తరువాత పని. ఇదే వారి జీవితం. వారికి చదివేందుకు సమయం ఉండదు. పుస్తకాలు కొనేందుకు డబ్బులుండవు. ఆలోచన చేసేందుకు సమయం ఉండదు. ఎప్పుడో పురాతన కాలం నాటి ఓ గునపం, పార పుచ్చుకుని భూమి లోపల పొరలలోకి దిగుతాడు. ఇరుకైన దారిలో భూగర్భంలోకి వంగి వెళ్లడం వలన వాళ్ల భుజాలు వంగిపోయింటాయి. చీకటిలో నిరంతరం పాకుతూ ఉండడం వలన వాళ్ల చూపు కూడా సన్నగిల్లుతుంది.

పశ్చిమ వర్జీనియా ఎప్పుడూ అశాంతితో ఉండేది. మధ్యలో అప్పుడప్పుడూ కొద్దిరోజులు మాత్రమే ప్రశాంతంగా ఉండేది. ఎందుకంటే అక్కడ అన్యాయమే రాజ్యమేలేది. తుపాకుల మోత సర్వసాధారణం. అప్పుడప్పుడూ మత్తు మందిచ్చినట్టు కొన్ని రోజులు తుపాకుల మోత ఆగేది. ఉధృతమైన సమ్మెలు జరిగేవి. కొన్నిసార్లు పాక్షిక విజయం సాధించేవారు. కొన్ని సార్లు సమ్మెలు విఫలమయ్యేవి.

అందు వలన గని కార్మికులు నిటారుగా నిలబడడం కష్టం. దృష్టి కూడా అంతంత మాత్రంగా ఉంటుంది. భూమిలోపలే ఎక్కువ సేపు ఉండడం వలన వాళ్లు పాలిపోయి ఉంటారు. వాళ్లకుండే వెలుగురేఖ వాళ్ల టోపికుండే చిన్న లైట్. అది పని చేస్తున్నప్పుడు మాత్రమే వెలుగు చూపిస్తుంది. అది కూడా కొన్ని అడుగుల దూరం వరకే. గని కార్మికులు చనిపోగానే వాళ్ల పిల్లలూ ఇదే పనిలో చేరతారు. వాళ్ల బతుకులు కడు దుర్భరంగా ఉంటాయి. వాళ్ల పోరాటాలూ అంతే భీకరంగా ఉంటాయి. ఈ బానిస జీవితాలకు గని కార్మికులు అలవాటు పడిపోయారు. వాళ్లకి ఏ చట్టాలూ తెలియవు. ఆదిమానవులు అడవులలో తమను, తమ పిల్లలను కాపాడుకునేందుకు ఎలా ప్రాణాలొడ్డి పోరాడేవారో వీరు అంతే !

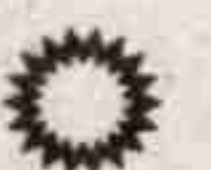
1923లో లోగన్ అనే పల్లెలో ఉన్న గనిలో మళ్లీ సమ్మె మొదలయ్యింది. అప్పుడు నేనక్కడే ఉన్నాను. సమ్మెలో పాల్గొన్న కార్మికులతో జైళ్లు నిండిపోయాయి. కొందరు నెలల తరబడి జైళ్లలో మగ్గుతున్నారు. వారి కుటుంబాలు వీధిన పడ్డాయి. అటువంటి కుటుంబాలలోని సభ్యులు నా దగ్గరకు వచ్చి తమ కోసం ఏదో ఒక సహాయం చేయమని వేడుకున్నారు. వెంటనే నేను రైల్వే చార్జెస్టన్ బయల్దేరి వెళ్లి అక్కడి గవర్నర్ మోర్గాన్ ను కలిసాను. అక్కడి పరిస్థితులను వివరించాను. గని కార్మికుల కుటుంబాల కన్నీటి గాఢలు వినిపించాను. ఒక విచారణ కమిటీ వేసి న్యాయంగా అక్కడి పరిస్థితులు

తెలుసుకోమన్నాను. గవర్నర్ గారు అందుకు అంగీకరించారు. కొద్దిరోజుల్లోనే, ముగ్గురిని తప్ప, మిగిలిన ఖైదీలందరినీ విడుదల చేసినట్టు నాకు వర్తమానం వచ్చింది.

గవర్నర్ గారు వాస్తవాలు తెలుసు కునేందుకు వేసే కమిటీలో గని యజమానులు తమకనుకూలమైన వారిని వేసుకోమని గవర్నర్ ను ఎంతో బలవంత పెట్టారు. అయినా గవర్నర్ వాళ్ల ఒత్తిళ్లకు తలొగ్గలేదు. నిజంగా ఇటువంటి గవర్నర్ ను వేళ్ల మీద లెక్కపెట్టవచ్చు. వీరంటే నాకు అమితమైన గౌరవం.

పశ్చిమ వర్జీనియా ఎప్పుడూ అశాంతితో ఉండేది. మధ్యలో అప్పుడప్పుడూ కొద్దిరోజులు మాత్రమే ప్రశాంతంగా ఉండేది. ఎందుకంటే అక్కడ అన్యాయమే రాజ్యమేలేది. తుపాకుల మోత సర్వసాధారణం. అప్పుడప్పుడూ మత్తుమందిచ్చినట్టు కొన్ని రోజులు తుపాకుల మోత ఆగేది. ఉధృతమైన సమ్మెలు జరిగేవి. కొన్నిసార్లు పాక్షిక విజయం సాధించేవారు. కొన్ని సార్లు సమ్మెలు విఫలమయ్యేవి. ఒక్కొక్కసారి అందుకు కారణం యూనియన్ నాయకుల ద్రోహం కూడా. సమస్యలు అలాగే ఉండడం వలన పోరాటాలు విఫలం అయినా కార్మికులు తిరిగి బలం పుంజుకుని మరింత ఉధృతంగా పోరాడేవారు.

స్త్రీలకు శరీరం ఉంది. దానికి వ్యాయామం కావాలన్నాడు. “చలం” బాల్య వివాహాలు, ఏటేటా కాన్పులు, వంట వార్పులు, పిల్లల పెంపకాలతో నలిగి అనారోగ్యాల పాలయ్యే తన కాలం నాటి స్త్రీలను చూసి వారిని గురించి ఏ మాత్రమూ ఆలోచించని పురుషులకు బుద్ధి చెప్తూ ఈ మాట రాసాడు.

తరువాత కాలంలో స్త్రీలు చదువుకున్నారు. ఉద్యోగాలలోకి వచ్చారు. పిల్లల నియంత్రణ కొంత ఊపిరి తీసుకోనిచ్చింది. కాని ఇంటా, బయటా చాకిరీ తప్పలేదు. శరీర వ్యాయామం గురించి ఆలోచన ఉన్నా సమయమూ, వీలూ చిక్క అనారోగ్యాల పాలవుతూనే వచ్చారు. మొదటి తరం స్త్రీవాదులు దీని గురించి మాట్లాడారు. స్త్రీలు తమ గురించి తాము ఆలోచించు కోవాలన్నారు. తమ శరీరం గురించి, మనసు గురించి, హృదయం గురించి చలం చెప్పిన మాటలను మరింత విస్తృతంగా వివరించారు.

శరీర ఆరోగ్యానికి తొలి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని సౌందర్యం కోసం పాట్లు పడవద్దని చెప్తూ విమల “సౌందర్యాత్మక హింస” అన్న కవిత రాశారు అంటే అప్పటికే ఆడవాళ్లు సౌందర్యం కోసం పడే పాట్లు, అవస్థలు మొదలయ్యాయన్నమాట. జిల్లా రాజకీయ కథలలో స్త్రీలు తమ శరీరావయవాల మీద, వాటిని అందంగా మలుచుకోవడం మీద పెట్టే శ్రద్ధ ఎంత అద్దరహితమో.. పైగా కన్ను, చెవి, ముక్కు, జుట్టు లాంటివన్నీ అందంగా కానందు వల్ల తెచ్చి పెట్టుకుంటున్న మానసిక అశాంతి, అభద్రత ఎంత అనవసరమో రాసారు. ఇది 90ల నాటి మాట. అప్పుడప్పుడే ప్రపంచీకరణ గాలులు మన దేశంలో ప్రవేశిస్తున్న తొలిరోజులు.

వరుసగా ఇద్దరు భారతీయ యువ

ఈ స్వేచ్ఛ స్వేచ్ఛేనా..?

తులకు ప్రపంచ సుందరులుగా కిరీటాలు పెట్టి సౌందర్య మాయాజాలాన్ని భారత దేశంలో అన్నీ రాష్ట్రాలకూ సమానంగా పంచిపెట్టిన కాలం అది. ఇక ఊరూరా బ్యూటీపార్లర్లు క్లీనిక్లు వెలిసాయి.

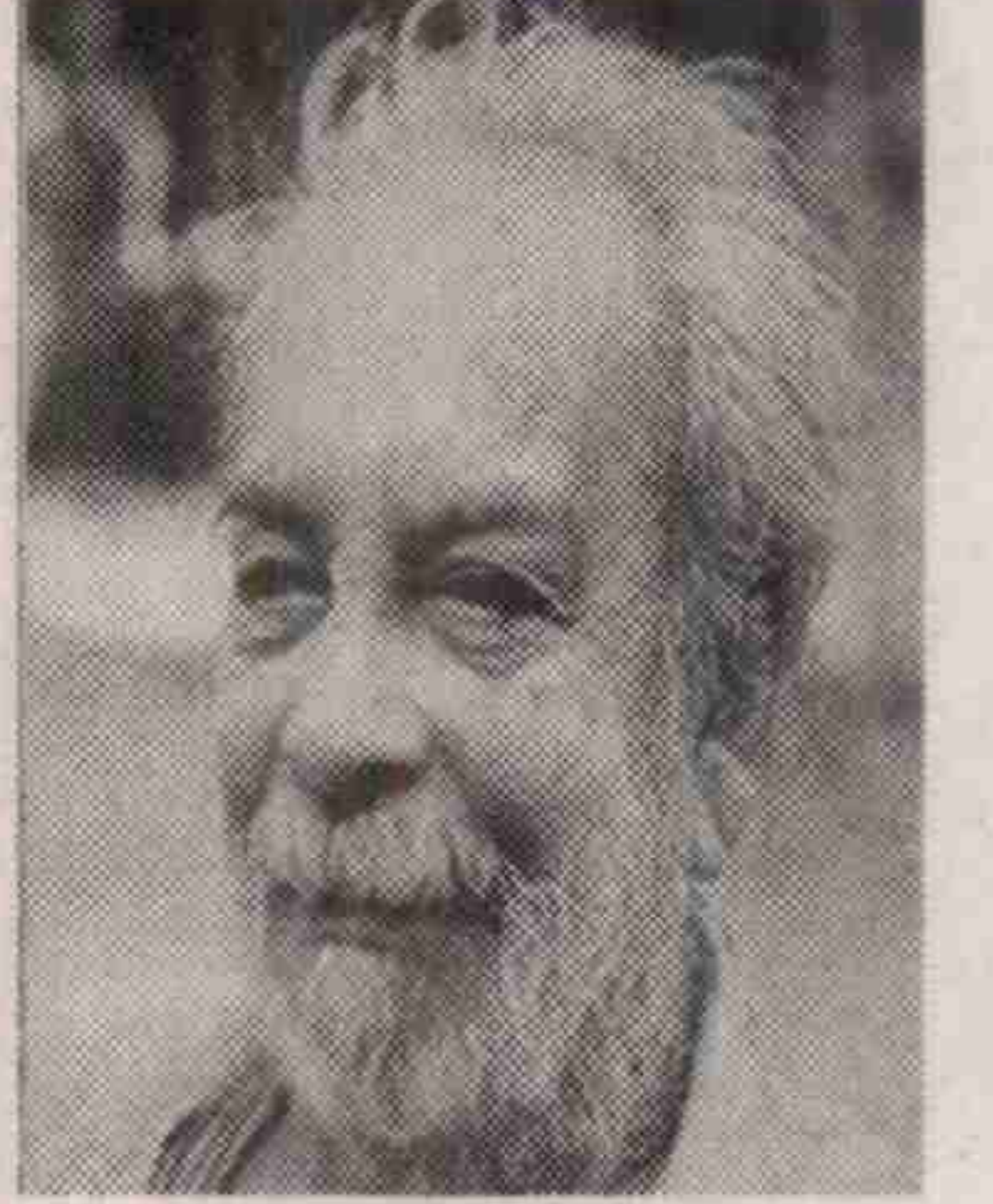
యువతులు, తల్లులూ కూడా ఈ మోసంలో పడ్డారు. అది పసిగట్టగానే తొలి తరం స్త్రీవాద రచయితలు తమ కథల్లో, కవిత్వంలో హెచ్చరించారు.

ఇరవై ఏళ్లు గడిచాయి. “బ్యూటీ కాన్షస్” “బ్యూటీ మేనియా” అయింది. శరీర వ్యాయామం వట్ల కూడా చైతన్యం పెరగకపోలేదు. కానీ ఈ అందం పిచ్చి ముందు దాని శాతం చాలా తక్కువ. ఇప్పుడు వీధి వీధికి రెండు మూడు సౌందర్యాన్ని అమ్మే అంగళ్లు ఉంటున్నాయి. ఆకాశాన్నంటే ధరలతో.

అలంకరించుకోవాలనే కోరిక ఆడవాళ్లకి సహజమైనది కదా! అది తప్పేలా అవుతుంది అని అడిగే వాళ్లున్నారు. నాకూ ఈ సందేహం ఉండేది. రవీంద్రనాథ్ టాగూర్ “ఘర్బైటే” నవలలో దీనికి సమాధాన చెప్తాడు. నా అలంకరణ నా వైభవ చిహ్నం అంటుంది అందులో కథానా యిక. స్త్రీలు తమకితాము అందంగా కనపడడం కోసమో లేదా తమ ప్రియతములకు అందంగా కనపడడం కోసమో అలంకరించు కుంటారు. అంతవరకూ ఉచితంగానే ఉందనిపిస్తుంది. కాని అందరిలో ప్రత్యేకంగా ఉండడం కోసం అందం కావాలా? దాని కోసం అరులు (అంటే మెడలు)సాచాలా? ఈ ప్రశ్న దగ్గర ఆగాం.

బ్యూటీ కాన్షస్ నేనె నేరమేమీ కాదు. కానీ

గత ఇరవై ఏళ్లలో మన సమాజంలో వ్యాపార సంస్థలు స్త్రీలను వాళ్లకే తెలియ కుండా బ్యూటీషియన్లును చేశాయి. వయో బేధం లేకుండా

స్త్రీలు బ్యూటీపార్లర్ల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. భారతదేశంలోని స్త్రీల అందం పిచ్చి మీద ఎంత వ్యాపారమైనా జరుగుతుంది.

ఒకనాడు మా బావగారి మనమరాలికి గోరింటాకు (మెహందీ అనాలనుకుంటా) పెట్టించడానికి వెళ్తుంటే నేనూ బ్యూటీ పార్లర్ కి వెళ్లాను. రెండు చేతులకీ ఆ మెహందీ డిజైన్లు పెట్టినందుకు వెరసి రూ.500లు. ఇది మూడేళ్ల కిందటి సంగతి, ఇప్పుడు రేట్లు మారి ఉంటాయి. అదలా ఉంచి ఆ కొట్టు దగ్గరికి ఓ పదహారేళ్ల పిల్ల వచ్చి కూచుని బారెడు జడ విప్పి సగానికి కత్తిరించమని, అదంతా సాపు చేయించు కుని వెళ్లింది. నాకు ఉసూరుమనిపించింది. గుడ్లు అప్పగించి చూస్తూ ఉండిపోయాను. ఇంట్లో వాళ్లమ్మ ఒప్పుకోదని చెప్పకుండా వచ్చిందట. ఇప్పుడైతే తల్లులే దగ్గరుండి అందమైన జుట్టుని ముక్కలు ముక్కలు చేయిస్తున్నారు.

ఏ స్వేచ్ఛ కోసం చలం గారు ఆక్రోశిం చారో, స్త్రీవాదులు విచారించి చెప్పారో ఆ స్వేచ్ఛ యొక్క అర్థం మారిపోయింది. చలం తన ‘స్త్రీ’ పుస్తకానికి రాసిన ముందు మాటలో ఇలా రాస్తాడు.

“ఓసారి ఓ అమ్మాయి వచ్చింది మా

దగ్గరికి. ఇంట్లో తనను కష్టపెడుతున్నారని, స్వతంత్ర మార్గం చూపమని అడిగింది. ఆమెను వెతుక్కుంటూ తండ్రి వచ్చాడు. తండ్రి కూతురూ ముఖాముఖి మాట్లాడు తున్నారు. షరతులేమిటంటే

“కుంకం బొట్టు బదులు తిలకం బొట్టు పెట్టుకోనివ్వాలని, పాత కడియాల బదులు పాంజేబులు చేయించాలని” ఆమె బానిసత్వమంతా ఈ రెండింటికీ స్వేచ్ఛ లేకపోవడమే. ఈ మాటలు 1952లో రాసినవి.

ఏబై ఏళ్ల తర్వాత స్వేచ్ఛ సంపాదించు కున్న స్త్రీ బ్యూటీపార్లర్ల దగ్గర బందీ అయిపోయింది. ఆమె దుస్తులు, జుట్టు, అలంకరణ అంతా ఆమె ఇష్టమే. మరొకరొ ప్రమేయం (అది మతంగాని, రాజ్యం కాని) ఉండకూడదు. ఆమె స్వేచ్ఛ ప్రకారమే జరగాలి. కానీ ఆ స్వేచ్ఛ వెనక ఆలోచన వివేకమూ ఉన్నాయా? స్వేచ్ఛ పేరుతో ఆమె ప్రమాదకరమైన సంకెళ్లలో బందీ కావడం లేదా? తన కాలంలోనే స్వేచ్ఛ యొక్క అసలైన అర్థాన్ని గ్రహించని నవీన స్త్రీ గురించి చలం ఇలా రాసాడు...

“తనకి రావలసిన హక్కుల కన్నా తను నెరవేర్చవలసిన బాధ్యతలపై దృష్టి నిలపాలి. బైట ఉన్న పరిస్థితుల కన్నా, తన చుట్టూ ఉన్న వాతావరణం నుంచి కన్న స్వతంత్రమూ, శాంత హృదయం లోపల పలికినప్పుడే స్థిరంగా నిలుస్తాయి అని. అత్త అధికారం నుంచీ, భర్త అధీనం నుంచీ తప్పించుకున్న నవీన స్త్రీ షోకులకీ, సంఘ గౌరవానికీ, ఫ్యాషన్స్ కీ బానిస అవుతోంది. ఒక పురుషుడి నీడ కింద నుంచుని లోకాన్ని ధిక్కరించగలిగే ఇల్లాలు, ఈనాడు సంఘ గౌరవం పేర, ఉద్యోగం పేర, ఫ్యాషన్ పేర వెయ్యి మందికి దాస్యం చేస్తోంది.

ఇందులో స్త్రీల హక్కుల కోసం జీవితమంతా అక్షర పోరాటం చేసిన చలం

స్త్రీలు నిర్లక్ష్యం చేస్తున్న బాధ్యతల గురించి చింతించాడు. అలాగే సంఘ గౌరవం అంటే కుహనా సంఘ గౌరవం అని ఆయన ఉద్దేశం.

“అధికారాల నుంచి తప్పించుకున్న వాళ్లు ఆ స్వతంత్రాన్ని ఇతరుల స్వతంత్ర్యానికి అడ్డుపడి అధికారం చెలాయించ దానికో, లేక తమ దేహాన్ని లేటెస్ట్ ఫ్యాషన్ల ప్రకారం అలంకరించు కోడానికో

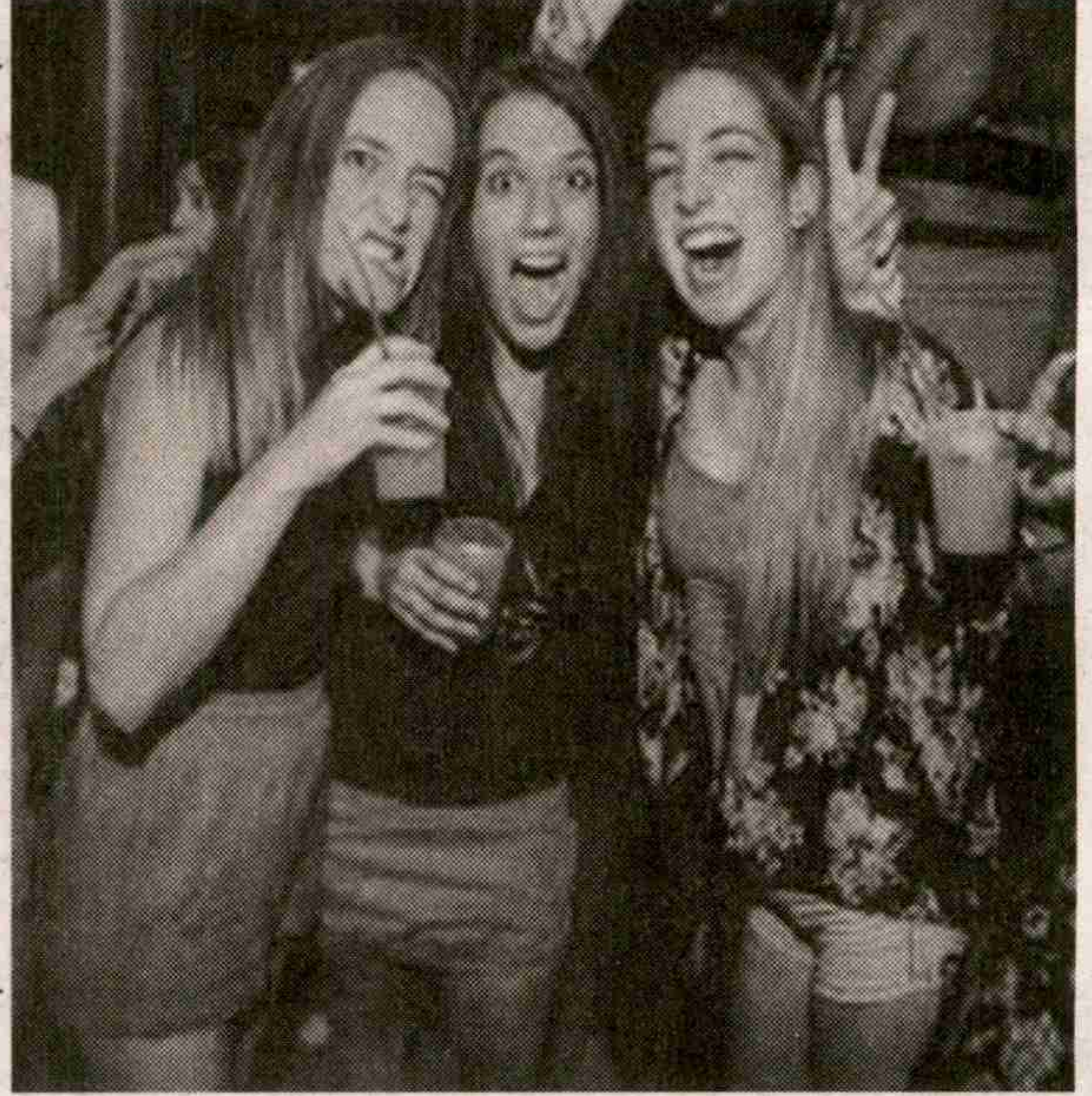
గాని, సూర్యోదయాన్ని చూసి హర్షించడానికి వినియోగించడం లేదు. ఇది వరకూ అరుగు మీద కూచుని కూరలూ, పచ్చళ్ల గురించి మాట్లాడే ఇల్లాళ్లు ఈనాడు లేటెస్ట్ సినిమా స్టోరీస్ చర్చించడానికీ, తమ మిత్రుల శీలాన్ని పరీక్షించడానికి సంభాషిస్తున్నారు”

చదువు వల్ల ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యం వల్ల ఈనాడు అధిక సంఖ్యలో స్త్రీలు కుటుంబ అణచివేతను ఎదిరించగలుగుతున్నారు. కానీ మితిమీరిన వ్యామోహాలలో తిరిగి బందీలవడం గమనించుకోవడం లేదు. చలంగారు కోరిన స్వేచ్ఛ ఇది కాదు.

“ఈ నవీన స్త్రీలు సూర్యోదయాన్ని చూసి ఆనందించడం, నేర్చుకోవడం గానీ పిల్లల నుంచి, పువ్వుల నుంచి, ఆవుల నుంచి, అతిథుల నుంచి పసి బిడ్డల ముద్దుల నుంచి ఇతరుల ఆకలి తీర్చడం నుంచీ వచ్చే శాంతినీ, ఉత్సాహాన్ని పోగొట్టుకుంటున్నారు.

ఇవాళ చాలా రంగాల్లో కొందరు స్త్రీలు పరిణతి చెందినప్పటికీ చాలా మందికి స్వేచ్ఛ విలువ తెలియడం లేదు. వృత్తి విద్యల్లో డబ్బు సంపాదనకు నేర్పే మెళకువలే తప్ప మంచి వ్యక్తిత్వ నిర్మాణ రీతులు నేర్పడం లేదు.

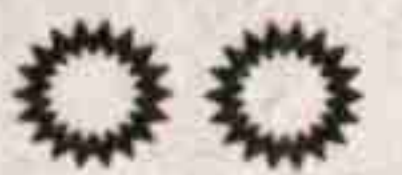
స్త్రీలు పూర్తిగా తమ గళాలు సవరిం

చుకుని తమకు కావలసిన స్వేచ్ఛ కోసం పోరాడే లోపే ప్రపంచీకరణ పెను ఉపద్రవంలా ముంచెత్తింది. విస్తరించిన వేల చేతులతో మానవ విలువలను విధ్వంసం చేస్తోంది. ఈ పొగలో స్త్రీ పురుషులిద్దరూ సమానంగా ఉక్కిరిబిక్కిరవుతున్నారు. ఎవరికీ స్వేచ్ఛ లేదు. వస్తు ప్రపంచంలో అన్ని విలువలూ మాసిపోతున్నాయి. స్త్రీలకు బయటి ప్రపంచంలో భద్రత కరువైపోయింది.

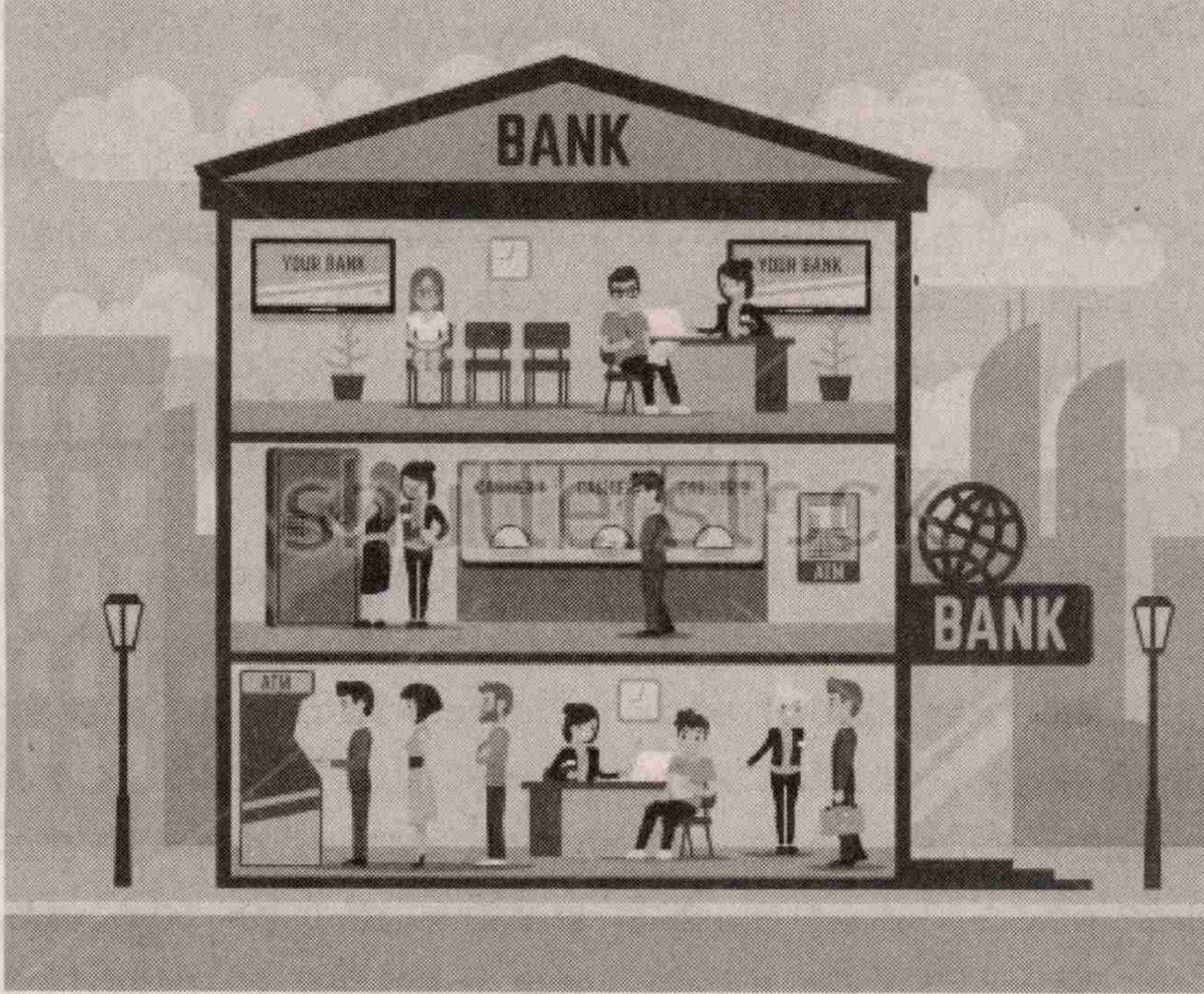
ఇప్పుడు వేల కంఠాలతో అసలైన స్వేచ్ఛ గురించి మాట్లాడాల్సి ఉంది. సింపుల్ గా బతకడంలో ఉన్న ఆనందాన్ని గురించి తెలుసుకోమని చెప్పాలని ఉంది. శరీరానికి విపరీత అలంకరణ కన్నా ఆరోగ్యం, దాని కోసం వ్యాయామం తప్పని సరి అవసరమని తెలియజేయాల్సి ఉంది. పిల్లల సరదాలు ఎక్కువై మితిమీరి ముదిరి పిచ్చిగా మారుతున్నాయో చెప్పి తీరాల్సి ఉంది.

ఈ బాధ్యత తల్లిదండ్రులు ఒక్కరిదే కాదు. ఉపాధ్యాయులు, విద్యావంతులు, రచయితలు, మరీ ముఖ్యంగా మీడియా, దుర్మార్గులు కోణం ఉన్న ఎలక్ట్రానిక్ మీడియా పిల్లలకేం జరిగినా అందులో పాపం వీరందరికీ చెందక తప్పదు.

చేదు నిజం

అనగనగా ఒక ఊరు... ఆ ఊరిలో ఒక బ్యాంకు బ్రాంచ్....

ఉదయం 11 గం... ఆ బ్రాంచ్ లో స్టాఫ్ ని తక్కువగా పోస్ట్ చేయడంతో, ఇందు గలదందు లేదని సందేహము వలదు అన్నట్లు... బ్రాంచ్ మేనేజర్.. అటు కౌంటర్ల లోకి ఇటు మేనేజర్ కేబిన్ లోకి పరుగులెత్తుతున్న టైం. మేనేజర్ కేబిన్లో కూర్చుని వుండగా ఒక పెద్దమనిషి.... సుమారుగా 65 లేక 70 సంవత్సరాలు వుంటాయి, దీనమైన ముఖ కవకవలికలతో కేబిన్ లోకి వచ్చాడు. అతని దీనమైన ముఖం చూడగానే మేనేజర్ కి అనిపించింది, ఇతనేదో అప్పు అడగటానికే వస్తున్నాడని. రిలాక్స్ గా కుర్చీ లో వెనుకకు చేరగిల బదుతూ అడిగాడు “ఎం కావాలండి”

“మీతో ఒక వది నిమిషాలు మాట్లాడాలండి., చెప్పండి

“సార్, నా ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్లు మీ బ్యాంకు లో 20 లక్షల వరకు వున్నాయండి.”

రిలాక్స్ పోవిషన్ లోనించి సర్దుకొని నిటారుగా కూర్చున్నాడు మేనేజర్.

“చెప్పండి”

పెద్దాయన చెప్పడం కొనసాగించాడు “నేను గత 15 సంవత్సరాలుగా మీ బ్యాంకు లోనే ఖాతా మైంట్ చేస్తున్నానండి. నేను ఉద్యోగం చేసే రోజుల నుంచి, నా శాలరీ ఎకౌంట్ ఇక్కడే ఉండేది. అప్పుడు ఇంటికి, బండికి ఋణం కూడా మీ దగ్గరే తీసుకున్నాను. అవన్నీ రిటైర్మెంట్ ముందే తీర్చేసాననుకోండి. తరువాత, నా రిటైర్మెంట్ లో వచ్చిన డబ్బులు ఇప్పుడు మీ దగ్గరే

ఫిక్స్డ్ డిపాజిట్ గా వేసాను.”

“చాలా సంతోషం “ అన్నాడు మేనేజర్.

నాకు నా భార్యకు జరుగుబాటు ఈ డిపాజిట్ ల మీద వచ్చే వడ్డీనే. అయితే, నేను రిటైర్ అయినప్పుడు మీరు 9% వడ్డీ ఇచ్చే వారు. ఇప్పుడు వడ్డీ ఏమో 6.50-7% మాత్రమే ఇస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు నెలకు 15వేలు వచ్చే వడ్డీ, ఇప్పుడు 10వేలు మాత్రమే వస్తున్నది. బయట ధరలేమో ఈ అయిదారేళ్ళలో దరిదాపు రెట్టింపు అయినాయి. మా రోగాలు చూస్తే పెరిగేవి తప్పితే తరిగేవి కాదు. చాలా కష్టంగా ఉందండి.

మేనేజర్ కూడా ఆయన పరిస్థితికి విచారం వ్యక్తం చేసాడు.

15 సంవత్సరాల నుంచి మీ దగ్గరే ఎకౌంట్ వుంది. లాయల్ కస్టమర్ గా గుర్తించి ఏమైనా అదనపు వడ్డీ ఇవ్వ గలిగితే నాకు ఎంతో వుపయోగమవుతుంది.”

అన్నాడాయన.

మేనేజర్ కు ఎం చెప్పాలో అర్థం కాలేదు.

“చూడండి. ఈ వడ్డీ రేట్లు హెడ్ ఆఫీస్ లెవెల్ లో ఫిక్స్ అవుతాయి. అంతకంటే ఎక్కువగా ఇచ్చే పవర్స్ మా దగ్గర వుండవు.” అన్నాడు.

“పోనీ హెడ్ ఆఫీస్ తో మీరే మాట్లాడండి సార్ “

“వాళ్ళు కూడా ఎక్కువ వడ్డీ ఇచ్చే పరిస్థితి వుండదండి. ఎందుకంటే, ఈ రోజుల్లో బ్యాంకు లాభాల శాతం చాలా తగ్గిపోయింది. దానినే నెట్ ఇంట్రస్ట్ మార్జిన్ అంటాము. అది బాగా తగ్గిపోయింది. హెడ్ ఆఫీస్ కూడా ఏమీ చేయలేదు. అయినా మా ఒక్క బ్యాంకే కాదండి, అన్ని బ్యాంకులు వడ్డీ రేట్లు తగ్గించేస్తున్నాయి.”

“అయితే ఏమీ అవకాశం లేదంటారా...

“నిరాశగా అడిగాడు పెద్దాయన.

ఎం చెప్పాలో తెలియక మౌనం వహించాడు మేనేజర్.

ఇంతలో ఒక నడివయస్సు జంట మేనేజర్ కేబిన్ లోకి వచ్చారు.

“కూర్చోండి “ అన్నాడు మేనేజర్.

“సార్. మేము మీ దగ్గర హౌసింగ్ లోన్ తీసుకున్నామండి, ఇంకా ఖదేళ్ళు వుంది లోన్ తీరడానికి. కాని కొంత డబ్బు అనుకోకుండా వచ్చింది, ఇప్పుడే క్లోజ్ చేద్దాం అనుకుంటున్నాము.” అంది ఆడమనిషి.

“తప్పకుండా. ఎంత కట్టాల్సి వస్తుందో చూసి చెప్తాను. ఒక్క పది నిమిషాలు వెయిట్ చేయగలరా...”

“చూడండి. గత 15 ఏళ్లుగా, క్రమం తప్పకుండా.. ప్రతి నెల 5 తారీకు రంచనుగా మా ఇఎమ్ఐ కడుతున్నామండి. కావాలంటే మా అకౌంట్ చూసుకోండి. ...కనుక, ఎమైనా వడ్డీ మినహాయించ గలరేమో చూసి ఆ బెనిఫిట్ మాకు ఇవ్వాలి.” అన్నదావిడ.

మేనేజర్ ఒక నిట్టూర్పు విడిచాడు. ఇదే ప్రశ్న చాలా సార్లు ఎదుర్కొన్నవాడిలాగా.

“చూడండి మేడం, మీరు చెప్తున్నది కరెక్ట్. కాని బ్యాంకు వైపు నుంచి ఆలోచించండి. 20 సంవత్సరాలు మీ ఇంటి ఋణం వుంటుంది అని, ఆ మేరకు బ్యాంకు కు ఆదాయం వస్తుందని అంచనా వేసి మీకు ఇంత తక్కువ రేటుకి ఋణం ఇచ్చాము. కాని ఇప్పుడు మీరు 15 సంవత్సరాలకే ఎకౌంటు క్లోజ్ చేస్తున్నారు. మరి ఈ ఇదు సంవత్సరాల ఆదాయం బ్యాంకు కి లాస్ కదండీ. అందుకనే, ముందస్తు చెల్లింపు పెనాల్టీ వేస్తుంటాము,”

“అయ్యో అదేమిటండి, మేము కన్సప్షన్ గురించి మాటాడు తుంటే, మీరు పెనాల్టీ అంటున్నారు.”

అనురాధా పే, 2018

బ్యాంకు ప్రాఫిట్ లాభాల శాతం బాగా తగ్గి పోయినాయండి. అందుకే ఎలాంటి కన్సప్షన్ ఇచ్చే పరిస్థితుల్లో బ్యాంకు లేదు. మీరింతగా అడుగుతున్నారు గనుక, హెడ్ ఆఫీస్ కి మీ పెనాల్టీ రద్దు చేయమని సిఫార్సు చేస్తాను.

ఆవిడకి బాగా కోపం వచ్చింది “ ఇంత లోన్ కట్టిన వాళ్లకి ఆ కాస్త కట్టడం కష్టం కాదులెండి, అయినా, మాకు కొంత కన్సప్షన్ ఇస్తే, పద్ధతి గా మేము ఋణం చెల్లించిన విధానాన్ని గుర్తించారని ఒక సంతృప్తి. పోన్లెండి ఎంత కట్టలో చెప్పండి కట్టేస్తాం.”

ఇంతలో డెస్క్ ఆఫీసర్ హడావిడిగా కేబిన్ లోకి వచ్చాడు

“సార్, ఆ చౌదరి గారు వస్తున్నారు.”

మేనేజర్ “ఒక్క నిమిషం” అంటూ పర్మిషన్ అడుగుతున్న కవళికలు పెడుతూ, హడావిడిగా హాల్ లోకి వెళ్ళాడు. అప్పుడే వస్తున్న ఆ సదరు చౌదరి ని తోడ్కొని కేబిన్ లోకి వచ్చాడు.

“నిన్న మా ఇంటికి వచ్చారంట” అధికారికంగా అడిగాడు చౌదరి.

“అవునండి, వారం రోజుల నించి మిమ్మల్ని కలుద్దామని ప్రయత్నం, మీరు దొరకటంలేదు.”

“చెప్పాను కదా, ఎప్పుడు కలవాలో నేనే చెప్తానని, ఇంత లోనే అలా హడావిడి పడితే ఎలా...”

“పై నించి వొత్తిడి.... “గొణిగాడు మేనేజర్.

“మీతో కాస్త పర్సనల్ గా మాట్లాడాలి “ చౌదరి అన్నాడు, తన విషయాలు వేరే వాళ్లు వినడం ఇష్టం లేదన్నట్టు మొహం పెడుతూ.

అర్థమయింది అన్నట్లు తలూపి, ఆ పెద్ద మనిషి ని, ఆ నడివయస్సు జంట ని, కాస్సేపు కేబిన్ బయట వెయిట్ చేయమని

రిక్వెస్ట్ చేసాడు మేనేజర్.

వాళ్ళు లేచి బయటకు వచ్చి కూర్చున్నారు.

“అందరూ సమాన మంటారు, కాని పెద్ద కస్టమర్ వస్తే, మిగతా వాళ్ళు పట్టనే పట్టరు వీళ్ళకి” తన అసహనాన్ని వ్యక్తం చేసింది ఆవిడ.

“పోన్లెండి, ఎంత పెద్ద కస్టమర్ కాకపోతే, మేనేజర్ అంతగా విలువ ఇస్తాడు, వాళ్లకి బ్యాంకు బిజినెస్ పెంచాల్సిన బాధ్యత ఉంటుందిగా...” అన్నాడు పెద్దాయన.

కేబిన్ డోర్ క్లోజ్ అయిన వెంటనే చౌదరి తన కోపాన్ని చాలా తీవ్రంగా వ్యక్తం చేసాడు.

“ఇలా నాకు చెప్పకుండా ఇంటికి వస్తే మాత్రం కుదరదండి. ఎన్నిసార్లు చెప్పాను నేనే బ్యాంకు కి వస్తానని.”

“కరెక్ట్ అనుకోండి, కాని ఒక కోటి ఎన్.పి.ఎ. ఎకౌంటు. ఈ నెలాఖరు లోపు క్లోజ్ చేయించమని మా సర్కిల్ ఆఫీస్ వాళ్ళు షంటుతున్నారు. రోజుకి కనీసం 4,5 ఫోన్లు వస్తున్నాయండి నాకు, మా బాస్ దగ్గరనించి.”

“అయితే, మీ కనిపిస్తే క్లోజ్ చేసేస్తామా.... మా దగ్గర డబ్బులు ఉండొద్దా....”

“అయినా.. లోన్ తీసుకున్న ఆరు నెలలకే ఎకౌంటు నాన్ పెర్ఫామింగ్ అసెట్ అయిపో యింది. నాన్ పెర్ఫామింగ్ అసెట్ అయి ఇప్పటికి సంవత్సరం. మొదటి మూడు నెలల వడ్డీ తప్పితే మీరు ఎకౌంటులో జమ వేసిందే లేదు.” అన్నాడు మేనేజర్.

“గవర్నమెంట్ చెప్తున్న రూల్ ప్రకారమే లోన్ ఇచ్చారుగా. ఇంకెందుకు ఇవన్ని అంటారు. కొత్తగా పెట్టె యూనిట్ లకి లోన్ ఇవ్వమనేగా చెప్తోంది గవర్నమెంట్. ఎదో బిజినెస్ బాగా నడుస్తుంది అనుకున్నాం, అలా జరగలేదు.... ఎం చేస్తాం,”

నింపాదిగా జేబు లో నించి వక్కపొడి పొట్లం తీసి నోట్లో వేసుకుంటూ అన్నాడు చౌదరి.

“పోన్లెండి... ఇప్పుడు ఆ చర్చ ఎందుకు... ఎప్పుడు క్లోజ్ చేస్తారు ఎకౌంటు. “

“ఎంత ఋణం మాఫీ చేస్తారు.” ఈ విషయాలలో పండి పోయిన వాడుగా అడిగాడు చౌదరి.

“వడ్డీ పూర్తి గా మాఫీ చేస్తాము. తీసుకున్న అసలు కట్టేయండి”. అన్నాడు మేనేజర్,

ఇట్లాంటి నాన్ పెర్ ఫామింగ్ అసెట్ కస్టమర్ తో మాట్లాడాల్సి రావడం ఎ జన్మలో చేసుకున్న పాపమో అనుకుంటూ.

పెద్దగా నవ్వాడు చౌదరి. నాన్ పెర్ ఫామింగ్ అసెట్ అకౌంట్స్ లో ఈ రోజుల్లో ఎవడన్నా వడ్డీ గురించి మాట్లాడుతున్నాడా. అసలు లో ఎంత మాఫీ అవుతుందో చెప్పవయ్యే సారూ. “

మేనేజర్ ఓపిగ్గా చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు. “చూడండి. బ్యాంకు లాభాల శాతం ఈ రోజుల్లో బాగా తగ్గి పోయాయి. వడ్డీ మాఫీ చేయడమే చాలా కష్టం. ఇంక అసలు లో కూడా తగ్గించడమంటే... అవకాశం తీరు

చౌదరి చిద్విలాసంగా ఒక నవ్వు నవ్వి చెప్పడం మొదలెట్టాడు. “ చూడండి సారూ, మీ ఒక్క బ్యాంకు లోనే కాదు, నేను దరిదాపు పది బ్యాంకులతో వ్యవహారాలూ నడుపుతాను. నాకు ఈ రూల్స్ అన్ని తెలుసు. అయినా ఈ లోన్ మా బావమరిది పేరొత్తో పెట్టిన యూనిట్ కి తీసుకున్నాను. వాడు ఇంట్లో ఖాళి గానే ఉంటున్నాడు. ఎందుకు బావా, డబ్బులు తిరిగి కట్టడం. కావాలంటే కేసు వేస్తోమను, తేలేటప్పటికి 10 ఏళ్ళు పడుతుంది అంటున్నాడు. నేనే అలా కాదురా.. దేనికైనా ఒక న్యాయం

ఒక్క బ్యాంకు లోనే కాదు, నేను దరిదాపు పది బ్యాంకులతో వ్యవహారాలూ నడుపుతాను. నాకు ఈ రూల్స్ అన్ని తెలుసు. అయినా ఈ లోన్ మా బావమరిది పేరొత్తో పెట్టిన యూనిట్ కి తీసుకున్నాను. వాడు ఇంట్లో ఖాళి గానే ఉంటున్నాడు. ఎందుకు బావా, డబ్బులు తిరిగి కట్టడం. కావాలంటే కేసు వేస్తోమను, తేలేటప్పటికి 10 ఏళ్ళు పడుతుంది అంటున్నాడు. నేనే అలా కాదురా.. దేనికైనా ఒక న్యాయం వుంటుంది. మనం ఎంత కట్టగలమో చూసి మిగతాది బ్యాంకు మాఫీ చేస్తుంది... లేకపోతే వాళ్ళకి మొత్తం నష్టం కదా అని చెప్పాను. నా బలవంతం మీద, ఎదో ఎకౌంటు సెటిల్ చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నాడు. కాబట్టి, మీరింక ఎక్కువ తిరకాసు పెట్టకుండా... ఎంత మాఫీ చేస్తారో చెప్పండి.”

వుంటుంది. మనం ఎంత కట్టగలమో చూసి మిగతాది బ్యాంకు మాఫీ చేస్తుంది... లేకపోతే వాళ్ళకి మొత్తం నష్టం కదా అని చెప్పాను. నా బలవంతం మీద, ఎదో ఎకౌంటు సెటిల్ చేసుకోడానికి ఒప్పుకున్నాడు. కాబట్టి, మీరింక ఎక్కువ తిరకాసు పెట్టకుండా... ఎంత మాఫీ చేస్తారో చెప్పండి.” అన్నాడు చౌదరి

5% వరకు అసలు మాఫీ చేయమని నేను హెడ్ ఆఫీస్ తో మాట్లాడుతాను.”

“సారూ. ఆఖరుగా ఒక్కటే మాట. మా ఆడిటర్ కి మీ రూల్స్ అన్ని బాగా తెలుసు. ఈ కండిషన్ లో వున్న ఎకౌంటు కి 30% అసలు అండ్ పూర్తి వడ్డీ మాఫీ చేస్తారని చెప్పాడు. అందుకు ఏమన్నా ఒకే అంటే చెప్పండి. ఒక రెండు నెలలలో ఎకౌంటు క్లోజ్ చేస్తాను. మీ హెడ్ ఆఫీస్ తో మాట్లాడి చెప్పండి. “ అని లేచి ఒక కరచాలనం ఇచ్చి వెళ్ళిపోయాడు. మేనేజర్ కు ఇంకా మాట్లాడే అవకాశం ఇవ్వకుండా.

వెంటనే మేనేజర్ తన బాస్ కి రింగ్ చేసి విషయం చెప్పాడు.

“వెరీ గుడ్. మంచి ప్రపోజల్. వెంటనే సెటిల్ చేసేయి. 30% అంటే బ్రాంచ్ మేనేజర్ కే పవర్ ఉందిగా మాఫీ చేయడానికి.

“అవును సార్. సర్, అలాగే ఒక చిన్న

రిక్వెస్ట్ సార్”

“చెప్పు”

“నా దగ్గరకి మన లాయల్ కస్టమర్లు ఇద్దరు వచ్చారు. ఒకరేమో 15 ఏళ్ల నుంచి మన దగ్గరే డిపాజిట్ లు వున్నాయి. పాపం, పెద్ద వయసాయన, వడ్డీ ఏమైనా ఎక్కువ ఇవ్వగలమా అని అడుగు తున్నాడు సార్.

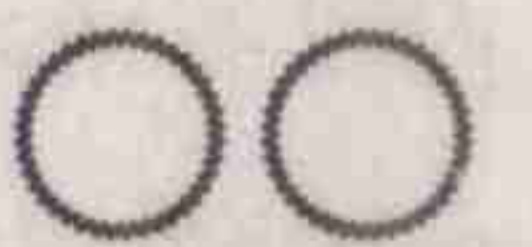
0.50% అదనంగా ఇస్తే మనకి సంవత్సరానికి 10000/- అవుతుంది. కాని ఆయనకీ బాగా ఉపయోగ పడుతుంది. ఇంకొకరేమో 15 ఏళ్ల నించి రెగ్యులర్ గా లోన్ ఇఎమ్ఐ కడుతున్నారు. వడ్డీలో కన్నపన్

%అడుగుతున్నారు. 0.25% అంటే 25000/- అవుతుందండి.”

“ఎం మాట్లాడు తన్నావయ్య నువ్వు... రూల్స్ ఆ మాత్రం తెలియదా నీకు.... రూల్స్ అంగీకరించవు.

‘తెలుసు సార్, కానీ ఎందుకో ఈ విషయం చెప్పాలనిపించింది. ఓకే సార్, అదే చెప్తాను వాళ్ళకి. వుంటాను సార్.”

గోడకి తగిలించి వున్న ఫోటో లోని శ్రీ కృష్ణుడు పునరాలోచనాలో పడ్డాడు.... తను ప్రవచించిన వాక్యం “ధర్మం ఎప్పుడైనా జయిస్తుంది” ని సవరించాలా... వొద్దా... అని.

జెన్నీ సహచర్యంలో మార్క్స్

కారల్ మార్క్స్ జన్మించి 200 సంవత్సరాలు ప్రజలంతా స్వేచ్ఛ సమానత్వం సౌభ్రాతృత్వాలతో జీవించే కమ్యూనిస్టు వ్యవస్థను ప్రజలు సాధించుకుంటారని సశాస్త్రీయంగా సిద్ధాంతాన్ని ఆవిష్కరించారు. అలాంటి స్వర్గాన్ని 100సం॥ల క్రితం సోవియట్ యూనియన్ ప్రజలు నిర్మించు కున్నారు. కార్మిక వర్గం సాధించుకున్న సోషలిస్టు సమాజాన్ని సామ్రాజ్యవాద దోపిడీ శక్తులు కూల్చి వేశాయి. కార్మిక వర్గ సమానత్వ సాధనతోనే అందులో భాగంగా ఉన్న మహిళలు కూడా సమానత్వాన్ని అందుకున్న విషయాలు ఈ వ్యాసం తెలియజేస్తుంది మహిళలపై హింస దోపిడీ సమాజంలో భాగం. మార్క్స్ కుటుంబ దగ్గ జీవితంలో జెన్నీ పాత్రని చిరస్మరణీయమైనది. ప్రియమైన మిత్రులారా మే ఐదు. మార్క్స్ పుట్టి సరిగ్గా 200 ఏళ్ళు. ప్రపంచ వ్యాపితంగా నేడు ఎలాగూ శ్రామికవర్గ విప్లవ సంస్థలు, వేదికలు మార్క్స్ సిద్ధాంతాలనూ, లక్ష్యాలనూ స్మరిస్తాయి, స్ఫూర్తిస్తాయి, స్ఫూరిస్తాయి. అవే ప్రధానం కూడా ! అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదు. అదే సమయం లో మరో విస్మరించలేని స్మరణీయ అంశం కూడా ఉంది. మార్క్స్ కుటుంబం ఆనాడు అనుభవించిన దుఃఖదాయక జీవితమది. అది కేవలం వ్యక్తిగత వ్యవహారమని నిర్లక్ష్యం చేయడానికి వీలు లేనిది. ఏడుగురు పిల్లలని కంటే ముగ్గురే మిగిలారు. పసి పిల్లలకి పాలూ, మందులూ లేక పండుటాకుల్లా వరసగా రాలి పోయారు. పారిస్ లో మొదటిబిడ్డ జెన్నీ పుట్టింది. (తల్లి పేరే పెట్టారు) రెండో బిడ్డ బ్రెస్సెల్స్ లో పుట్టింది. తర్వాత కొడుకు కూడా బ్రెస్సెల్స్ లోనే! ఆ తర్వాత నలుగురూ లండన్ లోనే పుట్టారు. తుదకి ముగ్గురు మాత్రమే

మిగిలారు. (అలా మిగిలిన ముగ్గురు బిడ్డలలో ఇద్దరు ఫ్రెంచ్ కమ్యూనిస్ట్ పార్టీ నాయకులనీ, ఒకరు బ్రిటీష్ కమ్యూనిస్ట్ నీ పెళ్లి చేసుకున్నారు. నిజంగానే సరిహద్దులు లేని కుటుంబంగా పేరొందింది) అదీ వారి దురవస్థ! మార్క్స్ ప్రియ జీవిత భాగస్వామి జెన్నీ అట్టి దుఃఖమయమైన కుటుంబ విషాద దురవస్థని అనుభవించడంలో అతి ప్రధాన పాత్రధారి. తమ కష్టాలగూర్చితమ కుటుంబ ఆప్త మిత్రుడైన జోసెఫ్ వేడిమేయర్ కి జెన్నీ రాసిన ఒక లేఖ ప్రస్తావన నేడు సందర్భోచితమైనది. ఆ లేఖ రాసినపుడు లండన్ లో ఆండర్సన్ స్ట్రీట్, నాల్గవ నెంబర్ ఇంటిలో మార్క్స్ కుటుంబం నివసిస్తుంది. పుట్టెడు కష్టాలలో అక్కడే నాల్గవ బిడ్డ పుట్టింది. ఆ నేపథ్యంలో జెన్నీ రాసిన లేఖ నుండి కొన్ని వాక్యాలు ఈ కింద ఉల్లేఖిస్తున్నా. (డబ్బు లేని స్థితిలో ఇంటి అద్దె సకాలంలో చెల్లించని కారణంగా కోర్టు ద్వారా ఇంటి ఓనర్ ఇల్లు ఖాళీ చేయించిన సంఘటనపై జెన్నీ ఇలా స్పందించింది) “ఆ రోజుల్లో మా వద్ద డబ్బు లేదు. గాన ఇద్దరు కోర్టు అమీనాలు వచ్చి మావద్ద గల కొద్దీ వస్తువులను అన్నింటినీ (పరుపులు, బట్టలు సైతం) తుదకి బిడ్డ తొట్టిన(ఊయల) కూడా, అక్కడే భోరుమని ఏడుస్తూ నిలబడి చూస్తున్న మా అమ్మాయిల ఆట వస్తువుల లో కెల్లా మంచి వాటిని కూడా తీసి వేరేగా పెట్టారు. 2 గంటల్లోనే పట్టుకెళ్తామని వార్నింగ్ ఇచ్చారు. అలా జరిగితే చలికి వణికి పోతున్న నా చంటి బిడ్డల తో, కురుపులతో ఉన్న నేను కటికి నేలపై పడుకోవాలి. మా మిత్రుడు షామ్ మాకు సాయంకై హుటా హుటిన పట్నంలోకి వెళ్ళాడు. ఆయన ఓ గుర్రపు బండి ఎక్కాక గుర్రాలు ఉదాయస్తే బండి నుండి దూకి రక్తపు గాయాలతో ఉన్న ఆయన్ని ఇంటికి

చేర్చారు. నేనేమో వణికె చలిలో ఆయనతెచ్చే సాయంకై అక్కడే ఎదురు చూస్తున్నా. మేము మరు నాడు ఇల్లు ఖాళీ చేయాల్సి ఉంది. బాగా చలిగా ఉంది. వాన కూడా కురుస్తుంది. నా భర్త(మార్క్స్) ఇంటి కోసం వెదికాడు. మా నలుగురు పిల్లల మాట ఎత్తేసరికి ఎవరూ ఇల్లు ఇవ్వడానికి ఒప్పు కోలేదు. చివరకి ఓ మిత్రుడు సాయ పడ్డాడు. అద్దె చెల్లించాం. మా సామాన్లు పెట్టడం చూసి భయపడిపోయి మందుల కొట్టు, రొట్టెల కొట్టు, మాంసం కొట్టు వాళ్ళు కూడా తమ పాత బాకీలు వెంటనే చెల్లించ వల్సిందిగా నన్ను చుట్టూ ముట్టారు. ఆ చెల్లింపులకై వెంటనే మా పరుపులని అమ్మివేసా. మేము అమ్మిన పరుపులని బండి పైకి ఎత్తారు. అప్పటికే పొద్దు కుంకింది. ఇంగ్లీష్ చట్టాలని ఉల్లంఘిస్తున్నాయని. ఇంటి ఓనర్ ఇద్దరు పోలీస్ లతో మా ఇంట్లో దూరాడు. ఆ వస్తువుల్లో తమవి కూడా ఉండొచ్చని, మేము దేశం విడిచి వెళ్తున్నామనీ అన్నాడు. ఐదు నిమిషాల లో రెండు, మూడు వందల మంది మూక అక్కడ మూగింది.

మా పరువులని గుంజి ఇంటిలోన పడేశారు. మారునాడు పొద్దు పొడిచే వరకి వాటిని కొనుగోలు దారుడికి ఇవ్వలేక పోయాం. మాకు ఉన్న అన్నింటినీ అమ్మివేసాక పెన్నీలతో (పైనలతో) సహా బాకీలు అన్నింటినీ చెల్లించాము. మా చిన్నారి పాపలని ఎత్తుకొని లీసెస్టర్ వీధిలోని ఒకటో నెంబర్ జర్మన్ హోటల్ లో ప్రస్తుతం మేమున్న రెండు చిన్న గదుల వాటాకీ మారాం. అక్కడ వారానికి ఐదు పౌనులకే మానవత్వంతో స్వాగత మిచ్చారు. ఐనా ఈ ఇక్కట్లు నన్ను కుంగ దీయ లేదు. ఇలా కిందా మీదా బాధ పడుతున్నది కేవలం మేము మాత్రమే కాదని భావిస్తున్నా. నా ప్రియ భర్త నా సరసన ఇప్పటికీ ఉండటం వల్ల, అదృష్టం వరించిన సుఖ జీవుల్లో నేనొకరినని బాగా తెలుసు. నా మనస్సును క్షోభ పెడుతూ, నా గుండె ని పిండేస్తున్న దేమిటంటే, ఆయన(మార్బ్) ఈ అల్ప విషయాల మూలంగా బాధ పడటం! ఆయనకి సాయ పడటానికి ఏమీ చేయలేక పోయాము. ఎంతో మందికి ఎంతో సాయంచేసిన తాను నేడు ఎంతో నిస్సహాయుడు ఐపోయాడు. ప్రియమైన వేడిమేయర్ గారూ, ఎవరినైనా ఎదో అడుగుతున్నామని అనుకోవద్దండీ. ఏనాడూ అతి భయంకరమైన సమయంలో కూడా ఆయన భవిష్యత్తుపై విశ్వాసాన్ని, తన ఆహ్లాదకర హాస్య ధోరణిని కోల్పోలేదు. నేనుసంతోషంగా ఉండటం, మిమ్మల్ని ప్రేమించే మా పిల్లలు తమ తల్లి పొందిన పట్టుకొని ఉండటం చూసి ఆయన తృప్తి పడ్డారు.....” జెన్నీ లేఖలోని పై భాగం ఎవరి హృదయాల వైనా కరిగిస్తుంది. పై జర్మన్ హోటల్ లో కొద్దీ కాలం తర్వాత అదే ఏట మార్బ్ కుటుంబం చాలా ఇళ్లు మారాల్సి వచ్చింది. తుదకి సోహోలోన్ డీన్ వీధిలోని ఒక మురికివాడలో స్థిరపడ్డారు. అతి తక్కువ కూలి పొందే లేబర్, ప్రవాసులు, సమాజ దొంతరలో అట్టడుగు జనం నివసించే ప్రదేశమది. అది ఓ చిన్న గది,

కాలకృత్యాల గది ఉన్న ఇరుకు ఇంటిలో ఆరు ఏళ్ళు నివాసం ఉన్నారు. జెన్నీకి తల్లి నుండి కొద్దిపాటి ఆస్తి వచ్చాక మాత్రమే మార్బ్ కుటుంబం 1856 లో లండన్ వాయవ్య భాగం లోకి నివాసం మార్చారు. ఐతే మార్బ్ కుటుంబ దుర్భర స్థితి చూసి చలించి సాయం చేయాలని ఎంగెల్స్ భావించాడు. అంతకు ముందు స్వస్తి పలికిన తన తండ్రి బట్టల మిల్లులో (మాంచెస్టర్) గుమస్తా గా చేరాడు. ప్రతి వారం ఎంతో కొంతమార్బ్ కుటుంబానికి చేస్తూ వచ్చాడు. ఆయన నిరంతర సాయం అంది ఉండక పోతే మార్బ్ తన “పెట్టుబడి” గ్రంథాన్ని పూర్తి చేయలేక పోవడమే కాకుండా, అసలు బ్రతికే వాడే కాదని కూడా ఎంగెల్స్ మృతి సందర్భ సంస్మరణ వ్యాసంలో లెనిన్ రాసాడు. జెన్నీ అండ లేక పోయినా మార్బ్ లక్ష్యం నెరవేరేది కాదని లెనిన్ తో సహా లీబ్నెక్ వంటి సమ కాలికుల స్మృతులు వెల్లడిస్తున్న స్థితి తెల్పిందే. ఓ రాజ వంశానికి చెందిన కులీనురాలైన జెన్నీ అష్ట కష్టాల మధ్య కూడా మార్బ్ విప్లవ సిద్ధాంత రచనా లక్ష్యానికి పూర్తి భరోసా ఇచ్చి నిలబడింది. ఆమె స్వంత పెద్దన్నయ్య రష్య నియంతృత్వ రాచరిక ప్రభుత్వంలో 1850 వ దశాబ్దంలో హోమ్ మంత్రి అయ్యాడు. ఐనా ఆమెలో ఏనాడూ కష్టాల కొలిమిలో కూడా ఊగిసలాట తలెత్త లేదు. పారిస్ లో ఓ సారి 48 గంటల్లో నగరం విడిచి వెళ్లాలని ఫ్రెంచ్ ప్రభుత్వం దేశ బహిష్కార చర్యకి పాల్పడింది. బస్సెల్స్ లో మరోసారి ఒక్క రోజు కూడా సమయం ఇవ్వకుండా మార్బ్ కి దేశ బహిష్కార శిక్షని బెల్జియం ప్రభుత్వం అమలు జరిపింది. జెన్నీకి మాత్రం ఒకవైపు 48గంటల వ్యవధి ఇచ్చి మరో వైపు ఆమెని పోలీస్ స్టేషన్ కి తీసుకెళ్లి “సంపన్న రాయల్ కుటుంబంలో నువ్వు పుట్టి ఆ వెధవ దేశ దిమ్మరిని పెళ్లి ఎందుకు చేసుకున్నావు” అంటూ అసభ్యంగా తిట్టారు. ఆమె యొక్క నైతిక స్థైర్యాన్ని దెబ్బతీసే కుట్రలో చేసిన చర్య అది. ఐనా కులీన

కుటుంబంలో పుట్టిన జెన్నీ మనస్సు చలించ లేదు. విప్లవ లక్ష్యం వీడ లేదు. ఒకసారి కుటుంబ బాధలకీ, ముఖ్యంగా పిల్లల వరస మరణాలకీ చలించి వికల మనస్కుడైన మార్బ్ వృత్తి విప్లవకారుడిగా వైదొలిగి ఉద్యోగం చేయాలని రైల్వేజాబ్ కి దరఖాస్తు చేశాడు. కానీ “పెట్టుబడి” గ్రంథ రచన తో సహా ప్రపంచ విప్లవానికి అవసరమైన పెను సిద్ధాంత ఆవిష్కరణ బాధ్యతల నుండి వైదొలగవద్దంటూ మార్బ్ ని నిలబెట్టడంలో జెన్నీ దృఢమైన పాత్రని పోషించింది. ఒక్కొక్క కన్న బిడ్డ దుర్భర దారిద్ర్యంతో కళ్లెదుటే పండుటాకుల్లా రాలిపోతున్నా, కన్నపేగు బంధం కంటే ప్రపంచ శ్రామిక వర్గ బంధానికి జెన్నీ అధిక ప్రాధాన్యత నిచ్చింది. మార్బ్ రాసిన గజిబిజి చేతి రాత ప్రతులు ముద్రణ కి వెళ్లే అర్థమయ్యేవి కాదు. అందుకే ఆయన రాసిన గ్రంథాలు, వ్యాసాలు అన్నీ అందమైన అక్షరాలలో జెన్నీ ఫెయిర్ చేసేది. ఏ విధంగా చూసినా సామ్యవాద సిద్ధాంత ఆవిష్కరణ ప్రక్రియలో మార్బ్, ఎంగెల్స్ ల సరసన జెన్నీ కీలక పాత్రధారిగా నిలిచింది. అందుకే ఈరోజు జరిగే మార్బ్ ద్విశత జయంతి సభలు, సెమినార్లు, సమావేశాలలో మార్బ్ తో పాటు జెన్నీ కీలక పాత్రని కూడా సముచిత స్థాయిలో స్మరిద్దాం. ఆనాడు ప్రపంచ శ్రామిక వర్గ విప్లవ లక్ష్యం కోసం మార్బ్ కుటుంబం కొవ్వొత్తిలా కరిగిన త్యాగ చరిత్రని స్మరిద్దాం. ఇది కేవలం కన్నీటి భావోద్వేగ చరిత్ర మాత్రమే కాదు. వస్తుగతంగా పీడిత ప్రజలని ఒక భౌతిక విప్లవ శక్తిగా పరివర్తనచేసే రాజకీయ రసాయనిక పరిణామ క్రమంలో ఒక ఉత్తేజకర అంశమిది. గాన ఈ రోజు మార్బ్ సంస్మరణ ప్రక్రియ లో జెన్నీ పాత్రను స్మరించుకుందాం. సామ్యవాద స్థాపనలో కరిగిన కొవ్వొత్తుల వెలుగులో నూతన ప్రజాస్వామిక సమానత్వ రాజ్యసాధనలో ముందుకడుగు వేద్దాం.

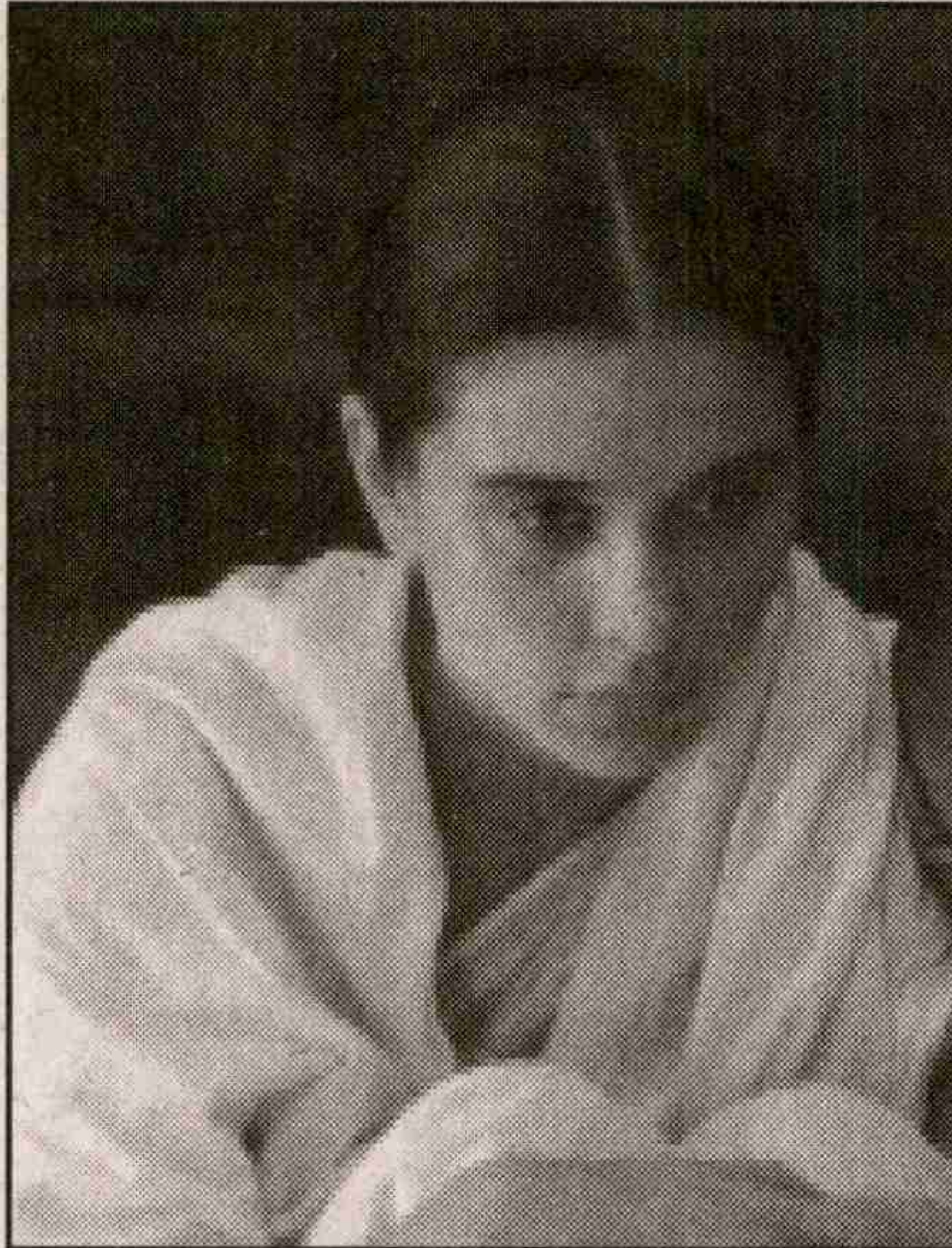

వీరేశలింగం పంతులు

ఒక ఆదివారం రోజున కాకినాడకు వెళ్లి హిందూ శాస్త్ర పాఠశాల భవనంలో స్త్రీ పునర్వివాహం చట్ట సమ్మతమేనని ఉపన్యసించారు. ప్రతివాదులు వచ్చే ఆదివారం రోజున పంతులు గారి ఉపన్యాసాన్ని ఖండించేందుకు పంతులుగారిని రమ్మన్నారు. ఆయన ఆదివారం నాడు కాకినాడ వెళ్లారు. ప్రతివాదులు హిందూ శాస్త్ర పాఠశాల లోగాక విష్ణ్వలయంలో సభ జరుపుదామని చెప్పారు. సరేనని పంతులు గారు మిత్రులతో కలిసి అక్కడికే వెళ్లారు. ఖండన గ్రంథమును చదువుతున్నారు. అలా సాయంత్రం వరకూ చదువుతూనే ఉన్నారు. మర్నాడు ఉదయం స్మృతి భాగం గురించి చెప్తున్నారు. పది గడియల పొద్దెక్కింది. ఇంతలో మల్లాది అచ్చన్న శాస్త్రి గారు ఇరు వర్గాల వారికి సమ్మతమైన, నిస్పాక్షికమైన తన అభిప్రాయము చెప్తానని దాన్ని చెప్పారు. వెంట తెచ్చుకున్న కాగితాన్ని తెరిచి స్త్రీ పునర్వివాహమునకు వ్యతిరేకమైన భావాలను చదవడం మొదలుపెట్టారు. ప్రతివాదులు తాము చెప్పిందే చెప్పి అక్కడి నుంచి లేచి వెళ్లిపోయారు. అచ్చన్న శాస్త్రి గారు సంధ్యాసమయమైందని చెప్పి వెళ్లిపోయారు. ప్రతివాదులలో కొందరు అల్లరి చేయాలనే తలంపుతో దేవాలయ ద్వారం దగ్గర గుమికూడి తోపులాట మొదలుపెట్టారు. పోలీసులు వారిని పంపేశారు. ఇంతలో చీకటి పడింది. ప్రతివాదులు పంతులు గారిపై వారి వెంట వచ్చిన వారిపై రాళ్లు రువ్వసాగారు. పంతులుగారికి తోడుగా వచ్చిన విద్యార్థులు

అల్లరి మూకతో తలపడి వారి నాయకుడైన బ్రాహ్మణుని పట్టుకుని బాగా కొట్టారు. పోలీసు అధికారు ఒకరు అక్కడికి వచ్చి అల్లరి మూకను పోలీస్ స్టేషన్ లో పెట్టించినందున మిగిలిన దుండగులు పారిపోయారు. పంతులుగారిపై ఛాందస వాదులు రాజమహేంద్రవరంలో కూడా

దాడి చేసేందుకు ప్రయత్నించారు. చెన్నపట్టణంలో స్త్రీ పునర్వివాహమును గురించి ఉపన్యసించే సమయంలో వైష్ణవ బ్రాహ్మణుల గుంపు పంతులు గారిని చుట్టుముట్టేందుకు ప్రయత్నించారు. శ్రీవనప్పాకము అనంతాచార్యుల వారు పంతులుగారిని తప్పించి తమ బండిలో ఎక్కించుకుని వెళ్లిపోయారు.

స్త్రీ పునర్వివాహపు సంస్థ పనిచేయడం ప్రారంభించింది. వితంతువుల సంరక్షకులు చాలా మందిలో తమ వితంతు పిల్లలకు పెళ్లి చేయాలనే ఆలోచనలు కలగసాగాయి. వితంతు కన్యలు దొరికితే తాము వారిని

పెళ్లి చేసుకుంటామని పంతులు గారి పాఠశాలలోని విద్యార్థులు చాలా మంది ముందుకొచ్చారు. పంతులు గారు, బాపయ్య గారు ఇల్లిల్లా తిరిగి వితంతు వివాహ భోజనానికి వచ్చే వారి పేర్లను పత్రం పై రాసి సంతకం చేశారు. వారి సంఖ్య 30కి పైగా ఉంది. అందరూ బ్రాహ్మణులే. ఆ పని తల పెట్టినప్పుడు పంతులు గారి వద్ద ఒక్క కాసు నిధి కూడా లేదు. పంతులుగారికి తెలిసిన వారు రాజారావు పంతులుగారు, పైడా రామకృష్ణయ్యగారు రూ. 30వేలు ఇస్తామని వాగ్దానం చేశారు. రెండేళ్ల తరువాత ప్రథమ వితంతు వివాహం చేశారు. అప్పటి వరకూ అయిన ఖర్చు పంతులు గారే భరించారు. ముద్రించిన ఉపన్యాసముల ఖర్చును పంతులు గారే భరించి వాటిని ఉచితంగా పంచిపెట్టారు. ప్రతివాదుల వాదనలను ఎదుర్కొనేందుకు 30, 40 స్మృతులను, అనేక పుస్తకాలను కొన్నారు. వితంతువులను వివాహము చేసుకునేందుకు ముందుకు వచ్చిన విద్యార్థుల పాఠశాల ఫీజుకు విద్యార్థులకు సహాయము చేసేవారు. బాల వితంతువుల వివరాలు సేకరించి చెప్పేందుకు డబ్బిచ్చి మనుషులను నియమించేవారు. వారిని అమలాపురం, మండపేట, తాళ్లపూడి, కాకినాడ, రామచంద్రాపురం, పాలకొల్లు మొదలైన ఊళ్లకెళ్లి బాలవితంతువుల సంరక్షకులను సంప్రదించమని పంపేవారు. పంతులుగారు రెండు, మూడు ప్రదేశాలకు వెళ్లారు. పంతులుగారు తలపెట్టిన ఈ యజ్ఞంలో అక్కడి రాజకీయ పాఠశాలలోని విద్యార్థులు చేసిన కృషిని ప్రశంసించకుండా ఉండలేమని పంతులు గారు రాసుకున్నారు. మహారాజులు సైతం నిర్వహించలేని మహాకార్యాన్ని ధనబలము, అధికార బలము

లేని నలుగురైదుగురు భుజస్కందాలపై వేసుకున్నారు. పిన్న వయస్కులైన వీరికి లోకానుభవము, విద్యాధికారము ఎక్కువగా ఉన్న వారు పంతులుగారి వర్గానికి చేయూతనిచ్చి అత్యంత ప్రోత్సాహం కలిగించారు. పండితులతోను, పూర్వాచార ఛాందసులతోను శుష్కవాద వివాదములు జరపడం నిష్ప్రయోజనమని భావించారు. న్యాయపతి సుబ్బారావుపంతులు గారు, కొమ్ము రామలింగశాస్త్రిగారు, బసవరాజు గవర్రాజుగారు, పంతులుగారు ఆంతరంగిక సభ్యులుగా ఏర్పడ్డారు. వారు చేసే ప్రయత్నాలు బయటకు పొక్కుకుండా ఉండేలా వాగ్దానం చేసుకున్నారు. ప్రతిపక్షము వారు పంతులు గారి ప్రయత్నాలు సాను కూలమవుతున్నాయని పసిగట్టారు. మార్కం డేయ స్వామి ఆలయంలో సభ చేసి పంతులు గారిని పిలిచారు. ఆలయానికి వెళ్లేటప్పుడు పంతులుగారిని కొట్టాలని ముందుగానే నిర్ణయించుకున్నారు. ఈ వార్త ఎలాగో విద్యార్థులు చెవిలో వడింది. సభ ప్రారంభమైన అరగంటలోపు 200 మంది విద్యార్థులతో దేవాలయం నిండిపోయింది. కొంతమంది విద్యార్థుల చెతుల్లో కర్రలు న్నారు. కొందరు పంతులుగారి చుట్టూ కూర్చున్నారు. ఆ రోజు నుంచి ఆవేశ కావేశాలు ఎక్కువయ్యాయి. విరూపాక్ష పీఠాధిపతి శంకరాచార్య స్వాముల వారు విజయనగరము నుంచి బయల్దేరి దారి పొడవునా పొడ పూజలను చేయించు కుంటూ గోదావరి మండలానికి వచ్చారు. రాజమహేంద్రవరంలో విధవా వివాహ ప్రయత్నాలను గురించి విని అందులో పాల్గొన్న వారినందరినీ వెలివేశామని చెప్పారు. పీఠాధిపతులు ధనం కోసం చేస్తున్న అకృత్యాలను గురించి 'వివేకవర్ధిని' లో వ్యాసాలు రాసి ప్రజలతో చైతన్యం కలిగించడం మొదలుపెట్టారు. భర్తను విడిచివెళ్లిన ఒక బ్రాహ్మణ స్త్రీ జగన్నాథపురంలో

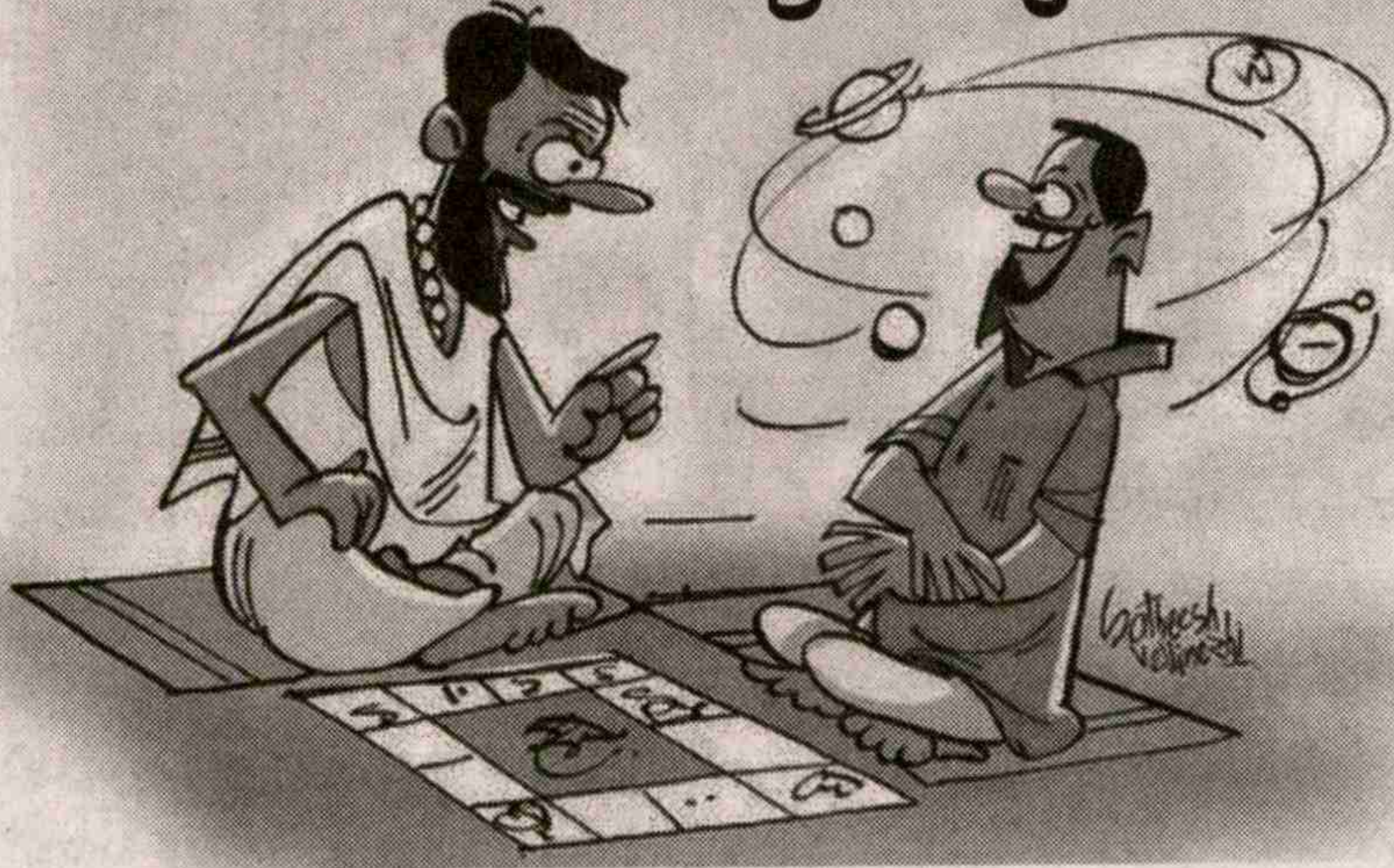
వ్యభిచార వృత్తితో ధనం కూడబెట్టసాగింది. ఆమె నుంచి పీఠాధిపతి ఎక్కువ డబ్బు తీసుకునేవారు. మరో వైపు ఆమె భర్తపై భార్యను విడిచిపెట్టినందుకు వాస్తవానికి అతని భార్య వదిలేసి జగన్నాథపురం వెళ్లింది. కుల బహిష్కార ప్రతిని పంపి, దారి పరిష్కారం కోసం అతని నుంచి ఎక్కువ మొత్తంలో డబ్బు వసూలు చేయాలని చూశారు. బొల్లాప్రగడ వెంకన్నగారనే గృహస్తుని పై 50 ఏళ్ల వృద్ధ మహిళతో వ్యభిచార నేరము మోపి, బహిష్కార పత్రము పంపి ఎక్కువ డబ్బును గుంజడానికి ప్రయత్నించారు. బ్రాహ్మణ కులము నుంచి వెళ్లిపోయిన మహిళ తురకపేటలో నివాసముంటూ బిడ్డలను కన్నది. ఆమె కుమారుడుని పీఠాధిపతి తన శిష్యునిగా స్వీకరించారు. ఇవన్నియూ పేర్లతో సహా "వివేకవర్ధిని"లో ఎప్పటికప్పుడు రాసి ప్రజలకు తెలిసేలాగ కృషి చేశారు. స్వాముల వారు రాజమహేంద్రవరం వచ్చినప్పుడు ఎవరూ శిక్షలు వేయలేదు. కొంచెం చదవడం, రాయటం వచ్చిన వితంతువులు కొందరు ఈ వైధవ్య కూపం నుంచి కాపాడమని ఉత్తరములు రాశారు. యుక్త వయస్సు రాని వితంతువుల వివాహాలు మొదట ప్రారంభించాలని తలచారు. ఇంతకు ముందు వితంతు కన్యను వివాహము చేసుకుంటామని చెప్పిన వాళ్లు ముందొక వివాహం జరిగితే తాము సిద్ధమౌతామని చెప్పారు. మొదటి వారుగా నిలబడుటకు ఎవరూ సాహసించలేదు. కృష్ణాజిల్లా తిరువూరు తహశీల్దార్ గారు పంతులుగారికి ఒక ఉత్తరం రాసారు. 1881 నవంబర్ 5వ తేదీన ఉత్తరం రాసారు. తహశీల్దార్ గారి పేరు దర్భా బ్రహ్మానందం గారు. ఆ ఉత్తరంలో 12 ఏళ్ల బాల వితంతువు తల్లి. నమ్మదగిన వారిని ఎక్కడికైనా పంపితే రహస్యంగా వారి వెంట

పంతులుగారి వద్దకు తన కూతుర్ని పంపుతానని తహశీల్దార్ గారికి చెప్పారు. పంతులు గారు ఆ ఉత్తరాన్ని చదివి బ్రహ్మానందం గారి వద్దకు బాటసారిగా పంపమని రాశారు. పంతులుగారు తనకు నమ్మకస్తుడైన సోమంచి భాను శంకరరాజు గారిని ఉత్తరము రాసిచ్చి బ్రహ్మానందం గారికివ్వమని పంపారు. అతనికి కూడా పంపే కారణం తెలుపలేదు. నవంబర్ 15వ తేదీన అతన్ని పంపారు. పంతులుగారు పంపిన మనిషి వెళ్లిన రెండో రోజున బ్రహ్మానందం గారి నుంచి పంతులుగారికి మళ్లీ ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. బ్రహ్మానందం గారిని వెంటనే బయల్దేరి వినుకొండ తహశీల్దారుగా వెళ్లమని ప్రభుత్వం వారి నుంచి ఆర్డరు వచ్చెను. ఆ సంగతి చెప్తూ నిరాశ చెందక రేపూడికి బాలవితంతువు తల్లిగారి వద్దకు మీ మనుషులను పంపమని రాశారు. ఉత్తరము చదివిన పంతులుగారికి ఎటూ పాలు పోలేదు. మొదట పంపిన మిత్రుడు మార్గమధ్యమున ఉన్నాడు. రాజమహేంద్రానికి 150 మైళ్ల దూరంలో చేరవలసిన ఊరు ఉన్నది. పంతులుగారు మిత్రునితో ఆలోచించి ఆ బాలిక ఊరు, తల్లి పేరు, చేయవలసిన పనిని వివరించి మిత్రునకు ఉత్తరము రాసి, లక్కముద్ర వేసి భటుని చేతికిచ్చి పంపారు. మొదలు పంపిన వారిరువురు తిరువూరు చేరుకున్నారు. బ్రహ్మానందం గారు లేరని తెలిసి ఏమీ చేయుటకు పాలుపోక ఉండిపోయారు. వారికి పోవాల్సిన గ్రామం తెలియదు. తాము ఎందుకు వచ్చింది. తాము ఎవరో ఎవరికీ తెలుపగూడదు. తెలివి గలవాడు, కార్యదక్షుడు అవడం వలన అతను తిరిగి రాక అచటనే ఉన్నాడు. ఇంతలో భటుడు కలిసారు. వారు కలిసి వెంటనే పోవలసిన గ్రామమునకు బయల్దేరారు.

జనగాం జ్యోతిష్కుడు

అది వరంగల్ జిల్లా జనగాం పట్టణం లోని ఒక ప్రముఖ లాడ్జి. ఆ లాడ్జిలోని ఒక రూములో కొంతకాలం నుంచి ఒక ప్రముఖ జ్యోతిష్కుడు నివాసముంటూ, తన దగ్గరకు వచ్చే ప్రజలకు జ్యోతిష్యం చెబుతున్నాడు. ఒక రోజు ఒక వ్యక్తి ఆ గదిలోకి ప్రవేశించాడు. ఆ వ్యక్తి పెరిగిన గడ్డం, చెదిరిపోయిన జుట్టు, మాసిన బట్టలతో ఉన్నాడు. ఎంతో దిగులుగా కనిపిస్తున్నాడు. అతను జ్యోతిష్కునికి ఎదురుగా కూర్చుని తన పుట్టిన తేది, కాలం, ప్రదేశాలున్న కాగితాన్ని ఇచ్చాడు. జ్యోతిష్కుడు దాన్ని తీవ్రంగా పరిశీలించి, ఏవేవో లెక్కలు గణించాడు. తర్వాత వారిద్దరి మధ్యా ఈ కింది సంభాషణ జరిగింది.

జ్యోతిష్కుడు : అబ్బాయ్ ! నీ జాతకం ఏం బాగాలేదోయ్ ! జాతకం ప్రకారం నీకు ఏ పని మీద మనస్సు నిలవదు. అందువలన నీకు చదువు అబ్బలేదు.

వ్యక్తి : అవును స్వామీ ! అందుకనే మా నాన్న నన్ను తిడుతుంటాడు. నాకు ఉద్యోగం చేసి సంపాదనాపరుణ్ణి కావాలని ఉంది. నేను సంపాదనపరుణ్ణి అవుతానా ? అయితే ఎప్పుడవుతాను ?

జ్యోతిష్కుడు : నీకు సంపాదనా పరుడయ్యే యోగం లేదబ్బాయ్. ఏవో చిల్లర పనులు చేస్తుంటావు. కొద్దిగా సంపాదిస్తావు. చేతిలో పైసా నిలవదు. అంతా ఖర్చు చేస్తావు.

వ్యక్తి : మరి నాకు పెళ్లెప్పుడవుతుంది?

జ్యోతిష్కుడు : ఇంకో రెండేళ్ల వరకూ పెళ్లి అయ్యే యోగం లేదు.

ఈ మాటలు విన్న వెంటనే ఆ వ్యక్తి

రూము తలుపు వరకూ వెళ్లి 'మిత్రులారా ! రండి !' అని పిలిచాడు. వెంటనే బిలబిల మంటూ పది, పన్నెండు మంది వ్యక్తులు రూములోకి ప్రవేశించారు. వారిలో పోలీసులు, స్థానిక విలేకరులు, జనవిజ్ఞాన వేదిక కార్యకర్తలు ఉన్నారు. వారికి ఆ వ్యక్తి, తనకూ జ్యోతిష్కునికి మధ్య జరిగిన సంభాషణను వివరించాడు. వారందరూ పెద్దగా నవ్వుతూ ఉన్నారు. జ్యోతిష్కుడు దిగ్భ్రాంతి తో జరుగుతున్న సంఘటనను పరికించ సాగాడు. అతనికేమీ అర్థం కావడం లేదు. అసలు పోలీసులు కూడా ఎందుకు వచ్చారో అతనికి అంతుబట్టడం లేదు. చివరికి బైట నుంచి వచ్చిన వారిలో ఒక వ్యక్తి విషయాన్ని జ్యోతిష్కునికి వివరించాడు. " స్వామీ ! మేమందరం నీ జ్యోతిష్య బంధారాన్ని బయటపెడదామనుకున్నాం. అందుకని ఈయన్ను ముందుగా పంపాం. ఆయన నీవనుకున్నట్లు చదువు రాని వ్యక్తి కాదు. ఆయన డాక్టర్ గోపాలరెడ్డి. ఎంబీబీఎస్ పైన ఎండ్ చదివారు. ఆయన కొన్నేళ్లుగా ప్రాక్టీస్ చేస్తున్న డాక్టర్. నీవన్నట్లు చేతిలో డబ్బులేని వ్యక్తి కాదు. ఒక ఇల్లు. బ్యాంకులో డబ్బు

నిల్వ ఉన్న వ్యక్తి. పెళ్లి కోసం ఇబ్బంది పడడం లేదు. పెళ్లై ఇద్దరు బిడ్డల తండ్రి. నీవు మనిషి వేషభాషలను బట్టి, వారిని అంచనా వేసి నీకు తోచింది చెబుతావని ఇప్పుడు రుజువైంది. అంతేకాని గ్రహాలు, గ్రహచలనాలకీ నీ జ్యోతిష్యానికీ సంబంధమే లేదు. ఇక పోలీసులు, విలేకరులు కూడా ఎందుకు వచ్చారంటే నీ భండారం బయటపెట్టినందుకు నీకు కోపం తెచ్చుకుని అల్లరి చేస్తావేమోనని, ఏ గొడవా లేకుండా ఉండడానికి పోలీసులను రమ్మని మేమే కోరాము. విషయం పది మందికీ చెప్పడానికి విలేకరులను కూడా పిలిచాము. నీ జ్యోతిష్య పాండిత్యాన్ని గూర్చి ఇప్పుడేమంటావు ? " అని ముగించారు.

జ్యోతిష్కుడు తన పొట్ట కోసం ఇలాంటి మాటలు చెబుతుంటాననీ, తనను క్షమించమనీ, క్షమిస్తే ఊరు విడిచి వెళ్లిపోతాననీ వారిని కోరాడు. " మోసాలు చేయకుండా నీతిగా బతుకు " అని వారు అతన్ని హెచ్చరించి వెళ్లిపోయారు. జ్యోతిష్కుడు ఆ రాత్రే ఊరు విడిచి వెళ్లిపోయాడు.

అమ్మమ్మ కల

అర్ధరాత్రి వరకూ టీవీలోనూ, న్యూస్ పేపర్లోని వార్తలు చూసి నెమ్మదిగా అలాగే నిద్రలోకి జారుకుంది ఇందిరమ్మ. ఇల్లంతా ప్రశాంతంగా ఉంది. ఇంతలో అరుపులు వినిపిస్తే కూతురు, అల్లుడు ఏమైందా అని వచ్చి చూస్తే ఇందిరమ్మ కళ్ళు తెరవకుండానే “ఆడపిల్లల్ని కనద్దు కడుపులోనే చంపేయండి” అని అరుస్తోంది.. అతి ప్రయత్నం మీద ఆమెకు మెలకువ తెప్పించారువారు. అమ్మ ఏమైందమ్మా అని అడుగుతుండగా ఆమె నెమ్మదిగా మామూలు మనిషి అయ్యింది. కానీ ఆమె ఒళ్లంతా చెమటలు పట్టి మొహం తెల్లగా పాలిపోయింది. ఆమె నెమ్మదిగా చెప్పసాగింది. బిచ్చగత్తెను అందరూ చూస్తుండగా లైంగిక దాడి చేసిన కుర్రాడు, ప్రేమించలేదని అమ్మాయి పై యాసిడ్ దాడి, కన్నకూతురిపై తండ్రి అత్యాచారం, ఆస్తి కోసం అమ్మను చంపిన కొడుకు, అక్రమ సంబంధం పెట్టుకుని భార్యను హతమార్చిన భర్త, చేయని నేరానికి పోలీసులు అరెస్టు చేసిన భర్తను కలవడానికి స్టేషన్ కి వెళ్లిన భార్యను కోరిక తీర్చమన్న ఎస్పై, వేరొక కులం వాడిని పెళ్లి చేసుకున్నదని కూతుర్ని పరుపు కోసం హత్య చేసిన తండ్రి, కాలేజీలో పోకిరి వాళ్ల టార్చర్ కి తాళలేక అమ్మాయి ఆత్మహత్య, విద్యార్థుల పట్ల కీచకుడిగా మారిన టీచర్, ట్రీట్ మెంట్ కోసం వచ్చిన పేషెంట్ కు మత్తు మందు ఇచ్చి డాక్టర్ ఆమె పై లైంగిక దాడి, కన్నకూతుర్ని డబ్బు కోసం అరవై ఏళ్ల దుబాయ్ సేటుకిచ్చి పెళ్లి చేసిన అమ్మ, అమ్మాయిని నగ్నంగా ఫోటోలు తీసి యూట్యూబ్ లో పెట్టిన సైకో ప్రేమికుడు

లాంటి వార్తలన్నీ కళ్లోకి వచ్చి డిస్టర్బ్ అయ్యానమ్మా అంటూ కూతురితో చెప్పింది.

పనంతా అయ్యి మధ్యాహ్నం మోగన్నగా పడుకుంటే అనుపమ కళ్లోకి వచ్చింది. అనుపమను ఈ సమాజం ఎలా చూస్తుంది..? వాళ్ల ఇంటికి వచ్చే బంధువులు, పేరంటాళ్లు అమ్మాయిని గురించి మంచిగాలోచిస్తారా? ఇరుగుపొరుగు ఎలా స్పందిస్తారు? స్కూలుకు ధైర్యంగా పోగలదా? తోటి వారేమంటారు? వాళ్లు ఈ ఊర్లో ఉండగలరా? ఈ అమ్మాయికి పెళ్లవుతుందా? అమ్మ, నాన్నకు అవమానం అని ఇంటి నుంచి వెళ్లిపోవాలని భావించి ఆత్మహత్య చేసుకోవాలని ఆలోచిస్తుందా? ఒంటరిగా బయటికిపోయి జీవితాన్ని ఎదుర్కొని నిలబడగలదా? మహిళా సంఘాలు, మానవ హక్కులు, నిర్భయ చట్టాలు ఎంత వరకూ అండగా నిలుస్తాయి? క్షణక్షణం కళ్ల ముందర జరిగిన అన్యాయం తలుచుకుంటూ కుమిలిపోతూ ఎవరి కళ్లలోకైనా చూస్తూ

మాట్లాడగలదా? అమ్మానాన్నలు ఆ అమ్మాయిని ఇది వరకటిలా ప్రేమించగలరా? గందరగోళంగా ఇవన్నీ కలలో కలవరపెడుతున్న సమయంలో.. ఈ సమాజం రానురాను భయంకరంగా తయారు అవుతున్న పరిస్థితుల్లో రాబోయే రోజుల్లో ఇంకెన్ని అనర్థాలు జరుగుతాయో ఇలాంటి లక్షల ప్రశ్నలు సంధిస్తున్న కలలో భాగంగా అమల ప్రత్యక్షమైంది. అమల మూడు నెలల గర్భవతి. ఆమెకు ఆడపిల్ల పుడితే ఎలా? ఉక్కిరిబిక్కిరయ్యి ఆమె లేచింది. సాయంత్రం అమల, అల్లుడు వచ్చి ఇద్దరూ ఆమెను “ఎందుకలా ఉన్నావు అని అడిగారు” ఆమె ఏడుస్తూ జరిగిందంతా చెప్పింది. అంతా వినినిర్విణ్ణులయ్యారిద్దరూ.

ఆ ఇంట్లో ఇందిరమ్మ ఆమె ఒక్కగానొక్క కూతురు అమల, నాలుగేళ్ల అమల కొడుకు సాకేత్, అమల భర్త భార్గవ్ ఉంటున్నారు. పొద్దున్నే కాఫీ తాగుతూ న్యూస్ పేపర్ చదవడం, టీవీలో వార్తలు చూడడం.

ఇందిరమ్మకు రోజు వారీ కార్యక్రమంలోని భాగం. ఇందిరమ్మ టీవీ సీరియల్స్ చూడడం మానేసింది. దానికి కారణం అత్తాకోడళ్ల కక్ష సాధింపులు, ఒకరి భర్తని మరొకరు స్వంతం చేసుకోవడం కోసం కుట్రలు చేయడం, మాయలు, మంత్ర తంత్రం, చేతబడి లాంటి మూఢనమ్మకాలు చూపించడం, చిన్నపిల్లలతో క్రూరమైన పనులు చేయించడం, పెద్ద ఆఫీసుల్లో పనిచేస్తూ పక్కవాడిని దెబ్బ తీయడానికి రౌడీలు, గుండాలతో పరిచయాలు, విషప్రయోగాలు వంటివి చూసి చూసి ఆడవాళ్లు అంటే ఇలా ఉంటారా ? అనిపించే సీరియళ్లు తీస్తున్న వారిని, చూస్తున్న వారిని ఏమీ అనలేక చూడడం మానేసింది ఇందిరమ్మ. భార్గవ్ కు టీవీ సీరియల్స్ అస్సలు పడవు. టీవీలో క్రికెట్, వార్తలు, హెల్త్ ప్రోగ్రామ్స్ చూస్తాడు. సీరియల్స్ జోలికి పోని అమల లవకుశ, మాయాబజార్, చరిత్ర సినిమాల లాంటివి చూస్తుంది. ఇకపోతే ఇందిరమ్మ అన్ని పనులు చక్కపెట్టి కూతురుకి, అల్లుడికి కేరియర్లు సర్ది పంపేసి మనవడు సాకేత్ ని వాళ్లకి దగ్గరగా ఉన్న స్కూలులో దిగపెట్టి ఇంటికి వచ్చి పడుకుని కాసంత విశ్రాంతి తీసుకుని

మరలా మధ్యాహ్నం 1 గంటకు మనవడిని ఇంటికి తీసుకొచ్చి అన్నం తినిపించి నిద్రపుచ్చడం, నాలుగింటికి లేచిన మనవడితో ఆటలాడి, వాడి ముద్దుముద్దు ప్రశ్నలకి ఓపిగ్గా సమాధానం చెప్తూ అమల, భార్గవ్ ఇంటికి రాగానే సాకేత్ ని ముద్దాడి, కబుర్లు, టీవీ వీక్షించడంతో అమ్మ రెడీ చేసి భోజనం ఆరగించి అందరూ నిద్రకుపక్రమించడం ఇది వారి దైనందిన కార్యక్రమం. ఆ రోజు ఎప్పటిలాగే మనవడిని స్కూల్లో వదిలి ఇంటికొచ్చిన ఇందిరమ్మ ఆ రోజు ఇంటి పని ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల వార్తలు వినలేకపోవడం వల్ల వార్తలు వినాలని టీవీ ఆన్ చేసింది. విజయవాడ భారతీ నగర్ లో దారుణం అన్న వార్త వినగానే ఇందిరమ్మ వాళ్లు ఉండే వీధి కూడా అదే అవ్వడంతో తదేకంగా చూస్తున్న ఇందిరమ్మ ఒక్క క్షణం గుండె ఆగినంత పనయ్యింది. వీళ్లింటికి 15 ఇళ్ల అవతల ఉన్న తన ఒక్కగానొక్క స్నేహితురాలు భారతి, మహేష్ కు కూతురు అనుపమను స్నేహితులు నలుగురు నమ్మించి తీసుకెళ్లి దారుణంగా సామూహిక అత్యాచారం చేసి, ఎవరికైనా చెప్పే చంపుతామని బెదిరించిన సంఘటన వెలుగు చూసిందని టీవీలో చూపిస్తున్నారు. ఇందిరమ్మ వెన్నులో వణుకు, వళ్లంతా చెమటలు గుండెదడ కళ్లలో నీళ్లు అన్ని ఒక్కసారిగా ప్రారంభ మయ్యాయి. మీడియా వాళ్లు, పత్రికల వాళ్లు, పోలీసులు భారతి వాళ్ల ఇంటి చుట్టూ జనం విషాద వాతావరణం చూస్తుంటే ఇందిరమ్మకు భయం ఎక్కువైంది. కళ్లు తిరిగి కోమాలోకి పోతుందేమో అన్న పరిస్థితికి వచ్చింది. భారతి పెద్ద కూతురు పావని అమలతో కూడా చదువుకున్నది. పావని చెన్నైలో ఉద్యోగం చేస్తోంది. పావనీ చెల్లెలు అనుపమ ఆదివారాల్లో ఇంటికొచ్చి అమల దగ్గర లెక్కలు చెప్పించుకుంటూ ఉంటుంది. అనుపమని ఇందిరమ్మ తన కూతురిలా,

అమల తన చెల్లెలిలా చూసుకునేది. భారతికి భక్తి ఎక్కువ, వ్రతాలు, నోములు చేసి పేరంటాళ్లను పిలవడం చేసేది. భారతితో కలిసి ఇందిరమ్మ గుళ్లు, గోపురాలు తిరిగేది. భారతి కూతురు అనుపమ బ్రతుకు ఈ విధంగా అవుతుందని కలలో కూడా అనుకోలేదు.

ఇందిరమ్మకు ఏం చెయ్యాలో తోచడం లేదు. ఇంట్లో సమయానికి అమల, భార్గవ్ కూడా లేకపోవడం మరింత భయం పట్టుకుంది. కళ్లలో నీళ్లు కారిపోతున్నాయి. దుఃఖం ఆపుకోలేకపోతోంది. టీవీ చూడలేక కట్టేసింది. భార్గవ్ వాళ్లకి ఫోన్ చేస్తామనుకుంది. వాళ్లు ఆఫీసులో బిజీగా ఉంటే వాళ్లకి విషయం చెప్పే బాగుండదేమో అన్న ఆలోచనతో ఫోను చేయడం మానుకుంది. ఇంతలో సాకేత్ గుర్తుకొచ్చాడు. వాడిని ఇంటికి తీసుకొచ్చే టైమయ్యింది. బయటికి వెళ్లాలి. అడుగుపడడం లేదు. ఇందిరమ్మ ఒక వైపు బాధ, కన్నీళ్లు తోచడం లేదు. నీరసం వచ్చేసింది. తనలోని శక్తిని అంతా కూడకట్టుకుని తప్పదన్నట్లు బయల్దేరింది.

స్కూల్ వదలగానే “అమ్మమ్మ” అంటూ వరిగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. అక్కడ కొంతమంది వాళ్ల పిల్లల్ని తీసుకెళ్లడాన్ని వచ్చిన వాళ్లు ఆ జరిగిన సంఘటన గురించి మాట్లాడుకోవడం విన్న ఇందిరమ్మ అక్కడ నుంచి త్వరగా ఇంటికి బయల్దేరింది. ఎలాగో అలా ఇంటికి చేరిన ఇందిరమ్మ గడియారం వైపు చూసింది. ఇంకా అమలా వాళ్లు వచ్చేదానికి మూడు గంటలపైన అవ్వచ్చు “ముళ్లు త్వరగా తిరిగిపోతే భార్గవ్ వాళ్లు వస్తే నాకు కొంత ధైర్యం వస్తుంది” అని మనసులో అనుకుంటూ. సాకేత్ కి నీళ్లు పోసి గుడ్డలేస్తోంది అయినా కంట్లో నీళ్లు కారిపోతున్నాయి. సాకేత్ “అమ్మమ్మ ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు ?” అన్నాడు.

ఇందిరమ్మ గబుక్కున కొంగుతో

ఇందిరమ్మ టీవీ సీరియల్స్ చూడడం మానేసింది. దానికి కారణం అత్తాకోడళ్ల కక్ష సాధింపులు, ఒకరి భర్తని మరొకరు స్వంతం చేసుకోవడం కోసం కుట్రలు చేయడం, మాయలు, మంత్ర తంత్రం, చేతబడి లాంటి మూఢనమ్మకాలు చూపించడం, చిన్నపిల్లలతో క్రూరమైన పనులు చేయించడం, పెద్ద ఆఫీసుల్లో పనిచేస్తూ పక్కవాడిని దెబ్బ తీయడానికి రౌడీలు, గుండాలతో పరిచయాలు, విషప్రయోగాలు వంటివి చూసి చూసి ఆడవాళ్లు అంటే ఇలా ఉంటారా ? అనిపించే సీరియళ్లు తీస్తున్న వారిని, చూస్తున్న వారిని ఏమీ అనలేక చూడడం మానేసింది ఇందిరమ్మ.

తుడుచుకుంటూ వాడికి ఏమీ చెప్పాలో తెలియక “కంట్లో ఏదో పడింది” అని వణుకుతున్న స్వరంతో చెప్పింది. దుఃఖం వస్తున్నా దిగమింగుకొని వాడికి ఇంతక మునుపటిలా నవ్వింపలేక ఏవో మాటలు చెప్తూ అన్నం తినిపించి ఎలాగోలా ముగించి వాడిని నిద్రపుచ్చింది. ఇల్లంతా భయంకరమైన నిశ్శబ్దం ఆవరించింది. పదేపదే ఆ సంఘటనే గుర్తుకొచ్చి మనవడి పక్కన కూర్చుని కొంగుతో కళ్లు అద్దుకొంటూ ఎలాగో కాలం గడిచి ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి భార్గవ్, అమల మరో దారిలో రావడం వల్ల వాళ్లకి అనుపమ సంఘటన తెలియలేదు. ఇంట్లో అడుగు పెట్టగానే ఇందిరమ్మ అమలను గట్టిగా పట్టుకుని పెద్దగా ఏడ్వసాగింది. అమలకి ఏమీ అర్థం కాలేదు రెండు క్షణాల వరకూ ఎప్పుడూ చూడని అమ్మని ఇలా చూసేసరికి “అమ్మా ఏమైంది” అని ఏడుపు స్వరంతో అడిగింది “అమ్మ అమల ఘోరం జరిగిపోయింది. మనింటికి వచ్చే అనుపమను ఏవరో స్నేహితులని చెప్పి తీసుకెళ్లి బతుకు నాశనం చేశారని టీవీలో చూపిస్తున్నారమ్మ” అంటూ ఏడుస్తూ చెప్పింది. ఇదంతా చూస్తున్న భార్గవ్ ఏమీ అర్థంకాక అలా నిలబడిపోయాడు.

భార్గవ్ ఆఫీసు నుంచి ఇంటికి బయల్దేరే సమయంలో ఈ విషయమే ఆఫీసులో ఎవరో మాట్లాడుకోవడం చూచాయగా గుర్తుకొచ్చింది. ఇంటికి రావాలనే అత్రుతలో ఆ విషయం అంతగా పట్టించుకోలేదు. భార్గవ్ కంట్లో నీళ్లు తిరిగాయి. కొన్ని క్షణాలు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. సాకేత్ నిద్రలేచి వాళ్లు ఎందుకు ఏడుస్తున్నారో అర్థం కాక అందరినీ బిక్కమొహం వేసుకుని చూస్తుండడం గమనించిన భార్గవ్ సైగతో అమల వాడిని దగ్గర తీసుకుని పెరట్లోకి తీసుకెళ్లింది. బోరున ఏడుస్తున్న అత్తగారిని ఎలా ఓదారాల్లో తెలియడం లేదు. ఇందిరమ్మకు ఏవేవో గుర్తుకొస్తున్నాయి. భారతి ఎన్నో ఏళ్లుగా

పిల్లలకి చిన్నప్పటి నుంచి మంచి, మానవతా విలువలు, పెద్దల్ని గౌరవించడం నేర్పించాలని సైకాలజిస్టులు, మహిళా సంఘాలు చెప్పి, చర్చలు చేసి సమాజంలో మార్పు రావాలి అని కోరుకోవడంలో తప్పులేదు. పిల్లలు బయటికి ఎవరితో పోతున్నారు ? ఫోన్లలో, యూట్యూబుల్లో, ఫేస్బుక్, వాట్సాప్లో ఏమీ చూస్తున్నారు? గమనించాలని వారితో తల్లిదండ్రులు వీలైనంత సమయం గడపాలి. వారికి కొంతవయస్సు వచ్చాక ఫ్రెండ్స్ లా చూడాలని ఇలాంటివి ఎన్నో చూస్తున్నప్పటికీ... ప్రపంచీకరణ ప్రవాహంలో సమాజంలో జరిగే మార్పుల్లో ఎవరికి తీరికలేక ఉమ్మడి కుటుంబాలు పోయి, నీతి కథలు చెప్పే అమ్మలు అమ్మ మ్మలు ఉన్నా వినే తీరిక లేని చదువుల ఒత్తిళ్లు బయట ప్రపంచ ప్రభావంలో కొందరు దుష్ట సాహసాలు చేస్తూ, చిన్నప్పుడే మత్తుపదార్థాలకు బానిసల వ్వడం నిత్యం చూస్తూనే ఉన్నాం.

ఇందిరమ్మకు మంచి స్నేహితురాలు వాళ్లెంట్లో ఇచ్చే గౌరవం, అనుపమ అమ్మమ్మ అని ఆప్యాయంగా పిలిచే పిలుపు, ఎన్నో వ్రతాలు, నోములు చేసి పేరంటాళ్లను పిలిచే భారతికి ఆ దేవుడు ఎందుకు ఇంత అన్యాయం చేసాడో అని కన్నీళ్లు కారుస్తునే ఉంది.

అమల, భార్గవ్ ఆ షాక్ నుంచి తేరుకోలేకపోతున్నా. ఇందిరమ్మ దగ్గరే ఉండి ఆమెకేమన్న అవుతుందేమో అని భయపడుతూ అమ్మను ఆ బాధ నుంచి ఎలా గట్టేక్కించాలా అని అన్ని రకాల ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. ఎవ్వరికీ ఆకలి లేదు తినాలని లేదు. ఆఖరికి రాత్రి కావస్తోంది. సాకేత్కి అమల అన్నం తినిపించి నిద్రపుచ్చింది.

అమ్మని అన్నం తినమని బలవంత పెట్టినా తినలేదు. అందరూ ఆ రాత్రి పస్తులతో పడుకున్నా ఎవ్వరికీ సరిగ్గా నిద్ర పట్టడం లేదు. పిల్లలకి చిన్నప్పటి నుంచి మంచి, మానవతా విలువలు, పెద్దల్ని గౌరవించడం నేర్పించాలని సైకాలజిస్టులు, మహిళా సంఘాలు చెప్పి, చర్చలు చేసి సమాజంలో మార్పు రావాలి అని కోరుకోవడంలో తప్పులేదు. పిల్లలు బయటికి ఎవరితో పోతున్నారు ? ఫోన్లలో, యూట్యూబుల్లో, ఫేస్బుక్, వాట్సాప్లో ఏమీ చూస్తున్నారు? గమనించాలని వారితో తల్లిదండ్రులు వీలైనంత సమయం గడపాలి. వారికి కొంతవయస్సు వచ్చాక ఫ్రెండ్స్ లా చూడాలని ఇలాంటివి ఎన్నో చూస్తున్నప్పటికీ... ప్రపంచీకరణ ప్రవాహంలో

సమాజంలో జరిగే మార్పుల్లో ఎవరికి తీరికలేక ఉమ్మడి కుటుంబాలు పోయి, నీతి కథలు చెప్పే అమ్మలు అమ్మ మ్మలు ఉన్నా వినే తీరిక లేని చదువుల ఒత్తిళ్లు బయట ప్రపంచ ప్రభావంలో కొందరు దుష్ట సాహసాలు చేస్తూ, చిన్నప్పుడే మత్తుపదార్థాలకు బానిసల వ్వడం నిత్యం చూస్తూనే ఉన్నాం. భార్య భర్తలు ఇద్దరు సంపాదిస్తే కాని గడవని ఈ రోజుల్లో ఆఫీసుల నుంచి ఇంటికొచ్చి పిల్లల తోటి ఎంతమంది సమయం గడుపు తున్నారు? ఈ పరిస్థితుల్లో పిల్లలకు తల్లితండ్రుల ప్రేమానురాగాలు కరువై పెద్దయ్యాక యువత పెడదారి పడుతూ... మోసగిస్తూ, మోసగించ బడుతున్న ఈ సమాజంలో అనుపమ ఒక్కటే కాదు ఆగని అన్యాయాలు, అఘాయిత్యాలకు అంతం ఎప్పుడు ? అనుపమ ఒక్క దానిదే ఈ సమస్య కాదు ఈనాడు సమాజంలో ఎంతో మంది ఇలాంటి సమస్యలేదు రొంటూనే ఉన్నారు. సమాజంలో మార్పు రావాలి. అంటే ప్రతిఒక్కరు మానసిక పరిణతి చెందాలి. మానవతా విలువలు పాటించాలి. ఈ మార్పు రానంత కాలం కీచ కులు, నయవంచకులు పుడుతూనే ఉంటారు. ఇలాంటి సమస్యలను ఏ కోణంలో ఆలోచించినా చీకటి కోణం ప్రశ్నిస్తూనే ఉంటుంది. (బ్రూణ హత్యలు ఆపమంటున్నారు (ఆపాల్సిందే) కాని ఇలాంటి సమస్యలకు భయపడి రాబోయే రోజుల్లో తల్లిదండ్రులు ఇందిరమ్మలా ఆలోచిస్తారేమో ?!)

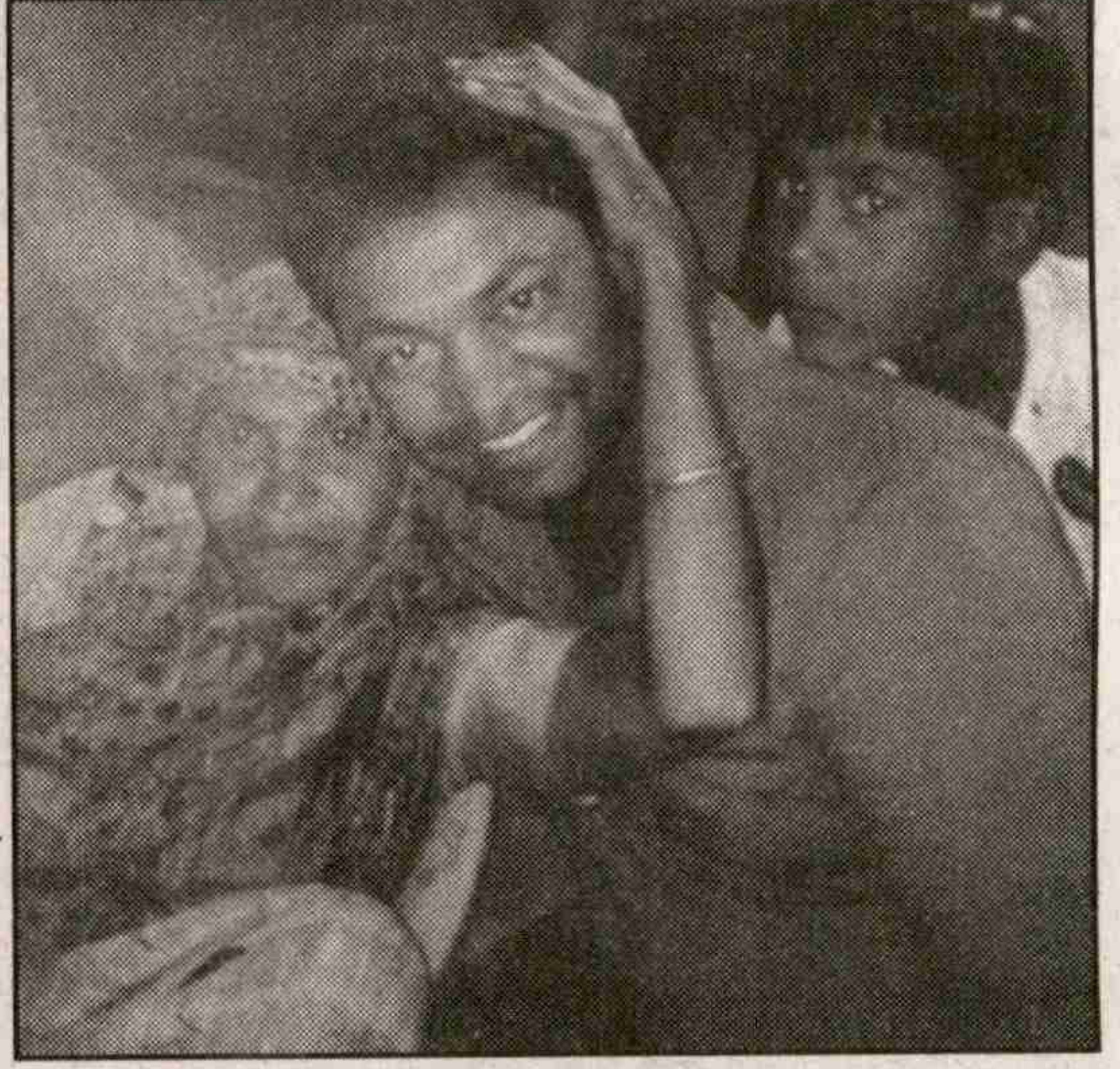
పేగుబంధం

ఉదయం 5 గంటలు కావొస్తున్నా, శీతాకాలం కావడంతో మంచు కురుస్తూనే ఉంది, చిమ్మ చీకట్లువీడలేదు. గోదావరి పాయకు ఆనుకొని ఉన్న అందమైన పల్లె అది. ఆ పల్లె ప్రజల జీవనాధారం వేట. కాలువలాంటి గోదారి పాయ ఒడ్డు పొడవునా గ్రామంలోకి ప్రవేశించే రహదారి. రహదారికి ఆనుకుని గ్రామానికి కొద్ది దూరంలో ఒక చిన్న డాబా. అందులో అరవై ఏళ్ల అమ్మ ఒక్కటే ఉంటుంది.

వేకువ రూమునే నిద్రలేచి, ఇంటి పనులు పూర్తి చేసుకొని, వేటాడి తెచ్చిన వారి వద్ద మారు బేరం కోసం చేపలు, రొయ్యలు తీసుకుని గంవకెత్తుకుని అమ్మకానికి గ్రామంలోకి బయలుదేరుతుంది, దనమ్మ సరుకు అమ్ముడయ్యాక గ్రామంలో అడిగిన వారికి చేపలు చేసిపెట్టడంతో పాటు, ఇతర పనుల్లో సహాయం అడిగినా కాదనదు దనమ్మ. ఎవరయినా ఇంత పెడితే తిని 12 గంటలకు ఇల్లు చేరుతుంది. వంట చేసుకుని భోజనం అయిన తర్వాత కాసేపు నడుం వాల్చి, సాయం సమయంలో పేట అవతల ఉన్న కాపుల నివాసాల్లోని ఒక ఇంట్లో పనులు చేసుకుంటుంది. దనమ్మ భర్త గంగరాజు వృత్తి చేపల వేట. వారికి ఐదుగురు సంతానం. ఇద్దరు ఆడపిల్లల తరువాత భర్త పిల్లలు పుట్టకుండా ఆపరేషన్ చేయిస్తానన్నా దనమ్మ ఒప్పుకోలేదు. మగ పిల్ల వాడి కోసం మరో ఇద్దరు ఆడపిల్లలకు జన్మ నిచ్చింది. ఐదవ బిడ్డ మగ పిల్ల వాడు కావడంతో దనమ్మ కోరిక తీరింది. నలుగురి ఆడపిల్లలకూ మంచి సంబంధాలే చేశామనే వారి సంతోషం ఎక్కువ కాలం నిలవలేదు. ప్రసవసమయంలో పెద్ద కూతురు బిడ్డతో సహా చనిపోయింది. దీంతో మంచం పట్టిన

దనమ్మను అష్టకష్టాలు పడి దక్కించుకున్నాడు భర్త గంగరాజు. పెద్ద అల్లుడికి మంచి సంబంధం చూసి రెండవ పెళ్లి చేశాడు గంగరాజు. దినదిన గండంగా సాగించే వేట ప్రాణాలతో చెలగాటమనే భయంతో కొడుకుని మంచి చదువు చదివించి ఉద్యోగస్తుణ్ణి చేయాలనుకున్నాడు. కొడుక్కి చదువు ఒంట పట్టక పోవడంతో వడ్రంగం పని నేర్పించి, పెళ్లి చేశాడు. ప్రభుత్వం ఇచ్చిన లోనుకు

తోడు తన దగ్గర ఉన్న డబ్బుతో చిన్న ఇల్లు కట్టించాడు తండ్రి. తల్లిదండ్రులు కూతుళ్లకు పెట్టేస్తున్నారనే కొడుకు అపోహతో వారి మధ్య దూరం పెరిగి, ఒకే ఇంటిలో రెండు కాపురాలయ్యాయి. కొన్నాళ్లకు తీవ్రమయిన జ్వరంతో గంగరాజు కన్ను మూశాడు. పెద్దాసుపత్రిలో చేర్పించినా ఫలితం దక్కలేదు. భర్త మరణాన్ని మరచి పోకముందే, తల్లి, తరచుగా వచ్చిపోయే ఆడవడుచులు, బంధువులు భారమవుతారని కొడుకు ఇల్లు విడిచి వేరు కాపురం పెట్టాడు. ఎంత ఆదరించినా కూతుళ్ల మీద ఎంత కాలం ఆధార పడతాం అని భావించిన వీధి ముఖం ఎరుగని దనమ్మ వీధులెంట చేపలు అమ్మేందుకు సిద్ధ పడింది. మొదట సిగ్గనిపించినా! బతకడానికి రెండు తప్పులు తప్పు కష్టపడి ఏ పని చేసినా గౌరవమేననే ఆమె అమ్మ తరచూ చెప్పే చిన్నప్పటి మాటలు ఆమెను ముందుకు నడిపించాయి. దనమ్మ మంచి తనం ఆమె వ్యాపారానికి భాగా ఊతమిచ్చింది. ఒంటరి జీవితం అయినా పెద్దగా ఒడిదుడుకులు లేకుండా సాగుతుందనుకుంటుండగా.. కొడుక్కి

యాక్సిడెంట్ అయ్యిందన్న వార్తతో ఉలిక్కి పడింది దనమ్మ. ప్రాణాపాయం తప్పినా, కోలుకోవడానికి సంవత్సరం పడుతుందని చెప్పారు డాక్టర్లు. డబ్బు వ్యామోహంతో తల్లిదండ్రుల్ని అనుమానించి, అవమానించి, తల్లిని ఒంటరిగా వదిలి వేరు కాపురం పెట్టిన కొడుకు వైద్యానికి తల్లి రెక్కల కష్టంతో సంపాదించిన సొమ్మే ఆసరా అయింది తప్పు అతడు సంపాదించింది ఏమీ లేదు. తిరిగి తెచ్చి పెట్టుకున్న కొడుకు కుంటుంబం కోసం అదనంగా పడుతున్న దనమ్మ కష్టం మనవళ్ల అల్లరి, ఆటపాటల ముందు తేలిపోయింది.

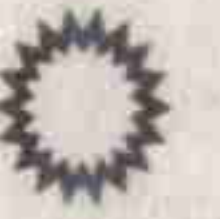
తనను బతికించుకోవడం తల్లి పడ్డ తాపత్రయం, తరువాత తన కుంటుంబాన్ని పోషించడానికి తల్లి పడుతున్న కష్ట మంచంలో ఉండి కళ్లారా చూస్తున్న కొడుక్కి సిగ్గనిపించింది. తాను తొందరగా కోలుకోవాలని, తల్లిని పనికి వెళ్లకుండా తానే కష్టపడి ఆమెను సుఖపెట్టాలని ఎందరో దేవుళ్లకు మొక్కుకున్నాడు. ఈ విషమయే తల్లితో అంటే..నా ఒంట్లో ఓపికున్నన్నాళ్లా కష్టపడతా.. ఇవేవీ మనసులో పెట్టుకోకుండా ఉంటేనే త్వరగా కోలుకుంటావని సున్నితంగా

మందలించింది దనమ్మ కొడుకుని. నేను పనికి వెళుతున్నాను కదా, ఇన్నాళ్లూ కష్ట పడ్డావు ఇకనైనా సుఖంగా ఇంటి పట్టున ఉండమన్నాడు కొన్నాళ్లకు, కోలుకున్న కొడుకు. వనిచేసే ఓపిక లేని రోజున నేనే మానుకుంటా. కన్న కొడుకువి..నీ మీద కాకుండా ఇంకెవరి మీద ఆధార పడతాను? ఇన్నాళ్లూ పడిన కష్టం నా బిడ్డలకోసం, ఇకనుంచి నా కష్టం నా మనవళ్ల కోసం,

అందులోనే నాకు సుఖం ఉంది. నీ అక్కలు పుట్టింటికి వస్తే రవిక గుడ్డ ముక్క పెట్టాలన్నా, గాజులు వేయించకోమని పది రూపాయలు వాళ్ల చేతులో పెట్టాలన్నా నా కష్టార్జిత మయితేనే నాకు తృప్తిగా ఉంటుంది, అని చెప్పింది దనమ్మ, కొడుకు తిరిగి మాట్లాడేందుకు అవకాశం లేకుండా. కన్న ప్రేమ ముందు అన్నీ దిగదుడుపేనన్న విషయం గ్రహించకుండా

స్వార్థంతో ఒంటరి తల్లిని అనాథగా ఒదిలేసి తన దారి తాను చూసుకోవడం కన్నా దుర్మార్గం ఏమయినా ఉందా? అనుకున్నాడు. యాక్సిడెంట్ నా కళ్లు తెరిపించింది. నా లాగా తల్లిదండ్రులను ఓపిక ఉడిగిన తరువాత ఒదిలేసిన బిడ్డలకు, తల్లిదండ్రుల ప్రేమ తెలిసేదెలా..? వాళ్లు కళ్లు తెరిచేదెలా..? ఈ.. ఆలోచనలు మనసులో, నీరు కంటిలో సుడుల తిరుగుతున్నాయి.

అసీఫానుకాను... అరుణోదయాన్ని!

వెలుతురు పూవును చిదిమేసారు
వెలుగుల ప్రస్తానాన్ని ఆపేసారు
చితిమంటలలో కాల్చి బూడిదచేసారు...
కర్కశ... కసాయి మూకల
రక్తం మరిగిన తోడేళ్ళై
పసికందులపై పడి...
మానాన్ని, ప్రాణాన్ని సమాధి చేసారు.
నిర్జీ దేహాన్ని చూసి
వికటట్టహాసం వీర్రవీగింది.
మిడతలదండు దరహాసము
మదమెక్కిన మంత్రుల మోముపై ప్రకాశిస్తుంది
ఉగ్రవాదం ఉన్మాదం ఒకటైనవేళ...
మానవత్వం మంటల్లో మాడి మసైపోయింది..
మనువాదం... మకరందాన్ని మలినం చేసింది
మధుర స్మృతులు...మరో ప్రపంచపు కళలు...
అమ్మ ఒడిలో జోలపాటలు
నాన్న నోటిలో తీపిమాటలు
బడిలో స్నేహితులతో చిలిపి ఆటలు
గుర్రాలతో కేరింతలు...
ఇంద్ర ధనస్సులా..
రంగులమయమై విరబూసిన
రేపటి ఊహా ప్రపంచపు అనుభూతులు
కళ్ళముందే కనుమరుగైపోయాయి.

నీవు నాప్రాణం తీసావు
నా ఆశల ప్రపంచాన్ని దూరం చేసావు...
కాని...
నేను అంతమైనా...
అనంతమైన శక్తిని...
నా మట్టిలోనే అంతర్ధానమయ్యాను.
నా చుట్టూ ఉన్న మొక్కలు
పిచ్చికలు... పక్షులు.. సీతాకోకచిలుకలు..
గుర్రాలు...గోవులు..
గోషించే విషాదపు అరుపులు
ఏదో..ఒకరోజున
మనిషి చెవుల్లో రింగున మోగుతాయి.
నా మరణగీతం
విశ్వవ్యాపితమై
చైతన్య కెరటాలై
జనం గుండెల్లో ఎగసిపడతాయి.
అప్పుడు..
భగభగమండే సూర్యుడిలా..
చీకటి రాజ్యాలను సమాధి చేసే
వెలుగుల ప్రస్తానాన్నై లేచి వస్తాను.
చైతన్య దీప్తిని వెలుగుతాను.
నేను...
అసీఫాను కాను...
అరుణోదయాన్ని..

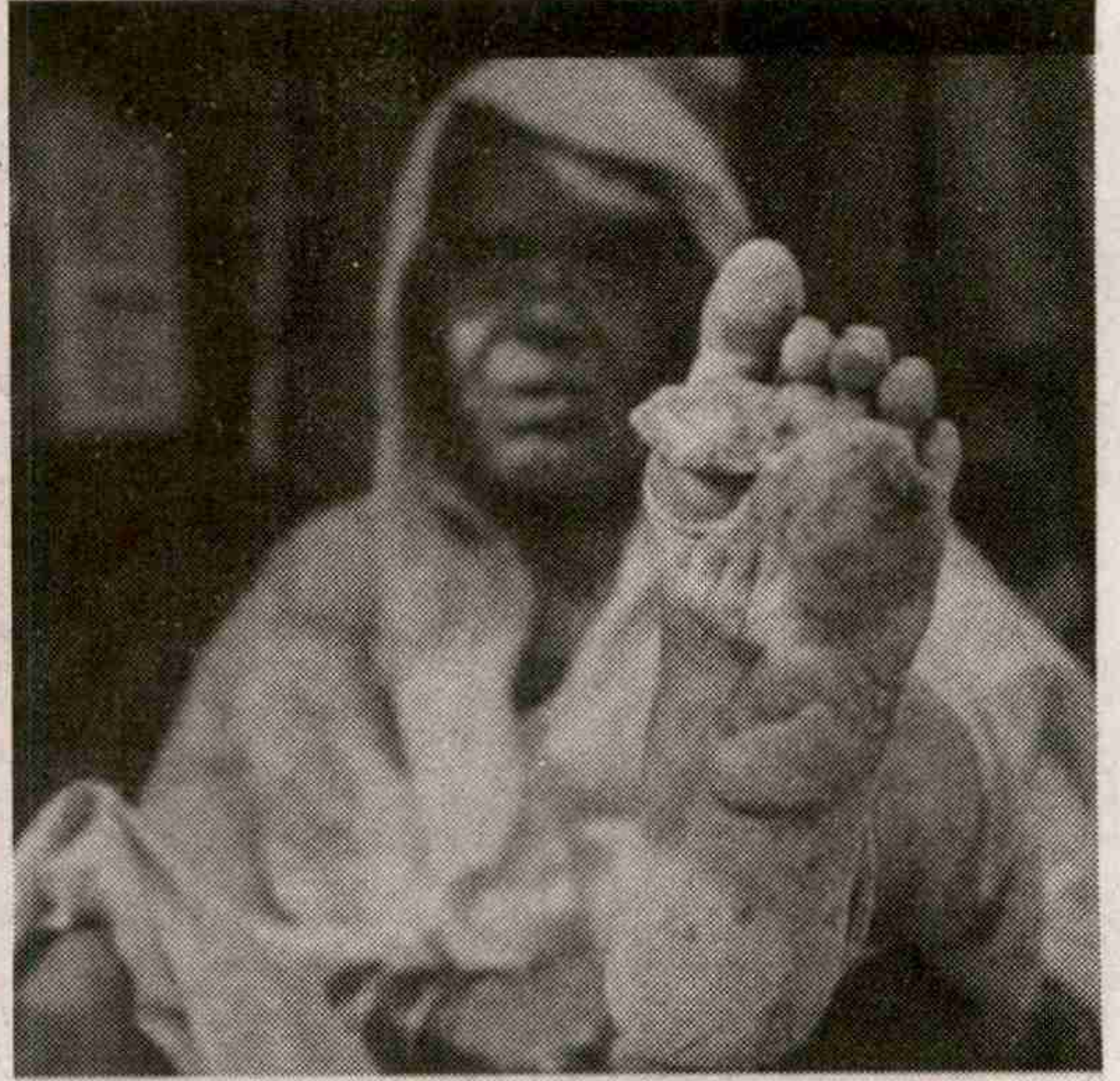
కిసాన్ లాంగ్ మార్చ్ లో మహిళల ప్రముఖ సారస్వరం

నాసిక్ నుంచి ముంబై వరకూ జరిగిన చారిత్రాత్మక రైతుల మహా పాదయాత్ర దేశవ్యాప్తంగా ఉద్యమ స్ఫూర్తిని, ఉత్తేజాన్ని కలిగించింది. రాష్ట్రవ్యాప్తంగానే కాకుండా దేశవ్యాప్తంగా సామాన్య ప్రజల, నగరవాసుల అనూహ్య మద్దతు కూడా లభించింది. ఈ యాత్ర మర్యాద, బతుకు కోసం సాగించిన జీవన పోరాటం. భూమి కోసం, అటవీ హక్కుల కోసం, నదుల అనుసంధాన ప్రాజెక్టులో భాగంగా అడ్డగోలుగా మునగిపోతున్న, కోల్పోతున్న, లాక్కుంటున్న తమ భూముల పరిరక్షణ కోసం ఈ మహా పాదయాత్ర సాగింది. మహారాష్ట్ర రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఆహార భద్రత కోసం, పోషకాహార లోపం వలన ఆకలి చావులను ఆపడం కోసం జరిగిన పోరాట యాత్ర ఇది. (ఒక నివేదిక ప్రకారం మహారాష్ట్రలో ఏటా 20,000 మందికి పైగా అయిదేళ్లలోపు బాలలు సరైన ఆహారం లేక మరణిస్తున్నారు). జీవించే హక్కు కోసం, రైతుల వృద్ధాప్య పింఛను కోసం ఈ యాత్రే నినదించింది. ప్రభుత్వం రైతు రుణ మాఫీ పథక పరిధిని 2001 వరకూ పెంచక, భార్య, భర్త ఇరువురి రైతు రుణాలను మాఫీ చేయాలని, పంటలకు సరైన గిట్టుబాటు ధరను ఇవ్వాలని కోరుతూ ఈ మహా పాదయాత్ర జరిగింది. చివరి వరకూ నిర్లిప్తత వహించిన బీజేపీ ప్రభుత్వం రైతుల లాంగ్ మార్చ్ కు స్పందించాల్సి రావడంతో వారి డిమాండ్లలో చాలా వరకూ నెరవేరుస్తామని లిఖిత పూర్వక హామీనిచ్చింది.

రైతుల మహాపాదయాత్రలో పాల్గొనడానికి మహారాష్ట్రలో నాసిక్ కు మార్చి 6న నేను చేరుకునేటప్పటికే వేల సంఖ్యలో రైతులు, ఆదివాసీలు అధిక సంఖ్యలో మహిళలు వీధుల్లో నిండి ఉన్నారు. సాయంత్రం 3 గం.లకు నాసిక్ లో సీబీఎస్ చౌక్ ఎర్ర టోపీలు, ఎర్ర జెండాలు ధరించిన రైతులతో అరుణాంజితమైంది. నినాదాలు, సంగీతం, అప్పుడప్పుడు నృత్యాలతో గాలి, ప్రదేశం హోరెత్తింది.

అఖిల భారత కిసాన్ సభ ఆధ్వర్యంలో ఇటీవల కాలంలో రాజస్థాన్, కర్ణాటక, హిమాచల్ ప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో జరిగిన రైతు ఉద్యమాలలో అధిక సంఖ్యలో మహిళలు తమ హక్కుల సాధన కోసం పోరాట స్ఫూర్తితో అచంచల దీక్షతో పాల్గొన్నారు. ఎరుపు రంగు దుపట్టా ఇంకా చీరలు, చేతిలో కొడవలితో రాజస్థాన్ మహిళలు, తలపై మూటలతో కర్ణాటక మహిళలు పాల్గొంటే, మహారాష్ట్ర రైతుల లాంగ్ మార్చ్ లో మహిళలు గట్టి పట్టుదలతో, ఎర్రటోపీలు, ఎర్రజెండాలు ధరించి నాసిక్ నుంచి ముంబై వరకూ 180 కిమీ పైగా పాదయాత్ర చేశారు.

రెండవ రోజు యాత్రలో తలపై మూటలు మోస్తూ ఎండలో నడుస్తున్న కొంత మంది మహిళలతో నేను మాట్లాడాను. వారిలో ఒకరైన పద్మావతి అనే మహిళ నాసిక్ జిల్లా 'సుర్గాన'

తాలూకా నుంచి అటవీ, భూమి హక్కుల సాధన కోసం ఈ యాత్రలో పాల్గొనడానికి వచ్చింది. ఆమె లాగే వేలాది మంది ఆదివాసీ మహిళలు వారి హక్కుల కోసం ఈ యాత్రలో పాల్గొన్నారు. 'ముంబై మిర్రర్' పత్రిక పాత్రికేయురాలు అల్కా దుష్కార్ తీసిన "నడిచినడిచి గాయపడి నెత్తురోడుతున్న రైతుల పాదాల" ఫోటో ప్రజల హృదయాలను కదిలించి ఈ యాత్రకు అనూహ్యంగా ఇదివరకెన్నడూ లేని రీతిగా మద్దతు లభించింది. అన్ని వర్గాల ప్రజలతో పాటు, అనేక రాజకీయ పార్టీలు, ప్రజల దుస్థితికి దారి తీసిన రాజకీయ విధానాలను అమలు చేసిన రాజకీయ పార్టీలు కూడా స్పందించి ఈ యాత్రకు మద్దతుగా ముందుకొచ్చాయి. ప్రసార మాధ్యమాలలో కనిపించిన నెత్తురోడుతున్న పాదం 62 ఏళ్ల సక్కుభాయి అనే మహిళది. ఆమె పోరాటం దేశ ప్రజల అంతరంగాన్ని నిరంతరం స్పర్శిస్తూనే ఉంటుంది.

వాహనాన్ని నిరాకరించి మిగిలిన వేలాది మంది రైతులతో పాటు మధ్య మధ్య గాయాలకు కట్టు కట్టుకుంటూ అన్ని కిలోమీటర్ల దూరాన్నంతా ఆమె యాత్ర సాగించింది. భర్తను కోల్పోయిన సక్కుభాయి సాగు భూమి లేక వర్షాకాలం తర్వాత మాత్రమే లభించే పనితో అనేక మంది ఆదివాసీ రైతులలాగా అడవులలో దొరికే చిరు ఉత్పత్తులతో జీవితం సాగిస్తోంది. ఇటువంటి మహిళలు, అనాథ ప్రజల కోసం సంజయ్ గాంధీ పింఛను పథకం ద్వారా కేవలం రూ.600ల పింఛను పొందుతున్నారు. భూమి హక్కు అటవీ హక్కులు, మెరుగైన పింఛను కోసం అధిక సంఖ్యలో మహిళలు ఈ లాంగ్ మార్చ్ లో పాల్గొన్నారు. సక్కుభాయి ఫోటోను ఏఎప్ షీ ఫోటో జర్నలిస్ట్ ఇంద్రాణి ముఖర్జీ తీసారు. ఈ యాత్రలో పగిలిన గాజు పెంకులు గుచ్చుకుని పాదానికి లోతుగా గాయమైన 'రాధిక మోరే' అనే మహిళ అటవీ హక్కులకు తాను అర్హురాలైనప్పటికీ తనకు హక్కు లభించలేదని, అందుకే ఈ యాత్రలో పాల్గొంటున్నానన్నది. మనం ఇప్పుడు నడిస్తే ఈ పోరాటం నుంచి మన తర్వాతి తరమైనా లబ్ధి పొందుతుంది. అని ఆమె ఆశించింది. జిజ్ఞాభాయి గైక్వాడ్ అనే మహిళ ప్రతీ రోజూ పాదయాత్రలో ముందుండడంతో పాటు ఎప్పుడూ సంగీతం మొదలైనా ఎర్రజెండాను లయబద్ధంగా కదిలిస్తూ నర్తించేది. ఈ పాదయాత్రకు కొంత మంది వారి పిల్లలను కూడా తీసుకొచ్చారు. ఏడాది వయస్సున్న రాధిక తల్లిదండ్రులు ఇల్లూ, సరైన రోడ్లు, తాగునీరు, విద్యుత్ సౌకర్యం లేని పరిస్థితుల్లో యాత్రలో పాల్గొన్నారు. టానా

డామ్ కు పరిసర గ్రామాలు నదుల అనుసంధానం కారణంగా ముంపునకు గురయ్యే ప్రమాదం ఆ గ్రామాల రైతులు ప్రజలు ఈ లాంగ్ మార్చ్ లో పాల్గొనడానికి ఒక అదనపు కారణమైంది. వారం రోజుల పాటు కొద్ది మొత్తంలో తాము సంపాదించుకునే సంపాదనను వదులుకుని ఆడ, మగ రైతులంతా ఈ మార్చ్ లో పాల్గొన్నారు. ఫలితంగా రోజు వారీ ఖర్చులకు వీరంతా కోల్పోయిన వారపు సంపాదన కోసం అప్పులు చేయాల్సిన పరిస్థితి. ఈ ప్రాంతాలలో కూడా మహిళల సంపాదన రూ.200 నుంచి 300లు ఉంటుంది. మహిళల్లో 60సం. వయస్సు పైబడిన ఒక మహిళ తన భర్త పంట రుణం తీసుకున్నాడని, పంటలు పండక పోవడంతో దిగుబడి రాలేదని, రైతు రుణాల మాఫీ లేకపోతే తన భర్త రుణాలు తీర్చలేక మిగిలిన రైతుల లాగే ఆత్మహత్యకు పాల్పడతాడని భయపడుతున్నానని, రుణమాఫీ సాధన కోసం ఈ మహాయాత్రలో పాల్గొంది. గంగూభాయికి పోషకాహార లోపం ఆకలితో చాలా మంది పిల్లలు చనిపోవడం కలిచివేస్తున్న విషయం. రేషన్ డీలర్లు శిక్షించబడాలని, ప్రజలకు ప్రతి నెలా సరిపడినంత సరుకులు ఆహారం అందేట్లు చర్యలు తీసుకోవాలని గంగూభాయి కోరుతోంది.

మార్చి 7వ తేదీన కొండపై చిన్న గుడి వద్ద యాత్ర విడిది చేసిన దృశ్యం ఒక అద్భుతం. కొండంతా ఎరుపు రంగు చీర చుట్టినట్లు శోభించింది. చుట్టుపక్కల గ్రామస్థులు ఇచ్చిన వంటచెరుకు సుపయోగించి పెద్ద పెద మంట పొయ్యిలపై

అన్నం, పప్పు, కిచిడీ వండుకున్నారు. కొంతమంది మహిళలు నొప్పి నివారణ మందుల కోసం అడిగారు. వారిలో ఒకామె తీవ్ర తలనొప్పితో బాధపడుతోంది. 70 ఏళ్ల వయస్సు పై బడిన కమలాభాయి గైక్వాడ్ తాను కూడా నడవాలని, అందుకై నొప్పులు తగ్గించే మందులిమ్మని అడుగుతోంది. ఐదవ నాయకులలో ఒకరు వాలంటీర్లు ఏర్పాటుచేసిన మందుల వ్యాన్ కు దారి చూపారు. 50 ఏళ్ల సింధుభాయి నదుల అనుసంధాన ప్రాజెక్టు వలన 'సుర్గున' తాలూకా ఆదివాసీ భూములు ముంపునకు గురవుతాయన్న భయంతో ఈ మార్చ్ కు వచ్చింది. తన 3 ఎకరాల భూమిపై యాజమాన్యపై హక్కు పొందకపోతే భూమిని కోల్పోతానని ఆమె భయపడుతోంది. సింధుభాయి లాగానే 74 ఏళ్ల మురాభాయి భావర్ మూడు తరాలుగా 2 ఎకరాల పొలాన్ని తాము పండించుకుంటున్నప్పటికీ, తమ పేరిట హక్కు లేదని, ఆ భూమిపై హక్కు రిజిస్ట్రేషన్ సాధించడం కోసం ఈ మహాపాదయాత్రలో భాగమయ్యింది.

ఈ లాంగ్ మార్చ్ కొనసాగినన్ని రోజులు కాళ్లు పగిలి గాయాలై నెత్తురోడుతున్నా, చెప్పులు లేకుండా అనేక మంది మహిళలు వాహన సదుపాయాన్ని సైతం నిరాకరించి మహాపాదయాత్రను కొనసాగించారు. నడవడమే కాకుండా తమ యాత్రకు ముందు సారథ్యం వహిస్తున్న వాహనాలలో వినిపిస్తున్న వాద్యాలకు అనుగుణంగా ఎర్రజెండాను ఊపుతూ నర్తించారు. ఎర్రటి ఎండలో రోజుకు 30-40కిమీ దూరం వేలాది నిరుపేదలు, భూమి లేని

రైతులు వారి నాయకులతో పాటు, వందలాది మంది కాళ్ళకు చెప్పులు లేకుండా మండుతున్న తారు రోడ్లపై రక్తమోడుతూ గాయపడిన పాదాలతో సాగిన ఈ రైతు మహాపాదయాత్ర ప్రజల మద్దతును చూరగొనడమే కాకుండా ప్రజలతో బీజేపీ సారథ్యపు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ నిర్లిప్త వైఖరి పట్ల తీవ్ర ఆగ్రహాందోళనలను రేకెత్తించింది.

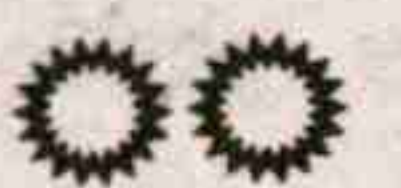
ఈ లాంగ్మార్చ్ను నిర్వహించడంలో మహిళలు ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. కిసాన్ సభ కార్యకర్తలతో పాటు ఐదవ కార్యకర్తలు పాల్గొని ఈ యాత్రకు వంటచెరకు, బియ్యం, పప్పు, ఇతర సామగ్రిని సేకరించి, అందించి యాత్ర సజావుగా సాగేందుకు ఏర్పాట్లు చేస్తూ సహకరించారు. యాత్ర మొదటి రోజున పాదయాత్ర చేస్తున్న రైతులు, ఆదివాసీలు తమతో పాటు జొన్న, బాజ్రాలతో చేసిన రొట్టెలను తెచ్చుకున్నారు. రెండవ రోజు నుంచి నిర్దేశించిన ప్రదేశాలలో చుట్టుపక్కల గ్రామస్తుల తోడ్పాడుతో వాలంటీర్లు ఆహారాన్ని తయారుచేసి అందించారు. పంచాయతీల ప్రాతిపదికగా ఆహారాన్ని పెద్ద పెద్ద పాత్రలలో తయారుచేసి ఎవరూ ఆకలితో ఉండకుండా ఏర్పాటుచేశారు. యాత్ర తెల్లవారుజామునే మొదలై కాసేపు టీ-బిస్కెట్ల కోసం ఆగి మళ్లీ నినాదాలు, షాటలతో కొనసాగేది. యాత్రా దారిలో నదులు, చెరువులు, కుంటలలో స్నానపానాలు సాగాయి. అంత పెద్ద సమూహానికి టాయిలెట్ల సదుపాయం అసంభవమవడం వలన బహిరంగ ప్రదేశాలే దిక్కయ్యాయి. మహాపాద యాత్రలకు ఎండ వలన దాహార్తికి

లాంగ్మార్చ్ను నిర్వహించడంలో మహిళలు ప్రముఖ పాత్ర వహించారు. కిసాన్ సభ కార్యకర్తలతో పాటు ఐదవ కార్యకర్తలు పాల్గొని ఈ యాత్రకు వంటచెరకు, బియ్యం, పప్పు, ఇతర సామగ్రిని సేకరించి, అందించి యాత్ర సజావుగా సాగేందుకు ఏర్పాట్లు చేస్తూ సహకరించారు. యాత్ర మొదటి రోజున పాదయాత్ర చేస్తున్న రైతులు, ఆదివాసీలు తమతో పాటు జొన్న, బాజ్రాలతో చేసిన రొట్టెలను తెచ్చుకున్నారు. రెండవ రోజు నుంచి నిర్దేశించిన ప్రదేశాలలో చుట్టుపక్కల గ్రామస్తుల తోడ్పాడుతో వాలంటీర్లు ఆహారాన్ని తయారుచేసి అందించారు. పంచాయతీల ప్రాతిపదికగా ఆహారాన్ని పెద్ద పెద్ద పాత్రలలో తయారుచేసి ఎవరూ ఆకలితో ఉండకుండా ఏర్పాటుచేశారు. యాత్ర తెల్లవారుజామునే మొదలై కాసేపు టీ-బిస్కెట్ల కోసం ఆగి మళ్లీ నినాదాలు, షాటలతో కొనసాగేది.

గురవకుండా మంచినీటి సదుపాయం టాంకర్ల ద్వారా కల్పించబడింది. వైద్యసాయం, అంబులెన్స్ సిద్ధపరచబడింది. యాత్ర మధ్యలో జబ్బుపడిన రైతులు చాలా మంది మందులు వేసుకుని మహాపాద యాత్రను కొనసాగించారు. పగలంతా 30 కి.మీ నడిచిన తర్వాత రాత్రి భోజనం ముగించి పాటలు నృత్యాల అనంతరం బహిరంగ ప్రదేశాలలో విశాలాకాశం కింద వారంతా నిద్రించేవారు. ముంబై మహానగర జనానికి, ట్రాఫిక్కు పదవ తరగతి బోర్డు పరీక్షలు రాస్తున్న వేలాది విద్యార్థులకు అంతరాయం కల్పించకూడదనే అద్భుత మానవతా దృక్పథంతో అఖిల భారత రైతు సభ తమ మహాపాదయాత్రను మార్చి 11న ఉదయం 6 గం. నుంచి మార్చి 12 ఉదయం 6 గంటల వరకూ రాత్రి పూట కూడా కొనసాగించి ముంబై చేరుకోవాలని నిర్ణయించింది. వీరి క్రమశిక్షణ, మానవతా నిర్ణయం ప్రజల మనసును గెలుచుకుని వారి అభినందనలను అందుకున్నది. తాము నిరక్షరాస్యులైనప్పటికీ, చదువు విలువ తెలిసిన వారమని, అందుకే ప్రజలకు, విద్యార్థులకు ఇబ్బంది కలుగకూడదని రాత్రంతా నడవడానికి సిద్ధపడ్డామని ఒక ఆదివాసీ మహిళ పేర్కొంది.

అఖిల భారత కిసాన్సభ ప్రధాన డిమాండ్లన్నింటినీ ముఖ్యంగా అటవీ హక్కుల చట్టం (ఎఫ్ఆర్ఏ) అమలు, నాసిక్, ఫాల్గర్, ధానే జిల్లాలలో నదుల అనుసంధానం వలన నష్టపోతున్న ఆదివాసీ ప్రజల సమస్యల పరిష్కారం, రైతు రుణాల మాఫీ, సరైన గిట్టుబాటు ధర కల్పించడం, దేవాలయ భూములు, బంజరు, పశుగ్రాస భూముల పంపిణీ, వృద్ధాప్య పింఛన్లు, పౌర సరఫరాల రేషన్ దుకాణాల విధానాన్ని క్రమబద్ధీకరించడం, చీడపీడలు, గులాబి పురుగు దాడితో పెద్ద ఎత్తున నష్టపోయిన విదర్భ, మార్తవాడ రైతులకు నష్టపరిహారం మరియు ఇతర ప్రధాన డిమాండ్లను నెరవేరుస్తామని ప్రభుత్వం గట్టి హామీలనిచ్చింది. మహారాష్ట్ర రైతు, ఆదివాసీల మహా పాదయాత్ర దేశంలో మరిన్ని పోరాట ఉద్యమాలకు స్ఫూర్తిగా నిలుస్తుంది. ఈ మహిళల ధైర్యాన్ని, త్యాగాన్ని రానున్న తరాలు నిరంతరం గుర్తుంచుకుంటారు. మండుబెండలో 200 కిలోమీటర్ల పొడుగునా కష్టాలకోర్చి దృఢ సంకల్పంతో ఈ మహాపాదయాత్రను కొనసాగించిన ఘనత పొందిన రైతులు, మహిళలు ఈ విజయ సాధనలో నిజమైన (హీరో) ధీరోదాత్తులుగా పోరాట చరిత్రలో నిలిచి ఉంటారు.

(అనువాదం - మల్లాది కామేశ్వరి)

ఇంత దారుణమైన పరిస్థితులుండేవని మీకు తెలుసా?

గుట్టల కొద్దీ ఎముకలు పోగుబడి దుర్గంధం వెదజల్లుతున్న శృశానవాటికలో, ప్రతి బుధవారం ఫాదర్ ఎంత వేగంగా మంత్రాలు చదువుతాడో అంతే వేగంగా 14 అడుగుల లోతైన గుంటలోకి దరిద్రుల శవాలను విసిరేసే వారనీ 4, 5, 7 సం.ల వయసుల్లోని పిల్లలు బొగ్గు, ఇనుప గనుల్లో 12 గంటల పాటు పని చేసి రాత్రి ఇంటికొచ్చే దారిలో రోడ్డు పక్కన నిద్రపోతే తల్లిదండ్రులు వెతికి మోసుకొచ్చేవారనీ, ఉదయం 5 గంటల నుంచి రాత్రి 9 గంటల వరకూ మిల్లులో పని చేసే తల్లులు తమ పసిపిల్లలు కదలకుండా పడి ఉండడానికి మత్తుమందులిచ్చే వారనీ, పేదల వసతి గృహంలో నిద్రపట్టని రోగులు తనకు నిద్రాభంగం కలిగిస్తారేమో అనే అనుమానంతో వాళ్ళను మంచానికేసి కట్టేసే నర్సులుండేవారనీ ఎవరైనా చెబితే కట్టుకథలని కొట్టిపారేస్తాం. కానీ ఆ చెప్పింది 24 ఏళ్ల వయసున్న యువకుడు ఫ్రెడరిక్ ఎంగెల్స్. "ది కండిషన్ ఆఫ్ ది వర్కింగ్ క్లాస్ ఇన్ ఇంగ్లండ్" అనే పుస్తకంలో...

తండ్రి ఓ పెట్టుబడిదారుడు కాబట్టి కొడుకుని తమ పరిశ్రమ శాఖలో పని చేయమని ఇంగ్లండు పంపిస్తే ఎంగెల్స్ ఆ పని మానేసి, తన వయసు వాళ్లంతా జల్సాలతో విలాసాలతో గడుపుతుంటే తను మాత్రం 21 నెలల పాటు గనులూ, పట్టుపరిశ్రమ, లోహపరిశ్రమ, మటిపాత్రల పరిశ్రమ, గాజుపరిశ్రమ, ఫ్యాషన్ పరిశ్రమలను పరిశీలించి తిరిగాడు. కార్మికవాదంలో ప్రజల బతుకులు చూసి, వారి ఇళ్లలో గడిపి, పత్రికలూ ప్రభుత్వ రిపోర్టుల ద్వారా సమాచారం సేకరించి ఈ పుస్తకం రాశాడు. చదువుతుంటే ఇంత అణచివేతల్ని ఆ కార్మికులెలా భరించారో అని

ఆశ్చర్యపోతాం. తక్కువ ఎత్తులో ఉన్న బొగ్గుగని సొరంగాల్లో కార్మికులు 11 నుంచి 12 గంటల పాటు మోచేతులు ఆనరాగా చేసుకుని బొగ్గు తవ్వేవారు. రకరకాల రోగాలతో నలభై, యాభై ఏళ్లకే పనికి రాకుండా పోయేవారు. స్త్రీలూ, పిల్లలూ తమ నడుములకు గొలుసులతో కట్టిన బొగ్గు తొట్లను పాక్కుంటూ ఆ సొరంగాల్లోంచి ఈడ్చుకొచ్చే వారు. లండన్ లో 50 వేల మంది తలదాచుకునే చోటులేక

పడకలు అద్దెకిచ్చే లాడ్జింగు కెళ్ళేవారు. అక్కడ రోగులూ, ముసలీ, ముతకా ఆదా, మగా అనే విచక్షణ లేకుండా వచ్చిన వారిని వచ్చినట్టే ఒక్కో పక్కమీద ఆరుగురి చొప్పున పడుకోమనే వారు. (జరిగే నీచత్వాన్ని మనం ఊహించ వచ్చు) పిల్లల పరిస్థితి మరి ఘోరం. ఫ్యాక్టరీల్లో పిల్లలతో 14 నుంచి 16 గంటలసేపు పని చేయించేవారు. సూపర్ వైజర్లు ఫ్యాక్టరీ బయట నిద్రిస్తున్న పిల్లలను తన్నులతో, గుద్దులతో ఫ్యాక్టరీలోకి తరిమే వారు. ఓ కుర్రాడు పారిపోతే ఉత్పత్తిదారుడు అతన్ని గుర్రం పై వెంటాడి పట్టుకుని దారిపొడుగునా కొరడాతో బాదుతూ తనగుర్రంతో సమానంగా పరుగెత్తించాడు.

ట్రెడ్ మిల్ శిక్ష : ఉత్తర ఇంగ్లండులో సంవత్సరం పాటు పనిచేయాలనే ఒప్పందం మీద కార్మికుల్ని నియమించుకునేవారు. పనిలేని రోజుల్లో వేతనం ఇవ్వరు. అలా అని ఆ ఖాళీ కాలంలో ఎక్కడైనా పనిలో చేరితే ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించినందుకు ఆ కార్మికుడికి ఆరు వారాల పాటు తొక్కుడు యంత్రం (ట్రెడ్ మిల్) శిక్ష విధించేవారు.

కార్మికవర్గ చరిత్ర అన్నప్పుడు ఇంగ్లండునే ఎందుకు తీసుకోవాలంటే 18వ శతాబ్దం చివర ఆవిరి యంత్రాలూ, నూలు యంత్రాలూ కనుక్కోవడంతో కార్మికవర్గం మొట్టమొదట ఆవిర్భవించింది ఇంగ్లండు భూభాగం పైనే కాబట్టి.

ఈ పుస్తకం "ఇంగ్లండులో కార్మికవర్గ చరిత్ర" అనే పేరుతో తెలుగులో రావడం మొదటిగా 2010లోనే జరిగింది. అనువాదం రావు కృష్ణారావు గారు. రంగనాయకమ్మగారు దీనికి ముందుమాట రాస్తూ "రావు కృష్ణారావుగారు అలవోకగా సులువుగా తెలుగు చెయ్యగలిగారు. ఇంత పెద్దపుస్తకం చెయ్యడానికి ఆయనకి 5 నెలలు కూడా వట్టలేదు. ఎంగెల్స్ మీద ప్రేమవల్లా కార్మికవర్గం మీద ప్రేమ వల్లా జరిగుంటుంది" అన్నారు. ఏనాడో జరిగిన చరిత్ర ఇప్పుడెందుకు ? అనుకోకూడదు. కార్మిక ప్రజలకు తమ పాత చరిత్రంతా తెలియాలి. కాబట్టి తప్పకుండా దీన్ని చదవాలి.

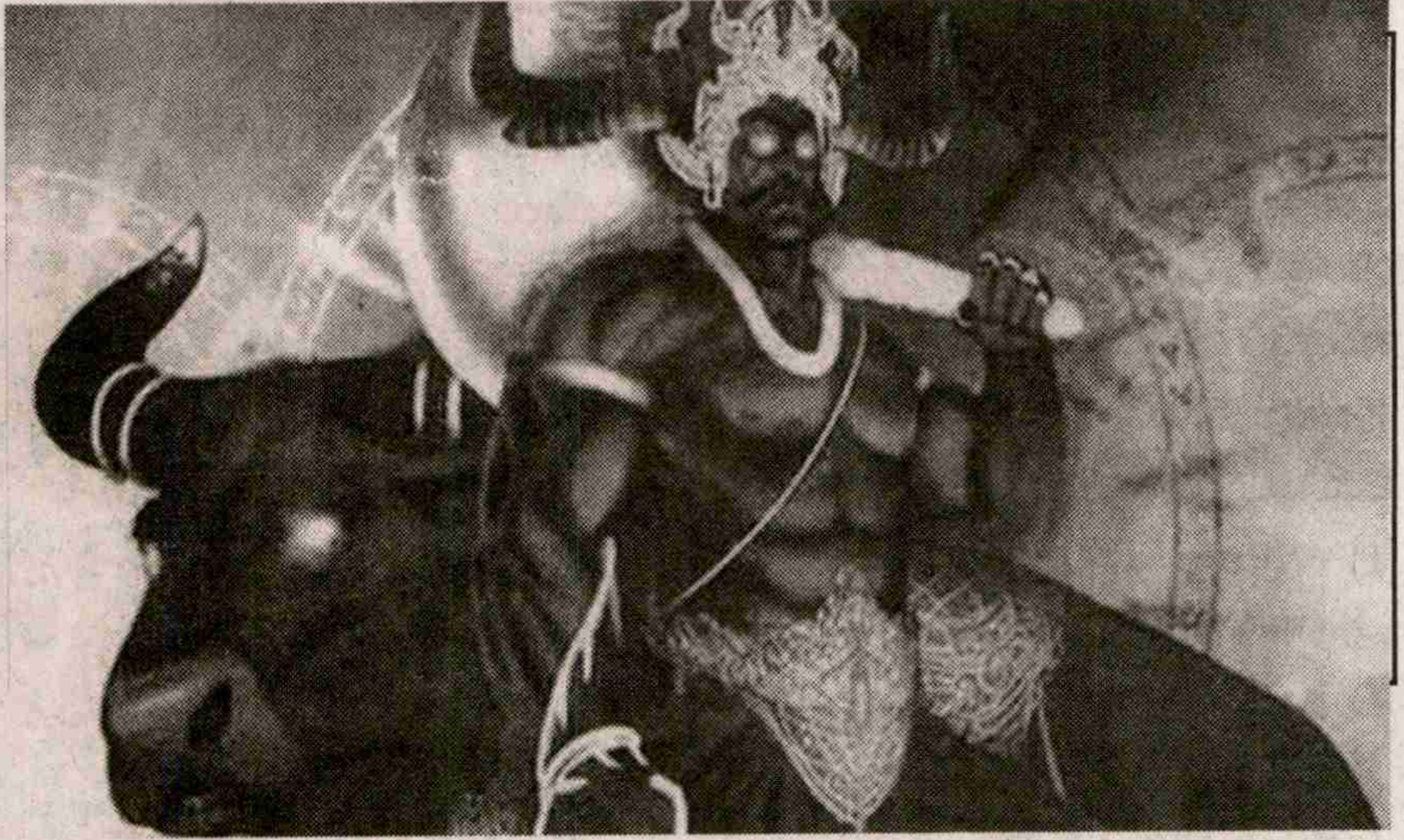

మేడమ్ ! నన్ను, నా పిల్లల్ని మీరే కాపాడాలి. లేకపోతే చంపేస్తాడు అంటూ వెక్కిరిస్తూ ఏడుస్తోంది నన్ను గాలేస్తేన పడిపోయేలా ఉన్న యువతి. నిలువునా ఒణికిపోతోంది. ఆమె పక్కన 12 ఏళ్ల బాలుడు. చుట్టూ ఆమె తోబుట్టువులు ఉన్నారు. ముందుగా ఆమెను అక్కున చేర్చుకుని ఆమె భయాన్ని కొద్దిగా పోగొట్టి విషయం ఏంటని అడిగారు ఐదవ పెద్దలు. ఆమె నోటి వెంట మాటలు రావడం లేదు. వెక్కిళ్లు మాత్రమే వస్తున్నాయి. ఒక వ్యక్తి ముందుకొచ్చి చెప్పాడు. ఈమె నా భార్య చెల్లెలు. నిన్న రాత్రే మా వద్దకు వచ్చింది. మాకు నిజాలన్నీ నిన్ననే చెప్పిందిని అన్నీ వివరంగా చెప్పాడు.

ఆమె పేరు విమల. ఆమెకు ఒక కూతురు, కొడుకు. భర్త పులి చంద్రశేఖరరెడ్డి. వారిది సూర్యలంక. ఆమె భర్త భర్త కాదు యముడు అనే విషయం ఆమె ఇన్నాళ్లూ మాకు చెప్పలేదు. మా అత్తగారికి ఇద్దరు మగపిల్లలు. ముగ్గురు ఆడపిల్లలు. నా భార్య రెండవ కుమార్తె. విమల మూడవది. మా మామగారు చనిపోయారు. మా అత్తగారు మా దగ్గరే ఉంటారు. విమల రెండు కాన్పులు మా ఇంటి వద్దే జరిగాయి. రెండో కాన్పు తరువాత విమల భర్త విమలని నెలలోపే పంపమని అడిగి తోడుగా అత్తగారిని పంపమని అడిగాడు. దానికి నా బావమరిది కూడా అంగీకరించి పంపారు. ఆమె ఆరు నెలలు వారి దగ్గర ఉంది. ఆమె తరువాత అనారోగ్యం పాలైతే ఆమెను తీసుకొచ్చి గుంటూరు ఆస్పత్రిలో చేర్చి నా బావమరిదికి కబురు చేసి అతడు వచ్చే వరకూ కూడా ఆగకుండా తన భార్యను తీసుకుని వెళ్లిపోయాడు. మా అత్తమామలు ఈమెకు కట్నకానుకలిచ్చి ఘనంగా వివాహం చేశారు. కాన్పు సమయంలో మా ఇంట్లో ఉన్న ఫర్నిచర్ చూసి మాకు అలాంటివే కావాలని అడిగాడు. నాన్నగారు పోయారు. అంత

అమ్మో....! మొగుడే యముడు

డబ్బు ఇప్పుడు పెట్టలేరని అంటే ఫర్నిచర్ తెచ్చాకే ఇంటికి రా అని వెళ్లిపోయాడు. గత్యంతరం లేక వారడిగిన వస్తువులన్నీ ఇచ్చి పంపారు. ఈమె అత్తింటి విషయాలేవీ మాకు తెలియనివ్వలేదు తల్లి బాధపడుతుందని. ఇప్పుడిప్పుడే తెలిశాయి. ఈమె మరిదొక దొంగ. అన్నగారి ద్వారా ఆమె సొమ్మంతా దోచుకున్నాడు. అత్తగారే వీరి పోషణ బాధ్యత చూసుకునేదిట.

కొంతసేపటికి విమల తేరుకుని తనే చెప్పడం ప్రారంభించింది. తన భర్త రోజూ రాత్రి పొలం కాపలాకి వెళుతూ తనకు తోడుగా ఒక ఆడమనిషిని కావలా పెట్టేవాడని చెప్పింది. ఒక రోజు ఆమె ద్వారా నిజం తెలిసింది. మరునాడు భర్తను, మరిదిని, అత్తను అడిగాను. ఈ విషయాన్ని వారంతా తేలిగ్గా తీసుకున్నారు. నేను నా భర్తను నిలదీస్తే చావగొట్టి పిల్లల్ని తీసుకుని పుట్టింటికి వెళ్లిపోమ్మన్నాడు. ఆ నిజం ఏంటంటే నా మరిది ప్రేమ వివాహం చేసుకున్నాడు. ఆమె చెల్లెలు సహజతో నా భర్త అక్రమ సంబంధం నెరుపుతున్నాడని తెలిసింది. ఇంకొక దారుణమైన నిజం ఏంటంటే నా సొమ్మంతా దొంగిలించి అన్నదమ్ములిద్దరూ ఆమెకిచ్చారని. ఈ

విషయం తెలిసి నేను పోలీస్ కంప్లెయింట్ ఇచ్చాను. అందుకుని నన్ను నా భర్త చితగొట్టాడు. ఆ కొట్టడం నాలుగు గోడల మధ్యా కాదు. నడిరోడ్డు మీద జుట్టు పట్టుకుని కొడుతుంటే ఆ ఊరి వారెవరూ అడ్డుకోలేదు. అంతకు ముందే మా పుట్టింటి వారు ఆస్తిలో నా వాటా కింద నాకు ఐదు లక్షలు పంపారు. ఆ డబ్బే కాకుండా మా అక్కకు వచ్చిన ఐదు లక్షలూ ఎక్కువ వడ్డీ ఇస్తానంటూ వ్యాపారం కోసం అరువదిగి తీసుకున్నాడు. మొత్తం పది లక్షలు ఆమె ఒళ్లో పోశాడు. నేను పిల్లల స్కూలు ఫీజులు కట్టకపోతే నా దగ్గరున్న కొద్దిపాటి బంగారం అమ్మి ఫీజు కట్టాను. గ్రామీణ ఉపాధి హామీ పథకంలో నేను ఫీల్డ్ అసిస్టెంట్ గా చేస్తుంటే ఆ జీతమంతా లాక్కున్నాడు. ద్వైతా గ్రూపు ద్వారా రూ. 80వేలు రుణం తీసుకుంటే అదీ లాక్కున్నాడు. నా చేతిలో అద్భుతమైన కళ ఉంది. రెడీమేడ్ గా బట్టలు కుట్టి శ్రమ పడిన డబ్బు కూడా నన్ను కొట్టి లాక్కున్నాడు. ఈ డబ్బుంతా తీసుకుని సహజ వేరేవాడిని వివాహం వెళ్లిపోయింది. పీడా వదిలింది అనుకుంది విమల.

అలా జరిగితే ఈ కథ ఐదవకి ఎందుకొస్తుంది. ఆమె వెళ్లిపోయిందని ఈ అమర

ప్రేమికుడు తాగి బురదలో దొర్లి ఏడ్చి ఆమె లేకపోతే బతకలేనని గోల చేశాడు. విమలను బెల్టుతో కొట్టి ఆమెను నువ్వే పంపించేశావని ఇంట్లోంచి గెంటేశాడు. ఊరి వారెవ్వరూ అసలు కలుగజేసుకోలేదు. పులి గారంటే అంత భయం. ఆమెకు అసలు అప్పటి వరకూ ఇంట్లోని వారు తప్ప చుట్టు పక్కల వారు కూడా తెలీదు. ఇంచుమించుగా నాది గృహ నిర్బంధ జీవితమే.

ఒకనాడు ఈ ప్రేమికుడు నాకు గుండె నొప్పిగా ఉంది అప్పులెక్కువ య్యాయ్ పిల్లలు మనం చచ్చిపోదామని సముద్రపు ఒడ్డుకు తీసుకొచ్చాడు. ఈ విషయం తెలుసుకొని అతని తమ్ముడొచ్చి అందర్నీ ఇంటికి తీసుకొచ్చేశాడు. ఈ ప్రేమికుడు సహజను బెదిరించి ఫోన్లు చేసి తనకు దగ్గరగా ఉండాలని అడిగాడు. ఆమె భర్త అందుకు అంగీకరించలేదు. ఆ బాధతో భార్యాబిడ్డల్ని చంపి తాను కూడా చావాలని అనుకుంటున్నాడని తెలిసింది. నేను విసిగిపోయి

తిరగబడ్డాను. నన్నే ప్రశ్నిస్తావా..? నువ్వంటే నాకు అసహ్యం. నీతో కాపురం చెయ్యను. నువ్వొద్దు అని మా అన్నయ్యకు ఫోన్ చేసి నన్ను తీసుకుపోమ్మన్నాడు. మా అన్న వచ్చి తీసుకెళ్తానంటే మా అత్తగారు నేను సర్దుబాటు చేస్తాను. ఈ గొడవ కొన్ని రోజులు వదిలెయ్యి అంటే అందుకు అంగీకరించి అన్నయ్య వెళ్లిపోయాడు. ఆ తరువాత నుంచి నాకు తిండి లేదు. నా పిల్లలకి నాకు రక్షణ లేదు. ఎప్పుడు చంపేస్తాడో తెలీదు. ఇదీ నా పరిస్థితి. భయంతో నా పక్కనున్న బాబుని తీసుకుని అర్ధరాత్రి వేళ అన్నయ్య దగ్గరకు వచ్చాను. పాప వాళ్ల నానమ్మ దగ్గరుంది. దాన్ని తీసుకురాలేక పోయాను. అమ్మా.. నాకు డబ్బు వద్దు. నా పాపను నాకు ఇప్పించండి. నా బతుకు నే బతగ్గలను. ఆ నరకకూపంలోకి నేను వెళ్లేను అంది. రెండు వారాలపాటు ముందు ఆమెకు తిండి పెట్టి మంచి మందులు ఇప్పించి అప్పుడు రమ్మని చెప్పారు ఐదా పెద్దలు.

ఈలోపు సదరు భర్తకు నోటీసు పంపారు ఐదా పెద్దలు. రాలేదు. రెండు వారాల తరువాత విమలొచ్చింది. ఆమెను చూసి ఐదా పెద్దలు చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. ఎంతో ధైర్యంగా మాట్లాడింది. ఆమెను, ఆమె అన్నను ఐదా కార్యకర్తలను తోడిచ్చి వారి ఊరు పంపి వారి ఊరి పెద్దలతో మాట్లాడించి పాపను పంపే ఏర్పాటు చేశారు. పులి గారిని ఎదిరించడానికి ఐదా కార్యకర్తలు చాలా కష్టపడ్డారు. చివరికి పాప ఆమెకు దక్కింది. ఆమె చాలా సంతోషించింది. పిల్లలకు విమలకు తెలియకుండా ఆస్తిపాస్తలు అమ్మరాదని వారిని హెచ్చరించారు. విమల చిన్న ఉద్యోగం చూసుకుంది. పిల్లల్ని చూసుకుంటోంది. తిరుగులేని ఆత్మస్థైర్యంతో నిలదొక్కుకుంది. అప్పుడప్పుడు ఐదా పెద్దలకు కనిపిస్తోంది. పిల్లల్ని, విమలని ఏమీ చేయడానికి వీల్లేదని వారికేమైనా జరిగితే పోలీసు కేసవుతుందని హెచ్చరిస్తే పులిగారు నిదానించారు.

కుదిరితే పరుగెత్తు

కుదిరితే పరుగెత్తు.. ,
లేకపోతే నడువు...
అదీ చేతకాకపోతే...
పాకుతూ పో.... ,
అంతేకానీ ఒకే చోట అలా కదలకుండా ఉండిపోకు...
ఉద్యోగం రాలేదని,
వ్యాపారం దెబ్బతినిందని,
స్నేహితుడొకడు మోసం చేశాడని,
ప్రేమించినవాళ్ళు వదిలి వెళ్లి పోయారని...
అలాగే ఉండిపోతే ఎలా?
దేహానికి తప్ప,
దాహానికి పనికిరాని ఆ సముద్రపు కెరటాలే
ఎగిసి ఎగిసి పడుతుంటే...
తలుచుకుంటే...
నీ తలరాత ఇంతే అన్నవాళ్ళు కూడా...
నీ ముందు తలదించుకునేలా చేయగల సత్తా నీది,
అలాంటిది ఇప్పుడొచ్చిన ఆ కాస్త కష్టానికే తలొంచేస్తే ఎలా?
సృష్టిలో చలనం ఉన్నది ఏదీ ఆగిపోకూడదు...,
పారే నది...

వీచే గాలి...,
ఊగే చెట్టు...,
ఉదయించే సూర్యుడు...,
అనుకున్నది సాధించాలని నీలో కనికసిగా ప్రవహిస్తుందే ఆ
నెత్తురుతో సహా...,
ఏదీ ఏది ఆగిపోడానికి వీల్లేదు...,
లే... బయలుదేరు...
నిన్ను కదలనివ్వకుండా చేసిన ఆ మానసిక భాదల సంకెళ్ళను
తెంచేసుకో... ,
పడ్డ చోటు నుండే పరుగు మొదలుపెట్టు...
నువ్వు పడుకునే పరుపు...
నిన్ను చీదరించుకోకముందే బద్దకాన్ని వదిలేయ్... ,
నీ అద్దం...,
నిన్ను ప్రశ్నించకముందే సమాదానం వెతుక్కో... ,
నీ నీడ నిన్ను వదిలేయకముందే వెలుగులోకి వచ్చేయ్...,
మళ్ళీ చెప్తున్నా...
కన్నీళ్ళు కారిస్తే కాదు...,
చెమట చుక్కని చిందిస్తేనే చరిత్రను రాయగలవని తెలుసుకో..
చదివితే ఇవి పదాలు మాత్రమే,
ఆచరిస్తే...
అవి అస్త్రాలు

లా ఎస్క్లవా బ్లాంకా (తెల్ల బానిస)

క్రీ.శ.1840 ప్రాంతంలో దక్షిణ అమెరికాలోని కొలంబియా దేశంలో రేంతామార్తా టౌన్లో జరిగిన బానిసల తిరుగుబాటు ఉద్యమాన్ని, లా ఎస్క్లవా బ్లాంకా (తెల్ల బానిస) స్పానిష్ భాషలో తీసిన టెలీసీరియల్లో చక్కగా చూపించారు. భూస్వామి నికోలాస్ తన బానిసల్లో పొడసూపుతున్న తిరుగుబాటు ధోరణులను ఒక కంట కనిపెట్టి ఉండమని ఎంతో కాలంగా తన తల్లి వ్యక్తిగత బానిస అయిన హిలారియోను ఆజ్ఞాపిస్తాడు గాని, ఆమె సహకరించపోవడంతో శిక్షిస్తాడు. ఈ దృశ్యాలను సంగ్రహంగా రాశాను. చదవండి.

నికోలాస్ తాలూకు బానిసలందరూ వరసలో నిలబడి ఉంటారు. అతను వాళ్లల్లోంచి ఒక్కొక్కరినీ ఎంపిక చేసి విడిగా నిలుచోమంటాడు. బానిస స్త్రీలు పెద్దగా ఏడుస్తూ తమ భర్తలను, పిల్లలను వేరు చేయవద్దని కాళ్లావేళ్లాపడతారు.

“హిలేరియా ఇట్లా వచ్చి నిలుచో” నికోలాస్.

హిలేరియా నిశ్చేష్టురాలవుతుంది.

“ఆమె నా బానిస” అదేలా కుమారుడి మాటను అడ్డుకుంటూ అంటుంది.

“ఏం చేస్తామమ్మా! వ్యాపారం, ఖర్చులు” నికోలాస్ తల్లితో అనునయంగా అంటాడు “అమ్మా, నీకు నచ్చిన వేరొక బానిసను తీసుకో” తల్లితో అంటాడు మళ్ళీ.

“నిన్నమ్మకుండా నన్నమ్మితే బాగుండేది” ఒక బానిస భర్తతో అంటోంది నడుస్తూనే

“అయ్యా మమ్మల్నిద్దర్నీ ఒకే యజమానికి అమ్మండి” ఒక బానిస

యువకుడు నికోలాస్ కాళ్ల మీద పడి వేడుకుంటున్నాడు.

అదేలా మౌనంగా తన గదిలో కూర్చోని ఉంది.

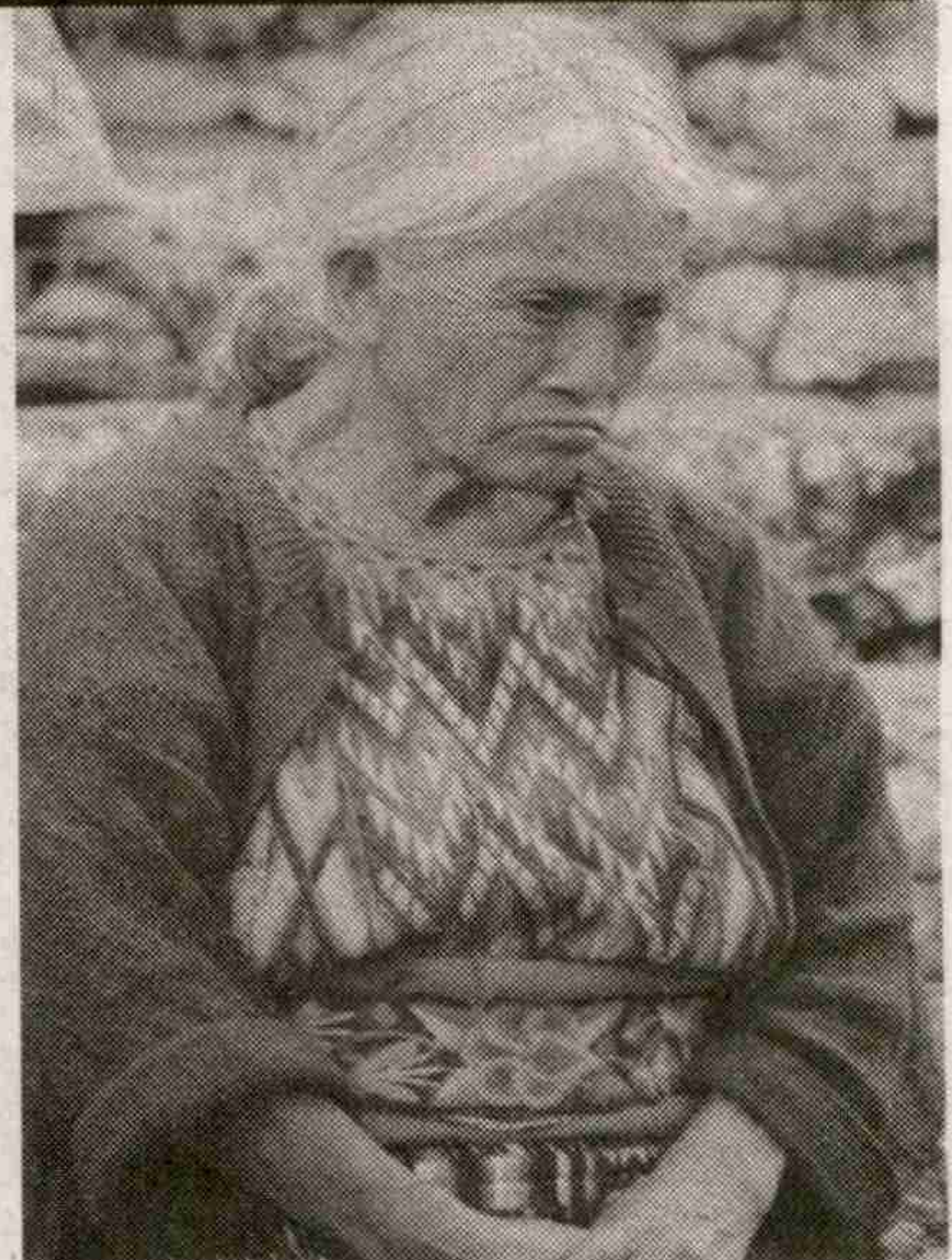
“నీ దగ్గర సెలవు తీసుకోవడానికి నీ బానిస హిలారియా గది బయట వేచి ఉంది.” విక్టోరియా గదిలోకి వచ్చి చెప్తుంది.

“ఇది సమయం కాదు” అదేలా సమాధానం.

“ఆమెను కలిస్తే నిన్ను నీవు కించపరచుకొంటున్నట్లు కాదు”, ఎప్పట్నుంచో నీకు సేవ చేస్తున్న ఆమెకు కనీసం వీడ్కోలు పలకవచ్చు కదా !” విక్టోరియా అనునయంగా అంటుంది. అదేలా కన్నులు చెమ్మగిల్లుతుంటే తలదించుకుంటుంది. హిలారియో యజమానురాలి గది వద్ద నుంచి వంటశాలకు వెళ్తుంది.

“మిమ్మల్నందర్నీ ఒక సహాయం చేయమని అడుగుతున్నా. నా పిల్లల వద్ద నుంచి జాబేద్దైనా వస్తే, దాన్ని యజమానురాలికివ్వండి. ఆమె నాకు చేరేట్లు చేస్తుంది. నన్నెక్కడకు పంపుతున్నారో కాస్త ఆచూకీ తెలుసుకోండి!” రుద్ధకంఠంతో హిలారియో అక్కడ పనిచేస్తున్న సహబానిసలతో అంటుంది.

“నిన్ను నీ పిల్లలున్న చోటికే పంపుతాడట యజమాని” సెర్వో అనే బానిస ఓదార్పుగా అంటాడు. ఇంతలో అదేలా అక్కడికి వస్తుంది. అక్కడ పనిచేసేవాళ్లందరూ వెలుపలికి వెళ్తారు. ఖాళీ గదిలో అదేలా, ఆమె బానిస హిలారియో మాత్రమే ఉంటారు.

“నువ్వేం చేశావో, నా కొడుకేందుక మ్ముతున్నాడో తెలీదు. ఇదేదో నీ తెలివితక్కువే అయి ఉంటుంది. గ్రహించావా ?” అదేలా అంటుంది. పాపం! ఆమెకు తన కుమారుడు అదేలాను ఎందుకు అమ్ముతున్నాడో నిజంగానే తెలియదు.

“ నీ వస్తూవులన్నీ, జాగ్రత్తగా తీసుకొనిపో, ఏదీ మరిచిపోవద్దు”. తాయెత్తుల్లాంటివేవైనా ఉంటే తీసుకుపో, నీకు మేలు చేస్తాయి. పనికిమాలిన విషయాలు ఆలోచిస్తూ అన్నం తినడం కూడా మరిచిపోతుంటావు. ఆహారం తీసుకోవడం మరిచిపోకు. బైబిల్ చదువు, దేవుణ్ణి నమ్ము, ఇంతే నేను చెప్పగలిగేది.” అదేలా ఈ మాటలంటూ ముఖం తిప్పుకుంటుంది.

“అమ్మా ! క్షమించు ” హిలేరియా.

“ఆ” అదేలా.

“అమ్మా ఇన్ని రోజులు సేవించుకున్నా. అయినా నిన్నడగడానికి ధైర్యం చాలడం లేదు ”. హిలేరియా తలవంచుకునే

అంటుంది.

“ఏదో చెప్పు” అదేలా.

“నీ హృదయంలో నాక్కూడా చోటుంటుందా!” హిలేరియా.

“ఎక్కువ ఆలోచించొద్దు. నీవొక సాధారణ బానిసవు. నీ పని ఎవరైనా చేస్తారు. నీ కన్నా వయసులో ఉన్నది. నీ స్థానంలో

వస్తుంది.” అదేలా బాధను అణచుకుని అన్న మాటను హిలేరియాకు తెలుసు.

అదేలా ముఖం చేతుల్లో దాచుకుని వెళ్తూ, వెనక్కి హిలేరియా వైపు తిరిగి “నీకేమైనా కావాలా, అడుగు” అంటుంది.

అదేలా గదిలోకి వచ్చి నికొలాస్ ఆమెను పలకరిస్తాడు. హిలేరియాను గనులకు పంపమని ఆమె కుమారుణ్ణి అర్థిస్తుంది. అక్కడి కష్టమైన పనులు ఆమె చెయ్యలేదని నికొలాస్ అంటాడు.

“నీ తల్లైనా అంతేగా?” అదేలా.

“నిన్ను బానిసలతో పోల్చుకో వద్దమ్మా! నీ ఇష్టం ప్రకారంమే ఆమెను గనుల వద్దకే పంపుతా” అతనామెనో దారుస్తూ అంటాడు.

అదేలా మేడ మీద నిలబడి చూస్తూ వుంటుంది. బానిసలను బండిలో ఎక్కిస్తుంటారు. విడిపోతున్న తమ వాళ్ల కోసం మిగతా బానిసలు ఏడుస్తుంటారు. హిలారియో మేడ మీద నిలబడి ఉన్న యజమానురాలి వైపు చూస్తుంది. అదేలా తలదించుకుని, ఎవరూ గమనించకుండా కళ్లు తుడుచుకుంటుంది.

సముద్ర తీరం. బానిసలతో నికొలాస్. అతని పనిమనిషి హులియన్ ఉంటారు. “చివరి అవకాశం. అక్కడ బానిసల సమావేశంలో ఏం జరిగిందో చెప్పు” నికొలాస్ హిలేరియాను పక్కకు తీసుకుని పోయి ప్రశ్నిస్తాడు. “నాకేమీ తెలియదు మాస్టర్” ఆమె.

“ఆ తెలివితక్కువ నిగ్గర్లు నీ ప్రాణం కన్నా బిడ్డల కన్నా ఎక్కువా?” నికొలాస్ గద్దించి అడుగుతాడు.

“మేమందరం నిగ్గర్లమే సార్! మీరు వేటాడే నిగ్గర్ల వంటివాళ్లమే, ముందే చెప్పాను గదా నాకేమీ తెలియదని.” హిలేరియో తల ఎత్తుకుని అతని కళ్లలోకి చూస్తూ అంటుంది. హిలారియోకు మంచినీళ్లు కూడా ఇవ్వద్దని అతను హులియన్ కు ఆర్డరు వేస్తాడు.

ఇంతలో బానిస వ్యాపారులు అక్కడకు వచ్చి హిలారియోను తప్ప మిగతా బానిసలను కొంటారు. హిలేరియో వృద్ధురాలు కనుక అక్కడ లేదంటారు. “ఆమె ఇంటి పనులు చేసే దాసి, కాయాకష్టం చేస్తుంది” నచ్చజెప్పబోతాడు హులియన్. తనను కూడా గనులకు పంపమని హిలారియో ప్రాధేయపడుతుంది.

నికొలాస్, హులియన్ గుర్రాల మీద, వెనుక హిలారియో కాలి నడకన వెళు తుంటారు. ఆమె శోష వచ్చి పడిపోతుంది.

“బేరం పోగొట్టుకోకూడదు, లేవదీసి నడిపించు” నికొలాస్ ఆజ్ఞాపిస్తాడు. హులియన్ ఆమెకు మంచినీళ్లిస్తాడు. “నాకు జీవించాలనే కోరిక లేదు” ఆమె నడుస్తూ అంటుంది. ఆమె మళ్లీ కూలబడిపోతుంది. హులియన్ లేపడానికి ప్రయత్నిస్తాడు. ఆమె నిర్జీవంగా పడి ఉంటుంది. హులియన్ బాట పక్కనే ఆమెను పూడ్చి పెట్టి, “ఆమె చేసిన తప్పేమిటి? ఇట్లా చావడానికి మనసెట్లా వచ్చింది” యజమానిని నిలదీస్తాడు.

“నాతో ఆటలాడొద్దు, ఏమనుకుంటున్నావ్” నికొలాస్ గద్దిస్తాడు.

నికొలాస్, హష్టలియన్ ఈడెన్ కు తిరిగి వస్తారు. బానిసలందరూ హులియన్ చుట్టూ చేరి తమ వాళ్లను ఎక్కడ అమ్మారని వాకబు చేస్తారు. హిలేరియాను ఎక్కడికి పంపించారని కందేలా అనే బానిస యువతి

అడుగుతుంది. అతను జవాబు చెప్పడు.

“ఈ వేళకు హిలేరియా తన పిల్లలతో మాట్లాడుతూ సంతోషంగా వుండి ఉంటుంది” నికొలాస్ తల్లితో అంటాడు

“తల్లికి అంతకన్నా ఏం కావాలి? ధ్యాంక్యూ సన్!” - అదేలా

ఇప్పుడు అదేలాకు మిలగ్రెస్ అనే యువతి వ్యక్తిగత బానిస. హులియన్ తన ప్రియురాలు మిలగ్రెస్ కు జరిగిందంతా చెప్పేస్తాడు. “ఆమె ఆవలి, దప్పిళ్లతో కొడుకుల్ని కలుసుకోకుండానే నిరాశతో గుండె పగిలి చచ్చిపోయింది” మిలగ్రెస్ యజమానురాలికి స్నానం చేయిస్తూ హిలారియో మరణవార్తను చెప్పేసింది. అదేలా ముందు ఈ వార్తను నమ్మడు, తర్వాత చేష్టలుడిగి మ్రాన్పడిపోతుంది. హిలారియో మరణవార్త విన్నప్పుడు, మనుమరాలు జబ్బు పడినప్పుడు, కొడుకు గాయపడి చావుబతుకుల్లో ఉన్నప్పుడు మాత్రమే అదేలా మానవ సహజంగా స్పందిస్తుంది. అదేలా చట్రిది గుండెలో ఈ సంఘటన ఒక నీటి చెలమ. “ఆమెను మధ్యపెట్టి మోసం చేశావ్!” అదేలా కొడుకును నిలదీస్తుంది.

“ఎందుకూ కొరగాని మనిషి, దారిలోనే చచ్చింది” నికొలాస్ ఏం జరగనట్లు అంటాడు. అదేలా దుఃఖిస్తుంది.

“మనుషుల మీద మమకారం పెంచుకోకూడదమ్మా” నికొలాస్ తల్లిని ఓదారుస్తూ అంటాడు.

లా ఎస్ క్లవా బ్లాంకా ఇటువంటి దృశ్యాలు తరచూ వస్తాయి. ఒక వైపు బానిసల బాధలను మరొకవైపు బానిసలు, యజమానులు అనే తేడా లేకుండా స్త్రీల బాధలు, అణిచివేతను ఈ టెలీ సీరియల్ చక్కగా రికార్డు చేసింది. లా ఎస్ క్లవా బ్లాంకా స్పానిష్ టెలీ సీరియల్ యూట్యూబ్ లో అందుబాటులో ఉంది.

రంగస్థలం

కథలో గ్లామర్ లేదు. స్టేజ్ అంతకన్నా లేదు. విదేశాల్లో డ్యూయెట్ల షూటింగ్ అసలే లేదు. ఏమున్నాయో రంగస్థలంలో అంటే మూడు దశాబ్దాల వెనుకటి పాత్రలు, కథ, జీవితాలు, ఆనాటి మునసబులు, సర్పంచుల కిరాతకత్వాలు అంతే. కాని మూడు గంటల నిడివి కూడా తెలీకుండా మంత్రముగ్ధులైనట్లు ప్రేక్షకులు చిత్రాన్ని చూశారు. కారణమేంటంటే ప్రజల జీవితాల్లోని వ్యథలే అంతా. పాలకుల దౌర్జన్యాల మధ్య నలిగి నాశనమైన జీవితాలే అవన్నీ.

కథానాయకుడికి వినికిడి లోపం. కాని తెలివికేం లోటు లేదు. ఒక బండరాయి లాంటి వాడు. ప్రేమంటే అస్సలు తెలీదు. కానీ అన్న చావుతో మొత్తం మనిషే మారిపోయి పాలకుల పై తన కసి, పగ తీర్చుకున్న విధానం చాలా బాగుంది. అలాగే కథానాయికది డీ-గ్లామర్ రోల్. అసలే మాత్రం మేకప్ లేదు. చదివిన ఆరో తరగతికే చాలా చదివేశాననుకునే పాత్ర. పల్లెటూరి అమాయకత్వం కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తుంది. పొలాలు, కలుపులు, ఊడ్పులు, నీరు పెట్టడాలు ఇవేవీ ఈ తరం పిల్లలకు తెలీదు. అవన్నీ ఈ చిత్రం వల్ల కొంత తెలుసుకునే అవకాశముంది. పల్లెప్రజల జీవితాలు వారి రుచులు, వంటలు, ముఖ్యంగా గోదావరి జిల్లా యాస, మాటలు బాగా పండాాయి. ముఖ్యంగా పల్లె పదాల్లో, పాటల్లో, చంద్రబోస్ సాహిత్యం, సుకుమార్ దర్శకత్వం కలిసి రంగస్థలాన్ని రణస్థలంగా మార్చాయ్. సెట్టింగ్స్ చూస్తే అది నిజంగా ఊరా..! లేక సెట్టింగ్..! అని తెలీనంత కళాత్మకంగా ఉంది.

1980 దశకం నాటి కథ.. ప్రజల అమాయకత్వాన్ని ఆసరా చేసుకుని వాళ్ల పొలాల మీద అప్పులిచ్చి ఆ అప్పు తీరినా కూడా వాళ్లకు తెలీనివ్వకుండా జీవితాంతం

వారి పంట లాక్కుని అదేమని అడిగితే చంపేయడం. రాజకీయాల్లో ఎవరు దొరో..? ఎవరు దొంగో..? ఎవరూ చెప్పలేరు. కానీ జీవితంలో కూడా నటన ఉపయోగించి తన అన్నను చంపిన వాడు యాక్సిడెంట్లో గాయపడి కోమాలోకి వెళితే ఇంక బతకడని డాక్టర్లు చెబుతారు. కుటుంబసభ్యులతో సహా అందరూ అతన్ని వదిలేస్తే ఆ జీవచ్ఛవాన్ని కథానాయకుడు రెండేళ్లు కంటికి రెప్పలా చూసుకుని బతికించి, మనిషిని చేసి, తాను ఎందుకు చంపుతున్నాడో కూడా తెలిపి, అప్పుడు చంపడమనేది ప్రేక్షకుల ఊహకందనిది. ఇదే కథకు చక్కని, చిక్కని హైలెట్. టూకీగా కథ ఇంతే. రంగమ్మ పాత్ర అచ్చంగా పల్లెటూరు పాత్ర. భర్త ఊరోళ్లకి సాయపడుతున్నాడని తెలుసుకుని ఒక రాత్రి అతన్ని చంపేస్తారు. కాని ఆ విషయం ఎవరికీ తెలీనివ్వకుండా, విదేశాల్లో ఉంటున్నాడంటూ అందర్నీ నమ్మించి తన దుఃఖాన్ని లోలోపల దిగమింగుకుని, ఊరిలోని తిరుగుబోతుల బారిన పడకుండా తన శీలాన్ని కాపాడుకున్న విధానం విమర్శకుల ప్రశంసలందుకుంది. ప్రేమించిన వాడు ఆవేశంలో కొడితే అర్థం చేసుకున్న కథానాయిక పాత్ర ద్వారా ప్రేమికులు దంపతులై వది కాలాలు సుఖంగా ఉండాలంటే ఇద్దరి మధ్యా అన్యోన్యతా, అనురాగం, భర్త లేదా భార్య ఆవేశకావేశాలు అర్థం చేసుకుని మసలుకోవాలని తెలియ జేసింది ఈ చిత్రం నేటి తరానికి. డైరెక్టర్లు చెప్పినట్టు వింటూ ఎప్పుడూ చిన్న దుస్తులేసుకుని అందాలు ఆరబోయడమే కాదు అవకాశమొస్తే తమ ప్రతిభను నిరూపించుకుంటారని ఈ చిత్రంలోని స్త్రీ పాత్రల ద్వారా నిరూపితమైంది. అప్పట్లో కార్లు చాలా తక్కువ. మధ్యతరగతి వారికి సైకిల్ గొప్ప వాహనం. ఏదైనా కబురందించాలంటే సైకిల్ తప్ప మరో గత్యంతరం లేదా రోజుల్లో. సాంకేతికత ఎక్కువగా అభివృద్ధి చెందని రోజుల్లో పరిగెట్టుకుంటూ వెళ్లి

కబురందించడమే వాళ్లకు తెలిసిన విధానం అనేది ఈ చిత్రం తెలిపింది. పాపికొండల అందాలు, గంభీర గోదావరి ప్రవాహం ఈనాటి యువతకు ఏమీ తెలీవు. పాపికొండలకు కార్లల్లో వెళుతున్నారు. అలాంటి వారికి ఈ చిత్రం చూస్తే పాపికొండలకు బోట్లో వెళ్లాలనిపిస్తుంది. అప్పట్లో రేడియో కార్యక్రమాలకు ముందర వినిపించే సిగ్నల్ బ్యూస్ తో ఉదయం 6 గంటలయ్యిందని తెలియజేసేది ఆకాశవాణి. నేడు రేడియో అన్న మాటే పిల్లలకు తెలీదు. మానవ సంబంధాలకు పెద్దపీట వేసి కుళ్లు రాజకీయాలను ఎండగట్టారు. జనమంతా ఏకమైతే పాలకులు తోకముడిచి పారిపోతారని జగవతిబాబు పాత్ర ద్వారా నిరూపించారు. కులరక్కసి కోరలకు బలైన పాత్రల ద్వారా కులాలకు, మతాలకతీతంగా బతకండనే సందేశం ఉంది. కూతురు ప్రేమను కూడా రాజకీయాలకు వాడుకునే అత్యంత కిరాతకత్వమూ ఉంది. నేటి కాలమాన పరిస్థితుల్లో ఈ ఆలోచన జనంలోకి తీసుకురావడం ఎంతైనా అవసరం ఉంది. మూడు పాటలు ఆరు ఫైట్లు చిత్రం ఉండి తీరాలనే సిద్ధాంతమున్న ఈ రోజుల్లో ఇది ఒక సజీవ చిత్రంగా కళ్ల ముందు నిలిపారు.

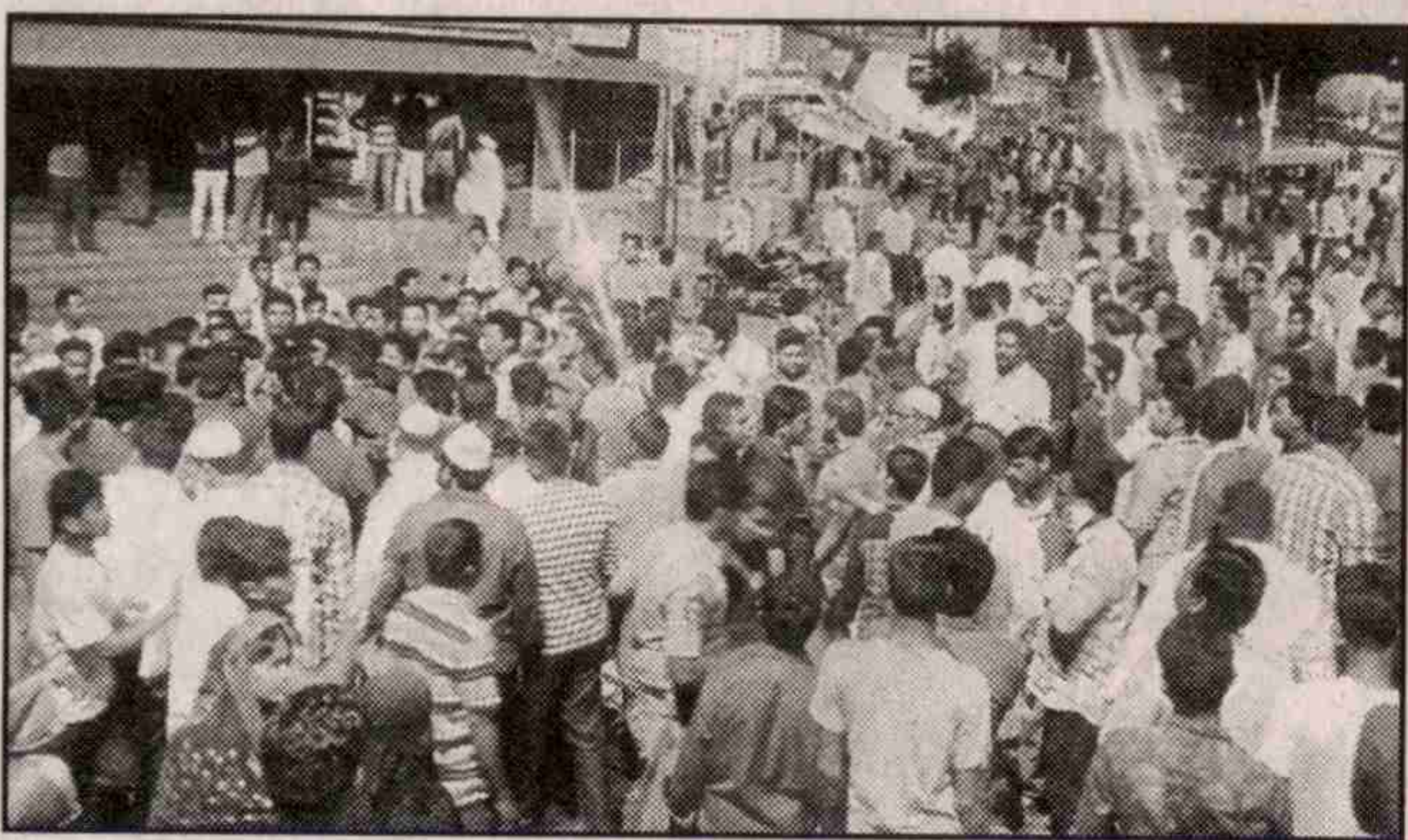

ఉద్యమాల బాటలో..

అసిఫా హత్యపై ఐదవ నిరసన

అసిఫా అత్యాచారానికి నిరసనగా రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఏప్రిల్ 19న ఐదవ సీబీయూ, డీవైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ, స్త్రీ విముక్తి సంఘటన మొదలగు ప్రజాసంఘాలన్నీ ఏకమై కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన చేశారు. దోషులను కఠినంగా శిక్షించాలని డిమాండ్ చేశారు.

అసిఫా పై అత్యాచారానికి నిరసనగా విజయవాడ లెనిన్ సెంటర్లో అన్ని మహిళా, ప్రజా సంఘాల ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన జరిగింది.

అత్యాచారాలు, హత్యలు, నిర్బంధాలపై ఏప్రిల్ 25న విజయవాడలో ప్రజాసంఘాల ఐక్యవేదిక ఆధ్వర్యంలో జరిగిన చర్చావేదిక జరిగింది. ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి, కాంగ్రెస్ నాయకురాలు సుంకర పద్మశ్రీ, పీవీడబ్ల్యూ రాష్ట్ర కార్యదర్శి గంగాభవానీ, ఏపీడబ్ల్యూజెఎఫ్ కోశాధికారి శాంతిశ్రీ, కేవీపీఎస్ ప్రధాన కార్యదర్శి మాల్యాద్రి మాట్లాడారు. జర్నలిస్టు స్వాతిపై పెట్టిన కేసును రద్దు చేయాలని, ఫాస్ట్ ట్రాక్ కోర్టుల ద్వారా ఈ అత్యాచార దోషులను పట్టుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు.

కశ్మీర్ లో అసిఫా అనే ఎనిమిదేళ్ల బాలికపై జరిగిన హత్యాచారంపై రాష్ట్ర వ్యాప్తంగా ప్రదర్శనలు జరిగాయి. ఐదవ ఆధ్వర్యంలో నిరసన చేపట్టారు. కాకినాడ రూరల్ మండలం

కొవ్వొత్తుల కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ నిర్వహించారు. చిన్నారి అసిఫాని అత్యంత దుర్మార్గంగా ఆలయంలో అత్యాచారం చేసి, హత్య చేసిన దారుణంపై ప్రభుత్వ తీరుని తీవ్రంగా తప్పుబట్టారు. బీజేపీకి చెందిన కార్యకర్తలే ఇలాంటి దారుణానికి ఒడిగట్టడం దుర్మార్గంగా ఉందన్నారు.

అసిఫా కుటుంబానికి న్యాయం జరగాలని అమలాపురం గడియారం స్తంభం సెంటర్లో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ర్యాలీ జరిగింది.

కాకినాడలో అసిఫా పై అమానుషత్వాన్ని నిరసిస్తూ ప్రజాసంఘాల ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన మరియు ఇంద్రపాలెం లాకుల నుంచి అంబేద్కర్ విగ్రహం మీదుగా జిల్లా పరిషత్ కార్యాలయం వరకూ మానవహారం, ర్యాలీ జరిగాయి.

అమలాపురం ఈడరపల్లిలో అసిఫా ఘటనలో కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ.

తూర్పుగోదావరి తురంగి గ్రామంలో బాధితురాలి కుటుంబం ఐదవతో కలిసి ఇంద్రపాలెం పోలీస్ స్టేషన్ కు వెళ్ళగా పోలీసులు వారిని బలవంతంగా అరెస్టు చేశారు.

కాకినాడ రూరల్ తురంగి గ్రామంలో ఐదవ ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ, మానవహారంతో అసిఫాకు నివాళులర్పించారు. ఐదవ కాకినాడ కార్యదర్శి కే.సుభాషిణి మాట్లాడుతూ బీజేపీ నేతలు

ఇష్టారాజ్యంగా చెలరేగిపోవడం దేశంలో ప్రమాదకర సంకేతంగా కనిపిస్తోందన్నారు. యూపీలో ఓ ఎమ్మెల్యే రేప్ చేసి కేసుల్లో ఇరుక్కున్న ఘటన మరవకముందే , కాషాయ పార్టీకి చెందిన కార్యకర్తలు అసిఫా మీద తెగబడిన తీరు బీజేపీ పాలనలో మహిళలకు రక్షణ లేదన్న విషయం చాటుతోందన్నారు. అసోంలో కూడా ఇలాంటి పరిస్థితే కనిపిస్తోందన్నారు. ఏపీకి ప్రత్యేక హోదా పేరుతో దగా చేసిన మోడీ పాలనలో మహిళలకు కనీస భద్రత కూడా కరువయ్యిందన్నారు. అసిఫా ఘటన మీద దేశమంతా గొంతెత్తుతున్నా ప్రధానమంత్రికి కనీసం నోరు తెరిచే తీరిక కూడా లేకపోవడం వారి నైజాన్ని చాటుతోందన్నారు. అసిఫా ని కర్కశంగా హత్య చేసిన

దండుగులను కఠినంగా శిక్షించాలని డిమాండ్ చేశారు. మహిళలకు భద్రత కల్పించాలని, లేకుంటే ప్రభుత్వానికి తగిన రీతిలో బుద్ధి

చెబుతామని హెచ్చరించారు. నగర అధ్యక్షురాలు బి.భవాని, మహాలక్ష్మి, కె.వెంకటలక్ష్మి, కె.దుర్గ, శ్రీదేవి, సీతామహాలక్ష్మి, మంగ చిట్టమ్మ పాల్గొన్నారు.

ఆసిఫా హత్యచార దోషులను వెంటనే శిక్షించాలని ఐదవ, సీపీఎం, కేవీపీఎస్, ఎస్ఎఫ్ఐ, డీవైఎఫ్ఐ, అంగన్వాడీ ఆధ్వర్యంలో రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఏప్రిల్ 15న పలుచోట్ల కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన, మానవహారం, ధర్నాలు చేశారు.

పశ్చిమ గోదావరి

ఆసిఫా హత్యను నిరసిస్తూ నిందితులను కఠినంగా శిక్షించాలని కోరుతూ ఏలూరు ఆర్ ఆర్ పేటడివిజన్లో ఐదవ కొవ్వొత్తుల ర్యాలీ నిర్వహించింది మరియు దాచేపల్లి ఘటనపై నిరసనగా నిందితుడు

సుబ్బయ్య దిష్టిబొమ్మను దగ్గం చేశారు.

అనంతపురంలో ఆసిఫా హత్యకు నిరసనగా ఐదవ, సాహితీ స్రవంతి మరియు ఇతర ప్రజాసంఘాలు కలిసి మానవాహారం నిర్వహించారు.

హనుమాన్ జంక్షన్లో

ఆసిఫా హత్య కేసులో దోషులను కఠినంగా శిక్షించాలని కోరుతూ తూర్పు కృష్ణా ఐదవ జిల్లా నాయకురాలు మల్లంపల్లి జయమ్మ డిమాండ్ చేస్తూ హనుమాన్ జంక్షన్లో నిరసన ప్రదర్శన చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ డివిజన్ నాయకురాలు కె.జ్యోతి, సీపీఎం

అమరావతి సే, 2018

తూర్పు కృష్ణా కార్యదర్శి వర్గ సభ్యులు కూడా పాల్గొన్నారు.

నూజివీడులో

నూజివీడులో ఏప్రిల్ 15న ఐదవ పట్టణ కార్యదర్శి పి.కమల తదితరులు కొవ్వొత్తులతో నివాళులు అర్పించారు. నూజివీడు, నందిగామ, జగ్గయ్యపేట రూరల్లో నిరసన ప్రదర్శనలు జరిపారు.

చిత్తూరు

చిత్తూరు జిల్లా మదనపల్లి సబ్ కలెక్టర్ కార్యాలయం ఎదుట ఆసిఫా హత్యకు నిరసనగా ధర్నా, రాస్తారోకో చేశారు. రేణిగుంటలో సభ నిర్వహించారు.

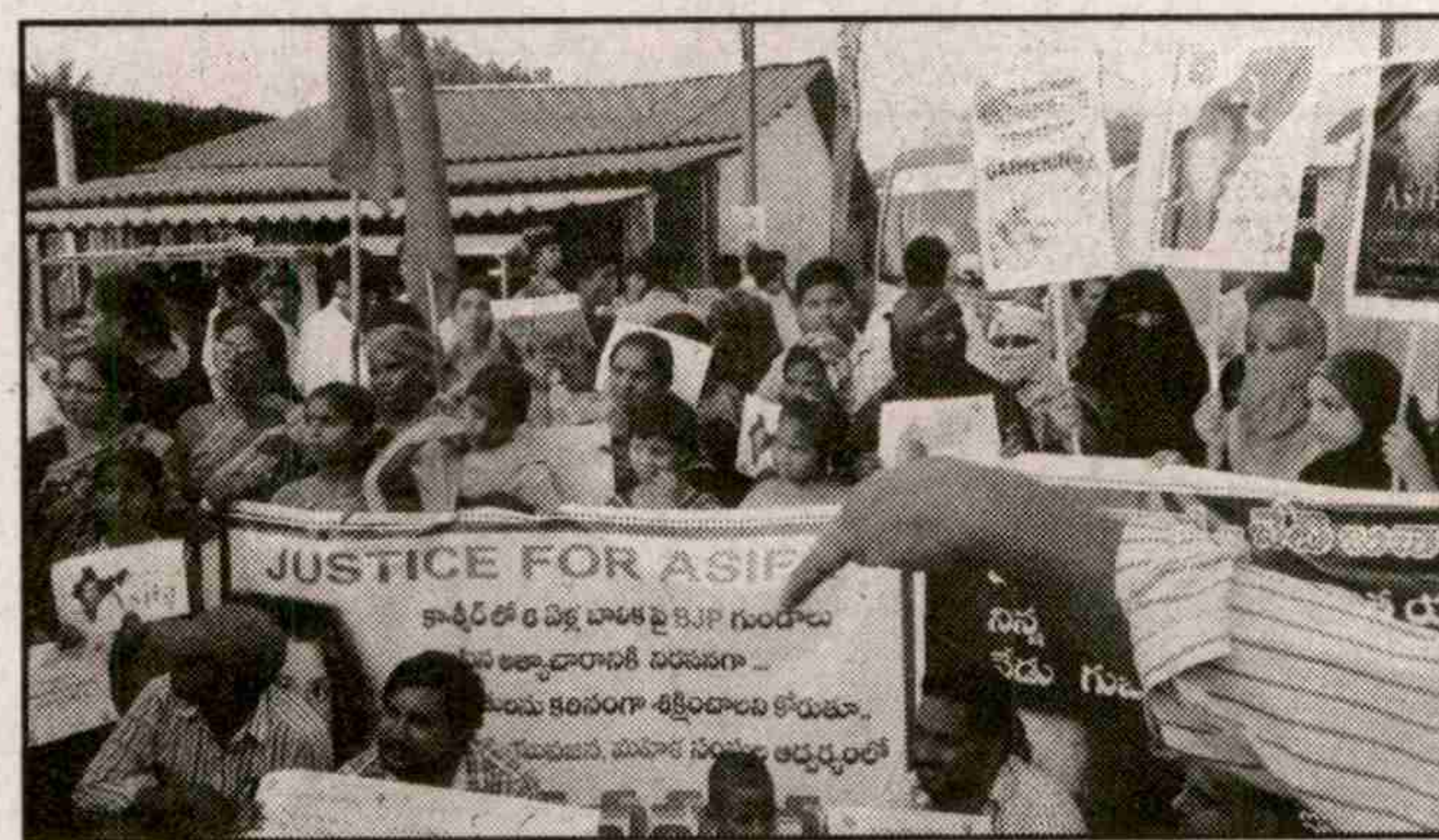

కర్నూలులో కొవ్వొత్తులతో నిరసన ప్రదర్శన ఐదవ ఆధ్వర్యంలో జరిగింది. లోక అదాలత్ జడ్జిగారితో మహిళలు-చట్టాలు అనే అంశంపై కర్నూల్లో సదస్సు నిర్వహించారు.

నెల్లూరు

ఆసిఫా కేసులో నిందితులను శిక్షించాలని నెల్లూరు సిటీ కమిటీ ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా జరిగింది.

నెల్లూరు జిల్లా కేంద్రంలో ఎస్ఎఫ్ఐ, ఐదవ సంఘాల ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శనలు చేశారు. దాచేపల్లి ఘటనను నిరసిస్తూ రూరల్

కమిటీ ఆధ్వర్యంలో ధర్నా జరిగింది.

తూర్పుగోదావరి రాజమండ్రి నారాయణపురం వాంబే కాలనీలో ఆసిఫాకు న్యాయం చేయాలని కోరుతూ కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన ఐదవ జిల్లా కార్యదర్శి తులసి ఆధ్వర్యంలో జరిగింది.

రాజమండ్రి ఆనాల వెంకట అప్పారావు రోడ్డులో అల్లూరి

సీతారామరాజు విగ్రహం వద్ద కొవ్వొత్తులతో ర్యాలీ జరిగింది.

జమ్మూలో ఆసిఫా పై జరిగిన హత్యాచారానికి నిరసనగా ఆవాజ్ ఆధ్వర్యంలో గుంటూరులో జరిగిన ర్యాలీలో కేఎస్.లక్ష్మణరావు ఎక్స్ఎమ్మెల్సీ, యూటీఎఫ్ జిల్లా నాయకులు, ఐదవ, సీఐటీయూ నాయకులు పాల్గొన్నారు.

విశాఖ

ఆసిఫా కుటుంబానికి న్యాయం చేయాలని, దోషులను శిక్షించాలని డిమాండ్ చేస్తూ విశాఖ జగదాంబ జోన్ ఐదవ ఆధ్వర్యంలో మధ్యం పోరాట కేంద్రమైన పిప్పింగ్ హార్బర్ బుక్కా వీధిలో కొవ్వొత్తులతో ప్రదర్శన జరిగింది.

అరకు వ్యాలీలో ఆసిఫా పై హత్యాచారానికి నిరసనగా గిరిజన మహిళా సంఘం ఐదవ ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తులతో ర్యాలీ జరిగింది.

15వ డివిజన్లో ఆసిఫాకు న్యాయం చేయాలని సీఐటీయూ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన మరియు ర్యాలీ జరిగింది.

విజయనగరంలో కనపాకలో దాచేపల్లి ఘటనను నిరసిస్తూ కొవ్వొత్తులతో ర్యాలీ జరిగింది.

ప్రకాశం

బాలికలపై అత్యాచారం, హత్యలను ఖండిస్తూ మార్కాపురం, ఒంగోలు, కందుకూరులతో ఐదవ, ప్రజాసంఘాల ఆధ్వర్యంలో ర్యాలీ జరిగాయి.

చట్టాలు సక్రమంగా అమలు చేయడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైందని రిటైర్డ్ జడ్జి వి.నాగేశ్వరరావు వ్యాఖ్యానించారు.

పసిపిల్లలు, మహిళలపై జరుగుతున్న హింసకు వ్యతిరేకంగా ఐదవ, ఎస్ఎఫ్ఐ, డివైఎఫ్ఐ, ఒంగోలు నగర శాఖల ఆధ్వర్యంలో జరిగిన రౌండ్టేబుల్ సమావేశంలో ఆయన పాల్గొన్నారు.

ఈ సమావేశంలో జిల్లా కార్యదర్శి మన్వర్ సుల్తానా, న్యాయవాది సుజాత, ఎల్.రాజశేఖర్ (పిడిఎస్యు) కె.ఎఫ్ బాబు డివైఎఫ్ఐ, చిన్నప్పరెడ్డి ఎస్ఎఫ్ఐ, ఐదవ నాయకులు సీతమ్మ, ఆదిలక్ష్మి, గోవిందమ్మ, సువర్చల, రాజేశ్వరి, పెదగోవిందమ్మ, అన్నపూర్ణమ్మ పాల్గొన్నారు.

విజయవాడలో

విజయవాడలో మేడే సందర్భంగా బాలికలు నృత్య నాటికలు ప్రదర్శించారు. కృష్ణా హోటల్ సెంటర్ వద్ద ఐదవ, డివైఎఫ్ఐ ఆధ్వర్యంలో ఆసిఫా ఘటనపై 500 మంది విద్యార్థులతో

మానవహారం జరిగింది.

ఆసిఫా హత్యకు నిరసనగా భవానీపురం స్వాతీ సెంటర్లో 22వ డివిజన్ కార్పొరేటర్ ఆధ్వర్యంలో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన నిర్వహించారు.

ఈ కార్యక్రమంలో 28వ డివిజన్ కార్పొరేటర్ రామయ్య మాజీ కార్పొరేటర్ అబ్దుల్ ఖాదర్, వెస్ట్ సిటీ కార్యదర్శి జి.పాలవల్లి, తెలుగు మహిళా నాయకురాలు తాడి శకుంతల, సీపీఎం కార్పొరేటర్ గాదె ఆదిలక్ష్మి పాల్గొన్నారు.

ఆసిఫా కుటుంబానికి న్యాయం చేయాలని, నిందితులను కఠినంగా శిక్షించాలని కోరుతూ డివైఎఫ్ఐ, ఎస్ఎఫ్ఐ, ఐదవ ఆధ్వర్యంలో ఇబ్రహీంపట్నం జాతీయ రహదారిపై ఏప్రిల్ 20న ఆందోళన నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ ఇబ్రహీంపట్నం మండల నాయకురాలు లింగాల పార్వతి, బేబి, సీతామాలక్ష్మి, రైతుసంఘం జిల్లా కార్యదర్శి పీవీ.అంజనేయులు, డివైఎఫ్ఐ జిల్లా కార్యదర్శి ఎన్.నాగేశ్వరరావు పాల్గొన్నారు.

మైనర్ బాలిక ఆసిఫాపై అత్యాచారం చేసిన నిందితులను శిక్షించాలని ఐదవ సెంట్రల్ సిటీ అధ్యక్షురాలు డి.రూన్సీ డిమాండ్ చేస్తూ విజయవాడ 58వ డివిజన్ రాజీవ్ నగర్లో ఏప్రిల్ 20న కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన నిర్వహించారు. ఈ కార్యక్రమంలో బీ.అమ్మలు, రాజేశ్వరి, జయలక్ష్మి, రత్న, జోగమ్మ, సుశీల, రమణమ్మ పాల్గొన్నారు.

అంబేద్కర్ కాలనీ కమిటీ ఆధ్వర్యంలో విజయవాడలో ఐదవ

జిల్లా కార్యదర్శి కె.శ్రీదేవి ఈస్ట్ సిటీ కార్యదర్శి లక్ష్మి కొవ్వొత్తులతో నిరసన.

తణుకు మండలం తేతలి గ్రామంలో శుక్రవారం ఐదేళ్ల బాలికపై పదిహేనేళ్ల బాలుడు అత్యాచారానికి పాల్పడ్డాడు. బాలుడికి మరో ముగ్గురు మైనర్లు సహకరించారు. కుటుంబసభ్యుల కథనం ప్రకారం.. బాధిత బాలిక తేతలిలోని తన అమ్మమ్మ ఇంట్లో ఉంటూ తణుకులోని ఓ ప్రైవేట్ పాఠశాలలో చదువుకుంటోంది. వేసవి సెలవులు కావడంతో బాలిక ఇంటి సమీపంలో ఆడుకుంటున్న సమయంలో నలుగురు మైనర్ బాలురు వచ్చి చాక్లెట్ కొనిస్తామని స్థానిక ప్రాథమిక పాఠశాలలోకి తీసుకెళ్లారు. పాఠశాల బాటరూంలో నిందితుడు బాలికపై అఘాయిత్యానికి పాల్పడగా.. మిగిలిన ముగ్గురూ బయట కాపలాగా ఉన్నారు. అనంతరం బాలిక ఇంటికి వెళ్లగా.. తీవ్ర రక్తస్రావం కావడం చూసి కుటుంబసభ్యులు ఆరా తీయడంతో బాలిక విషయం చెప్పింది. దీంతో కుటుంబసభ్యులు పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేశారు. తణుకు గ్రామీణ పోలీసులు కేసు నమోదుచేసి, నలుగురు మైనర్లను అదుపులోకి తీసుకొని విచారిస్తున్నారు.

కొత్త పెన్నన్ విధానాన్ని రద్దు చేయాలని విశాఖలో జరిగిన ర్యాలీకి ఐదవ మద్దతు తెలియజేసింది.

పూనం చంద్ సోలంకి, ఆశారావు బాపు రేప్ బాధితురాలి తరపున, ప్రారంభం నుండి అంతం వరకు, పూనం చంద్ సోలంకి ప్రాసిక్యూషన్ న్యాయవాదిగా పోరాడారు. పూనం చంద్ సోలంకి తన మామూలు స్కూటర్ పై కోర్టుకి వెళ్ళేవారు. ఎటువంటి భయం,

ప్రలోభాలకు గురి కాకుండా తన చిత్తశుద్ధితో వాదించి పై వాళ్లందరినీ తట్టుకుని కోర్టులో ఆశారాం బాపుకి శిక్ష పడేలా చేయగలిగారు.

భారతదేశం యొక్క పేద సామాన్య మరియు పీడిత ప్రలు ఇప్పటికీ న్యాయ వ్యవస్థను విశ్వసిస్తున్నారంటే దానికి పూనమ్ చంద్ సోలంకి వంటి న్యాయవాదులే కారణం...

పూనం చంద్ సోలంకిని అభినందిస్తున్న అతని తల్లి

అంబేద్కర్ జయంతి సందర్భంగా

అంబేద్కర్ జయంతి సందర్భంగా కాకినాడ రూరల్లో కొవ్వొత్తు, రేపూరులో ఐదవ నగర కమిటీ ఆధ్వర్యంలో అంబేద్కర్ విగ్రహానికి పూలమాలలు వేశారు. అమలాపురం మద్దాలవారిపేటలో అంబేద్కర్ జయంతిని నిర్వహించారు.

స్థానిక సమస్యలపై

ఒంటరి మహిళల సమస్యలు పరిష్కరించాలని కోరుతూ విజయనగరంలో కలెక్టరేట్ వద్ద 100 మందితో ధర్నా జరిగింది. ఈ కార్యక్రమంలో జిల్లా కార్యదర్శి వి.లక్ష్మి, జిల్లా గౌరవాధ్యక్షురాలు వి.ఇందిరా, సహాయ కార్యదర్శి రమణమ్మ పాల్గొన్నారు. అనంతరం కలెక్టర్ కి వినతిపత్రాన్ని అందించారు. అంగన్వాడీ యూనియన్ రాష్ట్ర తరగతులకు హాజరైన ప్రతినిధులకు 'సామాజిక మార్పులో మన కర్తవ్యం' అంశంపై మాట్లాడుతున్న ఐదవ రాష్ట్ర కార్యదర్శి డి.రమాదేవి. అంగన్వాడీ మహిళా నాయకులు ఏప్రిల్ 23న బందరులో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో పోలీసులు మహిళలపై చేసిన దాడి గురించి ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేశారు. ఈ కార్యక్రమంలో ఐదవ పశ్చిమ కృష్ణా కార్యదర్శి శ్రీదేవి, ఆశా వర్ధన్ యూనియన్ జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి కమల, అంగన్వాడీ జిల్లా ప్రధాన కార్యదర్శి ఎన్.సీ.హెచ్.సుప్రజ తదితరులు పాల్గొన్నారు.

అత్యాచారాలకు నిరసనగా..

ఒంటరి మహిళల సమస్యలపై ధర్నా : విజయనగరం

అత్యాచారాలు, హత్యలు నిరంధరించాలని చర్చా వేదిక

అసీఫా దోషులను శిక్షించాలని కోరుతూ.. ఒంగోలు

అత్యాచారాలు, హత్యలు నిరంధరించాలని చర్చా వేదిక : కర్నూలు

విశాఖ అరకులో గిరిజన మహిళా సంఘం

అసీఫాకు న్యాయం జరగాలని గుంటూరులో కొవ్వొత్తుల ప్రదర్శన

అత్యాచారాలు అరికట్టాలని ర్యాలీ : కర్నూలు

చర్చావేదికలో పాల్గొన్న సూజీ న్యాయాధికారి నాగేశ్వరరావు

విజయవాడలో మహిళా సంఘాల నిరసన

విజయనగరంలో క్రాంతివీరుల ప్రదర్శన

ఆసిఫాకు న్యాయం జరగాలని అనంతపురంలో మానవహారం

ఆసిఫాకు న్యాయం జరగాలని విజయనగరంలో విద్యార్థుల దర్శనం

నిందితులను కాపాడే ప్రభుత్వం - మతం మనకొద్దు

అమలాపురంలో ఆసిఫాకు నివాళి

ఆసిఫాకు క్రాంతివీరులతో నివాళి : కర్నూలు

రాజమండ్రిలో క్రాంతివీరుల ప్రదర్శన

మనసు ఫౌండేషన్
పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	CMV01 A170
పుస్తకం పేరు	చైతన్య మాసపత్రిక
తారీఖు	21/8/2023
మొదటి అడ్డు	74
వెనుక అడ్డు	75
మొత్తం పేజీలు	45
పెద్ద సైజు పేజీలు	NO
భాష పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	NO
తయారు చేసినది	Mounika
పేజీలు విడదీసినది	Mounika
స్కాన్ చేసినది	Sandhya
పరీక్ష చేసినది	RAMYA
పేజీలు సరిచూసినది	
లైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	
స్కాన్ చెయ్యబడింది	
తప్పులు	NO
పరిస్థితి	Good